

INFORMATIVNO-POLITIČKI TJEDNIK
IZLAZIO OD 1945. DO 1956.
OBNOVLJEN 2003.

HRVATSKA RIJEČ

DOGAĐAJ KOJI JE
UZNEMIRIO SRIJEMCE

BROJ
631

Subotica, 15. svibnja 2015. Cijena 50 dinara

O FINACIJAMA NA
SJEDNICI U MONOSTORU

MARIJANSKE PJESME
NA TEKIJAMA

»STAKLENI SJAJ«
MUZEJA SLAVONIJE

INTERVJU
NORBERT ŠINKOVIĆ

**Nepodobni
građani**

POSTAVITE OGLAS

**JEDNOSTAVNO,
BRZO,
LAKO...**

Svaštara POSLOVNI MENIK **Informativne novine u Svaštari** **PLUS**

POSLOVNI MENIK

2373 Rezultata pronadjeno za Poljoprivredne mašine i pribor

Prvi rezultat

Presse WELGER AP 41

Presse Welger AP 41 (1000 mm) - 1.700 €

Fermentatori za kiseli kupus i...

Fermentatori za kiseli kupus i... 1.200 €

RAU servispremač 2.5m

RAU servispremač 2.5m... 370 €

Bočna feta

Bočna feta... 300 €

Prodajem kuparu

Prodajem kuparu... 180 €

DAEWOO

Balerina

Balerina... 300 €

Tarap

Tarap... 300 €

Ovredna sejalice

Ovredna sejalice... 300 €

Pisatnik

Pisatnik... 300 €

BIT 500 96g servo

BIT 500 96g servo... 2.200 €

prodajem belorusa 5-40 u Parlezu

prodajem belorusa 5-40 u Parlezu... 1.200 €

Honda putpa

Honda putpa... 1.200 €

V.I.P. pristup preko 6265

V.I.P. pristup preko 6265

KURNA TELA

KURNA TELA

EUR 123.41

USD 100.00

CHF 130.00

GBP 154.79

ALG 86.91

CAD 87.37

JPY 1.00

RUB 1.00

CNY 17.58

HRK 16.06

KWD 367.86

www.svastara.rs

VOJVOĐANSKA
Svaštara

AKCIJA!

5G

internet

već od

649 din

KARADORDEV PUT 2.
SUBOTICA
TEL:024/555765
WWW.TIPPNET.RS

REZULTATI NATJEČAJA GRADA SUBOTICE

Pregled sredstava dodijeljenih projektima hrvatskih udruga

Natječaj za programe i projekte koji se odnose na organiziranje manifestacija

Temeljem raspisanog Javnog natječaja za financiranje ili sufinanciranje programa i projekata u kulturi koji se odnose na organiziranje manifestacija od posebnog značaja za Grad u 2015. godini, dodjeljuju se sredstva u iznosu od:

• Udruženje bunjevačkih Hrvata <i>Dužijanica</i> – <i>Dužijanica 2015.</i>	1.700.000 dinara
• Hrvatska likovna udruga <i>Cro art</i> – Organiziranje umjetničke kolonije	45.000 dinara
• Hrvatska nezavisna lista – Franjevačka crkva sv. Mihovila	35.000 dinara
• Festival hrvatskih duhovnih pjesama <i>HosanaFest</i> – <i>Festival HosanaFest 2015</i>	108.000 dinara
• HGU <i>Festival bunjevačkih pisama</i> – XV. <i>Festival bunjevačkih pisama</i>	198.000 dinara
• HGU <i>Festival bunjevačkih pisama</i> – XI. <i>Smotra dječjih pjevača i zborova</i>	54.000 dinara
• <i>Cro media</i> – Etnografski film <i>Božić na salašu</i>	20.000 dinara
• Hrvatska čitaonica Subotica – VIII. <i>Etno kamp Hrvatske čitaonice</i>	70.000 dinara
• Hrvatska čitaonica Subotica – XIV. <i>Dani Balinta Vujkova</i> ,	190.000 dinara
• Hrvatska čitaonica Subotica – XIV. <i>Pokr. smotra recitatora na hrvatskom jeziku</i>	90.000 dinara
• Katoličko društvo za kulturu, povijest i duhovnost <i>Ivan Antunović</i> – Organiziranje književnih večeri u znaku svečane proslave 25. obljetnice djelovanja Društva	70.000 dinara
• Katoličko društvo za kulturu, povijest i duhovnost <i>Ivan Antunović</i> – Organiziranje izložbe <i>Božićnjaci</i>	25.000 dinara
• Katoličko društvo za kulturu, povijest i duhovnost <i>Ivan Antunović</i> – Obilježavanje jubileja, 200. godina od rođenja Ivana Antunovića	200.000 dinara
• HKPD <i>Matija Gubec</i> – XXIX. Saziv prve kolonije naive u tehnici slame 2015.	190.000 dinara.
• Galerija Prve kolonije naive u tehnici slame Tavankut – <i>Noć muzeja 2015.</i>	40.000 dinara
• HKPD <i>Matija Gubec</i> – IV. Seminar bunjevačkog stvaralaštva	140.000 dinara
• HKPD <i>Matija Gubec</i> – XX. Festival dječjeg folklora <i>Djeca su ukras svijeta</i>	60.000 dinara
• Galerija Prve kolonije naive u tehnici slame – Tavankut Obilježavanje tri decenije slamarske umjetnosti društva	55.000 dinara
• Festival hrvatskih duhovnih pjesama <i>HosanaFest</i> – <i>Festival HosanaFest</i>	110.000 dinara

Natječaj za književno stvaralaštvo, izdavaštvo, digitalno stvaralaštvo i multimedije

Na osnovu raspisanog Javnog natječaja za financiranje ili sufinanciranje programa i projekata koji se odnose na književno stvaralaštvo, izdavaštvo, digitalno stvaralaštvo i multimedije od značaja za Grad u 2015. godini, dodjeljuju se sredstva u iznosu od:

• Festival hrvatskih duhovnih pjesama, <i>HosanaFest</i> – Izdavanje knjige <i>Moje misli k Nebu lete</i>	20.000 dinara
• HKPD <i>Matija Gubec</i> Tavankut – Prikupljanje nematerijalne kulturne baštine, izdavanje knjige	25.000 dinara
• HGU <i>Festival bunjevački pisama</i> – Izd. knjige <i>Naših prvih petnaest godina</i>	30.000 dinara
• Hrvatska čitaonica – Izdavanje knjige <i>Lira naiva 2015</i>	30.000 dinara
• Hrvatsko akademsko društvo – Izdavanje knjige <i>(Ne)sklad(a)ni divani</i>	30.000 dinara
• Katoličko društvo za kulturu, povijest i duhovnost <i>Ivan Antunović</i> – Izdavanje ljetopisa <i>Naklada Subotičke Danice</i> , katolički kalendar za 2016. godinu	30.000 dinara
• Katoličko društvo za kulturu, povijest i duhovnost <i>Ivan Antunović</i> – Izdavanje mesečnika <i>Zvonik</i>	30.000 dinara
• Hrvatska nezavisna lista – Izdavanje knjige <i>Hrvatski glas</i>	20.000 dinara

Natječaj za organiziranje sprovođenja javnih radova

Temeljem raspisanog javnog natječaja za organiziranje sprovođenja javnih radova, na prijedlog Savjeta za zapošljavanje, gradonačelnik Subotice donio je odluku o dodjeli sredstava u iznosu od:

• HKPD <i>Matija Gubec</i> Tavankut	386.604 dinara
• Udruženje novinara <i>Cro-info</i>	386.604 dinara
• Udruga bunjevačkih Hrvata <i>Dužijanica</i>	193.200 dinara
• Hrvatska nezavisna lista	193.200 dinara

AKTUALNO

Provala u crkvu i župnu kuću u Novim Banovcima.....6

Održana deseta sjednica Hrvatskog nacionalnog vijeća
Financije u prvom planu.....10-11

TEMA

Napad na župnika u Novom Slankamenu
Događaj koji je uznemirio Srijemce....7-9

Predstavljanje projekta *Nepodobni građani*
Zatomljeni zločini nad Hrvatima u Vojvodini.....14-15

INTERVJU

Norbert Šinković, novinar
Moramo naučiti razgovarati i voditi raspravu argumentima.....12-13

SUBOTICA

U Subotici predstavljena knjiga *Horvacki Bačka 1901-1939* Dražena Prčića
Roman neklasičnog žanra.....19

ŠIROM VOJVODINE

Održan Sabor HKUD-a *Vladimir Nazor* Sombor
Gostovanja, premijere, smotre, maraton.....24

KULTURA

Gostujuća izložba Muzeja Slavonije iz Osijeka
Stakleni sjaj obasjao subotički muzej..33

SPORT

Hrvatski sportski susreti u Tavankutu
Svi smo pobjednici.....55

Sol na ranu

Treba li svake godine podsjećati na progon Hrvata iz Vojvodine devedesetih godina i činjenicu da se tada dogodilo 25 ubojstava za koje počinitelji nikada nisu pronađeni i nitko nije procesuiran? Svakako treba! Pogotovu što većinska javnost u Srbiji to uspješno »zaboravlja«. Međutim, ponekad se čini da bi i Hrvati koji su ostali u Srbiji, te tragične događaje željeli zaboraviti, okrenuti svakodnevnim problemima i željom da sa svojim susjedima žive u miru. A u tom slučaju to je »bolje ne spominjati« jer su viđenja skorije povijesti potpuno različita.

Na žalost, ove godine na dan 6. svibnja, dan kada je u Hrtkovcima 1992. godine **Vojislav Šešelj** pročitao imena 17 Hrvata od kojih je zahtevano da napuste selo, srijemske je Hrvate podsjetio na ove tragične događaje jedan nemili događaj – napad na župnika i pljačka u župi u Novom Slankamenu. Događaj je uznemirio ovo srijemsko mjesto, iz kojega je ratnih devedesetih prognana većina Hrvata pa ih je danas od 2.500 ostalo tek 730. Tajnik HKD *Stjepan Radić*, hrvatske udruge u Slankamenu, čiji je rad poprilično zamro, **Ivan Gregurić**, kaže kako je ovaj događaj ponovno probudio strahove. To je kao stavljanje soli na ranu na stvari koji nisu preboljeli iz prošlosti. Međutim, u većini »velikih« medija ovo je tek bila jedna »klasična pljačka« i malo tko je i pomislio da je možda za Hrvate u Vojvodini napad na župnika i Crkvu ne samo »klasična pljačka« već mnogo više od toga.

Možda to nije niti čudno jer malo tko danas u Srbiji govori i piše o tome što se događalo devedesetih godina građanima bivše SFRJ koji nisu bili Srbi – u ratu koji Srbija nije vodila. O potpunom prešućivanju zločina u Vojvodini devedesetih godina govorio je i voditelj projekta *Nepodobni građani* i direktor Vojvođanskog građanskog centra **Željko Stanetić**. Kako je sam svjedočio dok nije počeo rad na projektu niti on sam, iako dolazi iz Rume, kao ni mnogi njegovi vršnjaci, nije znao da se progon Hrvata dogodio u Vojvodini pa i u mjestu iz kojeg je on.

Na predstavljanju projekta *Nepodobni građani* u Hrvatskom nacionalnom vijeću prisutne je **Dorđe Subotić** podsjetio na činjenicu da je progon Hrvata zapravo počeo u Novom Slankamenu 1. svibnja 1991. godine kada je zapaljena hrvatska zastava. Hrvatska zastava palila se u Srbiji i nakon toga pa i ove godine. Reakcije javnosti nema. Zbog toga, smatra Subotić država Srbija treba donijeti deklaraciju kojom će se osuditi učinjeni zločini i priznati da su Hrvati u Vojvodini bili nedužne žrtve. Svakako bi Hrvati u Srbiji podržali ovakvu deklaraciju, no bi li ga podržala većina? Sudeći po interesu, lokalnih kao i svih drugih »velikih« medija kada je u pitanju ova tema (koji konstatno izostaje) čini se da bi svi voljeli da do toga ne dođe i da ovi događaji ostanu skriveni zauvijek. Daleko od očiju i savjesti.

J. D.

Čanak: Šešelj ne smije izbjeci pravdu u Srbiji

Bez obzira na suđenje u Haškom tribunalu, **Vojislavu Šešelju** se mora u Srbiji suditi za zla koja je napravio u ovoj zemlji, ocijenio je 6. svibnja predsjednik Lige socijaldemokrata Vojvodine (LSV) **Nenad Čanak**.

Čanak je u pisanoj izjavi naveo da Šešelj, kao i svi oni koji su već zaboravljeni, a s njime su ozvaničili ili direktno sudjelovali u progonu hrvatskog i ostalog nesrpskog stanovništva, za to moraju odgovarati. »Bez obzira na to je li Šešelj ovdje, ili mu se sudi u odsustvu«, poručio je lider LSV.

On je podsjetio kako je progon hrvatskog i ostalog nesrpskog stanovništva postao potpuno vidljiv na današnji dan, prije dvadeset i tri godine, u prisustvu Vojislava Šešelja.

»Tog 6. svibnja 1992. godine u Hrtkovcima je postalo očigledno ono na šta smo upozoravali i godinu ranije – da se u Vojvodini sprema i provodi državna politika nasilnog iseljavanja nesrpskog i opozicionog stanovništva. Nakon Hrtkovaca, iseljavanje i progon su nastavljeni u više od dvadeset mjesta u Srijemu«, istaknuo je Čanak.

On je poručio da LSV to ne može i nikada neće zaboraviti, te da su to bili dani kada su čuvali svoje susjede i njihove domove.

Čanak je ocijenio i da je nedopustivo da za te strahote i progone nitko nije odgovarao.

»Bio Šešelj osuđen ili mu uspjelo izbeći pravdu u Haagu za sve što je činio i ovdje i u regiji, treba mu suditi u Srbiji. Zato pozivamo tužiteljstvo i sva nadležna republička tijela da se taj proces pokrene i da mu se onemogući da ovdje izbegne pravdu za svoja zlodjela«, istaknuo je predsjednik LSV.

On je ocijenio i da bi suđenje Šešelju pred sudom u Srbiji zbog dešavanja u Hrtkovcima bila važna poruka najprije žrtvama i njihovim obiteljima. Ujedno, dodao je, to suđenje bi dalo značajan doprinos suočavanju s prošlošću i pomirenju u regiji.

(www.autonomija.info)

Pásztor: Protiv aveti poticanja na mržnju

Govor mržnje i šovinizam devedesetih godina, čije su posljedice trpjeli i Mađari u Vojvodini, dovelo je do događaja u Hrtkovcima i do svih onih situacija koji su prouzrokovali raspad države, izgubljene živote, probleme u obiteljima i u zajednici, samouništenje, iseljavanje i sve ono zlo koje smo doživjeli, stoji u prošlotjednom priopćenju predsjednika Saveza voždanskih Mađara, **Istvána Pásztora**.

»I dan danas ima onih koji nisu izvukli pouku iz događanja devedesetih godina, vjerojatno jer im ne znači ništa ono što se i radom naših predaka promijenilo u svijetu u posljednjih sedamdeset godina, pa neodgovornim cinizmom optužuju i ruše sve oko sebe. Sudionici političkog života u javnim obraćanjima moraju prednjačiti u poštovanju ličnosti i iznesenog mišljenja. Zbog svega toga smatram da je sramno i nedopustivo kako je **Vojislav Šešelj** na svom twitter profilu reagirao na priopćenje **Nenada Čanka** objavljenom povodom godišnjice događanja u Hrtkovcima«, navodi Pásztor, dodajući i da je nedopustivo da se u Srbiji i u Vojvodini bilo kome zbog njegovog političkog uvjerenja ili principa prijeti smrću ili na bilo koji drugi način.

(Radio Subotica)

Provala u crkvu i župnu kuću u Novim Banovcima

U noći između 3. i 4. svibnja nepoznati počinitelji provalili su u crkvu Rođenja Blažene Djevice Marije i župnu kuću u Novim Banovcima. Kroz prozor sakristije, koji su razbili, ušli su u crkvu i otvarali škrabice, ormarić, ladice i svetočrnište u potrazi za novcem. Uz štetu na prozoru otuđili su manju svotu novca koji su pronašli. U župnu kuću su pokušali ući najprije oštećivši prozor kupaone što im nije pošlo za rukom. Potom su obili ulazna vrata i ušli u kuću gdje su isprevtali i razbacali stvari i otvarali ormare i ladice. Od stvari u kući ništa nije odneseno osim nekoliko stotina eura namijenjenih za radove na crkvenim objektima.

Srijemski biskup **Duro Gašparović** osuđuje ovaj vandalski čin i poziva nadležne da što prije pronađu počinitelje i da ih privedu pravdi te da poduzmu sve što je u njihovoj moći kako bi zaštitili svećenike i crkvene objekte.

Dušan Milekić

Pokrajinska Vlada protiv gašenja Elektrovojvodine

U povodu planova da se postojeća četiri gospodarska društva za distribuciju električne energije, među kojima je i *Elektrovojvodina* Novi Sad, pripoje *Elektrodistribuciji* Beograd, Pokrajinska vlada uputila je prijedlog zaključaka Skupštini AP Vojvodine. U njima se navodi da se gašenje gospodarskog društva *Elektrovojvodina* d.o.o. Novi Sad smatra štetnim po interese Autonomne pokrajine Vojvodine i interese njezinih žitelja.

Vladi Republike Srbije predloženo je da *Elektrovojvodina*, kao kompanija od strateškog značaja za AP Vojvodinu, zadrži status gospodarskog društva, radi osiguranja kvalitetnije i sigurnije isporuke električne energije kupcima, kao i očuvanja imovine građana i gospodarskih subjekata s teritorija AP Vojvodine, čijim je sredstvima izgrađena infrastruktura.

Zbog pripajanja *Elektrovojvodine* *Elektrodistribuciji* Beograd u narednom razdoblju mogu se očekivati negativne posljedice, kao što su smanjenje uplata u proračun APV i proračune gradova i općina na teritoriju Vojvodine, smanjenje broja zaposlenih na teritoriju APV i povećanje broja zaposlenih u Beogradu, smanjenje broja i obujma angažiranja gospodarskih subjekata s teritorija APV za potrebe EPS-a zbog centraliziranih nabavki, smanjenje investicijskih ulaganja u elektroenergetsku infrastrukturu na teritoriju Pokrajine, kao i niža razina kvalitete pruženih usluga kupcima električne energije.

H. R.

NAPAD NA ŽUPNIKA U NOVOM SLANKAMENU

Događaj koji je uznemirio Srijemce

*Na dan kada se dogodio ovaj incident, u Srijemu je obilježeno 23 godine od protjerivanja građana hrvatske nacionalnosti, koji su pod prijetnjama morali otići iz svojih domova * Hrvatima je crkva mjesto koja ih najviše spaja i gdje se redovito okupljaju * U župljane je ušao strah * Iskreno se svi nadaju, da će počinitelji ovog gnjusnog djela, uskoro biti privedeni i da se ova- kvi događaji više neće ponoviti * Na policiji i pravosudnim tijelima je da otkriju počinitelje i procesuiraju ih*

Vlač. Berislav Petrović

nje 1072. godine, kako u svojoj knjizi *Kako je umirao moj narod* navodi vlč. Marko Kljajić, živjelo se po sremački. Dobro se jelo, pilo, ženilo i udavalo, dosta radilo a i Bogu molilo. Slankamen, u koji su Hrvati doselili davno, uvijek je bio živa i uzorna župa, a povijest ovog mjesta je prebogata. Hrvati u Slankamenu su kroz sva stoljeća znali sačuvati svoju narodnu svijest, ponos i dostojanstvo. U tom mjestu osnovan je u 14. stoljeću i Pavlinski samostan sv. Petra, a 1862. godine dovršena je i svečano blagoslovljena današnja crkva sv. Mihaela Arhangela. Početkom XX. stoljeća utemeljili su slankamenski Hrvati u Novom Slankamenu Hrvatsku seljačku zadrugu, Hrvatsku čitaonicu, Hrvatski seljački dom... Sve do 1991. godine kada su mnogi Slankamenčani napustili svoje domove, što pod prisilom što zbog straha. A svjedočanstva upravo o tim događajima, navodi župnik Marko Kljajić u svojoj knjizi *Kako je umirao moj narod*: »Po izvješću MUP Srbije, skupina mladih ljudi bacila je bombu na Stjepana Rajkovića i u dvorište Ivce Cajlana porazbijala stakla na izlozima i prozorima sedam objekata, kafića, radionica i kuća. Izvršeno je i nekoliko teških krađa, provala u prodavaonice, kioske i poljoprivrednu ljekarnu.« 1995. godine u kolovozu desio se događaj sličan incidentu od prethodnog tjedna kada je bilo napada na župni stan i telefonskih prijetnji tadašnjem župniku. U Novom Slankamenu tako je od 2500 Hrvata katolika, u lipnju 1993. godine ostalo tek njih 730. Zajedno s imanjima, zamijenjeno je 480 kuća. Danas

Prethodnog tjedna, točnije 5. svibnja, u kasnim večernjim satima dvije maskirane osobe napale su palicama župnika vlč. Berislava Petrovića u Novom Slankamenu i uz prijetnje odnijeli novac koji je bio namijenjen obnovi crkve. Župnik Petrović je pri tome dobio više udaraca u glavu, držali su ga vezanog i tako ga i ostavili u prostoriji župne kuće. Nakon obavještanja policije, vlč. Berislav je odveden u Urgentni centar u Novi Sad, gdje mu je dijagnostičiran blaži potres mozga.

Događaj je uznemirio ovo srijemsko mjesto, iz kojega je

ratnih devedesetih prognan veći broj Hrvata. Nemili incident u Novom Slankamenu osudile su skoro sve nadležne institucije, ali i mještani tog sela koji za župnika imaju samo riječi hvale. Većina ih je uplašena. Plaše se za svoju osobnu sigurnost, svoju imovinu, a što se tiče motiva, mišljenja su podijeljena i većina smatra da su počinitelji huligani i da im je osnovni motiv bio pribavljanje materijalne koristi. Iskreno se svi nadaju, da će počinitelji ovog gnjusnog djela, uskoro biti privedeni i da se ovakvi događaji više neće ponoviti. Na dan kada se dogodio ovaj incident, u

Srijemu je obilježeno 23 godine od protjerivanja građana hrvatske nacionalnosti, koji su pod prijetnjama morali otići iz svojih domova.

PREBOGATA POVIJEST SLANKAMENA

Prije ratnih devedesetih, Hrvati su činili oko 65 ukupnog stanovništva Novog Slankamena, dok je danas njihov udio u cjelokupnoj populaciji stanovništva, negdje oko 15 posto. A prije posljednjeg rata u Novom Slankamenu, koji se po prvi puta u pisanim dokumentima spomi-

u tom mjestu, ponovno skupa žive Srbi i Hrvati iako u manjini, kako kažu skladno, a ovaj događaj uznemirio je i jedne i druge.

U ŽUPLJANE JE UŠAO STRAH

Župnik vlč. **Berislav Petrović** svoju svećeničku dužnost u Novom Slankamenu vrši od 2005. godine. Mještani Novog Slankamena za njega imaju samo lijepe riječi i svi su mišljenja da je dobar i plemenit čovjek, koji je poslije ratnih previranja i dolaska stanovništva iz Hrvatske u to mjesto, pomagao kako Hrvate tako i Srbe. U vrijeme našeg posjeta zatekli smo ga u crkvi sv. Mihaela Arkandela koja se trenutačno adaptira. Zamolili smo ga da nam ispriča nešto više za detalje samog događaja: »Šetao sam se navečer po dvorištu i nakon šetnje sam ušao u kuću kako bih napisao jedan krsni list. Nisam za sobom zaključao ulazna vrata od kuće, a kapija je bila zaključana. Otišao sam do televizora koji je bio upaljen, a svijetlo u sobi je bilo ugašeno i najedanput iza mene su se našla dva mladića s maskama na licima i s rukavicama i palicama u rukama. Rekli su mi, 'pope daj pare!' Moj prvi dojam je bio da je to dječja igra, jer sam primijetio koliko su mladi i da nisu nekakvi profesionalci i rekao sam im da nemam novac. Međutim, oni su me upitali gdje je sef i ja sam ih odveo do njega. Otišli smo do blagovaonice. I mladić nižeg rasta bio je ispred mene licem meni okrenut, a drugi je bio iza mene. Kada smo došli na sredinu blagovaonice, ja se usudim tome ispred mene strgnuti masku s lica. Tada sam dobio udarce u glavu s palicama, nakon čega su me oborili na zemlju da legnem potrbuške, vezali me, nakon čega sam s palicama dobio još dva udarca u leđa. Stalno su me pitali gdje je ključ od sefa i ja sam im objasnio gdje je kasa ali nisu je mogli otključati. Došao je k meni odveo me i odveo me do kase, da ja pokušam otključati ali nisam uspio. Oteo mi

MINIMALIZACIJA SRAMNOG SLUČAJA

Za komentar smo zamolili i predsjednika komisije za incidente pri Hrvatskom nacionalnom vijeću, **Tomislava Žigmanova**:

»S velikom zabrinutošću smo primili vijest o ovome i više nego užasnom činu. Vjerovali smo da je nasilje te vrste, kada je riječ o hrvatskim svećenicima u Vojvodini iza nas, no očito da smo bili lakovjerni. Također, ističemo da je ovaj nemili događaj unio uznemirenost i povećao strah kod ovdašnjih Hrvata, napose onih u Srijemu, gdje su još uvijek živa sjećanja na ono što se događalo tijekom 90-ih godina prošlog stoljeća.

Naravno, snažno osuđujemo i ovaj napad na Hrvate ali još više očekujemo da pravosudna tijela Republike Srbije rasvijetle cijeli događaj pronađu počinitelje i iste procesuiraju. Bili bi smo sretniji i da su nositelji vlasti u Vojvodini i Srbiji javno osudili nesvakidašnje prebijanje i pljačku jednog svećenika Katoličke crkve, a ne da se, kako je ispalo, njihovom šutnjom minimalizira ovaj sramni slučaj. Sa stanovitim sumnjom smo pratili i kvalifikacije brutalnoga premlaćivanja i pljačke svećenika Berislava Petrovića, kako od strane lokalnih dužnosnika tako i od predstavnika pravosudnih tijela vlasti. U javnosti se tako ustalilo mišljenje da je riječ o 'klasičnoj pljački', to jest da se ovaj incident ne može imenovati kao nasilje na vjerskoj ili nacionalnoj osnovi. Međutim, znakovito je vrijeme napada – večer pred 6. svibnja kada se Hrvati u Srijemu sjećaju početka progona. S druge strane, zar se 'klasična pljačka' događa kada je vlasnik kuće doma? Ili se ona povezuje s udaranjem tupim predmetima po glavi, te vezivanjem za stol? Znade se naime dobro, da se 'klasične pljačke' ne događaju na takav način«, kaže za *Hrvatsku riječ* Tomislav Žigmanov.

je ključ, ponovno me oborio na pod, nakon čega je uspio otvoriti kasu, uzeo novac i pitao gdje mi je novčanik. Kada je i novčanik pronašao, rekao mi je razočarano: 'a pope, pa nemaš baš novca.' Ugurali su mi krp u usta, svezali mi za vrat nekom vrećicom, ugasili svijetlo i otišli. Shvatio sam da ću ostati ležeći na podu cijelu noć, da nitko neće znati jer domaćica ništa nije čula. Počeo sam se moliti krvi Kristovoj i dobijem svjetlo. Pokušam skinuti cipele i uspijem, kao i povezan na nogama. Ispljunio sam krp iz usta i nekako se okrenuo na leđa i uz pomoć šporeta, stao na noge, pronašao sam mobilni i s obzirom na to da su mi ruke bile vezane, uz pomoć flomaste-

ra uspijem pozvati mog prijatelja svećenika u Futogu, nakon čega su i ostali bili obaviješteni«, priča nam župnik Petrović. Kako navodi, mišljenja je da su napadači očito tražili samo novac, a palice su bile mjere zastrašivanja i da su sigurno vjerovali da će me tim mjerama zastrašiti i da ću im dati sve što budu tražili: »Nisam osjećao strah i ne osjećam strah, niti paniku. Psihički stres da, a ti udarci su svakako ostavili posljedice po mene. Nemam frakturu lobanje samo mali potres mozga i površinske rane. Ono što posebno osjećam jeste da je sada veliki strah u mojim župljanima, a posebno kod starica koje žive same, jer smatraju kada se nisu susprezali da napadnu župnika,

onda nema nikakve zapreke da ne napadnu i njih. Pozitivan je taj veliki angažman policijskih službenika koji su poduzeli sve mjere i vjerujem da će uspjeti pronaći sve počinitelje. Ja bih samo rekao, Bože oprosti im ne znaju što čine, a moj prvi dojam sutradan je bio, da mi je žao njihovih duša i onoga kako se osjećaju poslije toga što su učinili. Na svetoj misi nakon toga događaja, poručio sam i mojim župljanima da smo mi učenici Isusa Krista koji nas uči evanđelju. On je na križu molio: 'Bože oprosti im ne znaju što čine' i volio bih da svaki vjernik isto tako čini. Da u duši nema ni bijesa ni mržnje, nego opraštanja«, kaže župnik Petrović.

Župna kuća i crkva sv. Mihovila Arkandela

Napad koji je prijavljen policiji nadležni tužitelj je kvalificirao kao razbojništvo

kao zločin i kriminal. Rekao bih da je razlog kriza u sustavu, a samim tim i u samom društvu. Župnik ima potporu svih župljana bez obzira na vjeroispovijest. Mislim da ovaj napad nije bio na nacionalnoj osnovi, jer prošlo je dosta godina od rata i mi se ovdje lijepo slažemo«, kaže **Miroslav Peka** zvonar, sakristar i domar u katoličkoj crkvi. A koliko je župnik omiljen, potvrdila nam je baka iz Novog Slankamena pravoslavne vjeroispovijesti: »Strašno je to što se desilo. Župnik je tako fini čovjek. Kada mi je sin rekao što se desilo, bila sam ogorčena. Nisam katoličke vjere, ali ga izuzetno cijenim kao čovjeka. On je jako dobar. Kada smo mi došli iz Hrvatske ovdje, on nam je pomagao. Osim Hrvatima, drva je davao i Srbima. Mislim da su počinitelji huligani koji su samo tražili novac a da nisu u pitanju nacionalni odnosi. Mi ovdje živimo lijepo i dobro se slažemo«, kaže nam **Miroslava Kravić**.

TEST ZA POLICIJU

Predsjednik općine Indija **Petar Filipović**, osudio je napad na župnika za koji je rekao da nije na nacionalnoj, odnosno vjerskoj osnovi, već da se radi o »klasičnoj pljački«. Vodstvo Hrvatskog nacionalnog vijeća osudilo je napad na župnika u Novom Slankamenu, sumnjajući da je riječ o »klasičnoj pljački«, kako je taj napad okarakteriziran u pojedinim medijima: »Nas uznemiriva to što među izgređnicima očito postoji svijest o tome da napad na naše svećenstvo, katoličku crkvu općenito, nije kašnjev. Ovo će stoga biti dobar test za policiju i pravosudna tijela Srbije«, rekao je među ostalim predsjednik IO HNV-a **Darko Sarić Lukendić**. Srijemski biskup **Đuro Gašparović** izrazio je duboku zabrinutost u povodu ovog brutalnog i bezumnog napada na župnika Berislava Petrovića, koji je izazvao zaprepaštenje i uznemirenost. Biskup je apelirao na nadležna tijela, da što prije pronađu počinitelje i privedu ih pravdi.

Suzana Darabašić

SOL NA RANU

Hrvatima, danas manjinskom stanovništvu u tom mjestu, crkva je mjesto koja ih najviše spaja i gdje se redovito okupljaju. U Novom Slankamenu postoji i Hrvatski dom gdje se također ponekad oni okupe kako bi proslavili neki događaj, ali je to danas dosta rjeđe nego prije. Kako navode župljani, prošlo je dosta godina od rata, strasti su se smirile, u selu se skladno živi i radi. Ovaj događaj po nekima, ponovno je probudio strahove: »To je kao stavljanje soli na ranu. Još nismo preboljeli neke stvari iz prošlosti i zaboravili te strahote. Bilo je izvjesnih incidenata ranije

kada je jedna osoba ušla u naše prostorije, verbalno nas vrijeđala, prijetila da će zapaliti crkvu i naš objekt. Policija ga odvede smjesti u bolnicu, on se ponovno vrati, jedno vrijeme bude miran i onda ponovno. Ali u Novom Slankamenu, nije bilo većih incidenata sve do ovoga sada što se desio. Taj događaj je za svaku osudu, ali mi tu nažalost ne možemo mnogo promijeniti. Odnosi u selu su dobri i veći dio bez razlike na nacionalnu pripadnost to i osuđuje. Iz kog razloga je to učinjeno, na policiji je da to utvrdi i bilo bi dobro da policija što prije ustanovi tko je počinitelj«, kaže **Ivan Gregurić** tajnik HKD **Stjepan Radić** Novi Slankamen. Ne poriču Slankamenčani da

su sada više uplašeni, jer nažalost pljačke u samom selu i u vikend naseljima su sve učestalije: »Nisam ni pomislila da se tako nešto može desiti u našem selu pogotovo našem župniku koji je dobar, tih i povučen čovjek spreman pomoći svima. Mogu vam reći da strahovi u selu postoje. Kada ostanem sama kod kuće, nije mi svejedno. A u selu se već sumnja na nekog, tako ne mogu biti ravnodušna, plašim se«, ističe **Jasna Gregurić**. Motivi za napad i pljačku župnika, još uvijek nisu poznati. Neki misle da su razlozi isključivo zbog pribavljanja materijalne koristi: »Kako sam i u crkvi i u selu dosta prisutan, ljudi i domaći i pridošlice svi osuđuju ovaj događaj i karakteriziraju ga

ODRŽANA DESETA SJEDNICA HRVATSKOG NACIONALNOG VIJEĆA

Financije u prvom planu

*Vijećnici su razmatrali prijedlog raspodjele 3,1 milijun dinara po natječaju Pokrajinskog tajništva za obrazovanje, upravu, propise i nacionalne zajednice * Dan zajednice – blagdan Ivana Antunovića ponovno će biti 19. lipnja*

Sjednica Hrvatskog nacionalnog vijeća, deseta po redu, održana je u Monoštoru, a sjednici je nazočilo 22 člana HNV-a. Sjednici HNV-a je nazočio i generalni konzul Republike Hrvatske u Subotici **Dragan Đurić**, koji je s obzirom na to da koncem mjeseca odlazi s ove dužnosti, zahvalio na dosadašnjoj suradnji.

NOVI (STARI) DAN IVANA ANTUNOVIĆA

HNV je donio i Odluku o pokroviteljstvu manifestacija *Dani Ivana Antunovića*. Kako je obrazložio predsjednik HNV-a **Slaven Bačić** Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata obratio se HNV-u sa zamolbom da Vijeće bude pokrovitelj ove manifestacije, koja će biti održana od 19. do 21. lipnja u Subotici i Kalači. Nekoliko vijećnika izrazilo je nedoumicu glede toga kakve HNV ima obveze vezano za to pokroviteljstvo, a kako je pojašnio predsjedavajući iz ove odluke ne proizlaze nikakve financijske obveze HNV-a. Umjesto 15. kolovoza Dan zajednice Praznik **Ivana Antunovića** biti će 19. lipnja. Ovu odluku vijećnici su donijeli, jer se u praksi pokazalo da je proslavu ovog blagdana teško organizirati 15. kolovoza, jer se podudara s proslavom Velike Gospe i završnim pripremama za Dužijancu u Subotici. Da podsjetimo, HNV je 2010. godine donio Odluku da se promjeni datum proslave dana Ivana Antunovića, kao jednog od četiri praznika hrvatske zajednice u Srbiji i da to bude 15. kolovoza. To je dan kada je 1869.

MONOŠTOR DOMAĆIN

Ovoga puta domaćin sjednice HNV-a bio je Monoštor. Vijećnici su prije početka sjednice obišli crkvu sv. Petra i Pavla, gdje ih je župnik **Goran Vilov** upoznao s poviješću crkve i vjerskim životom u selu. Dopredsjednica HNV-a **Snežana Periškić** predstavila je Monoštor, selo u kome Hrvati čine većinu, selo gdje je hrvatski jezik u službenoj uporabi i selo gdje polovica učenika pohađa izborni predmet Hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture.

godine Ivan Antunović objavio *Poziv za utemeljenje jednih pučkih novinah*. Sada je kao Dan Ivana Antunovića vraćen 19. lipnja, datum kada je 1819. godine rođen Ivan Antunović.

IZVJEŠĆE REVIZORA

Pred vijećnicima je bilo Izvješće revizora o prihodima i rashodima Hrvatskog nacionalnog vijeća u 2014. godini. Vijećnica **Josipa Ivanković** je za izvješće rekla »da je u najmanju ruku skandalozno i da ono ukazuje na mnoge manjkavosti« i između ostalog tu spomenula objašnjenje ovlaštene osobe Vijeća da HNV nije imalo saznanje o tome da se prilikom javnih nabavi mora poštovati

zakon. Odgovarajući vijećnici Ivanković, **Slaven Bačić** je rekao da HNV nije sproveo javne nabave, jer HNV nije radio nabave u iznosima većim od 400.000 dinara za koje se moraju sprovesti postupci javne nabave. **Petar Kuntić** je u svojoj diskusiji citirao dio izvješća u kome stoji da »je godišnje financijsko izvješće istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, prikazalo imovinu, kapital i obaveze HNV-a, na dan 31. 12. 2014. godine, kao i prihode i rashode«. I naredna točka dnevnog reda bila je vezana za financije, a odnosila se na izmjenu financijskog plana HNV-a za 2015. godinu. »Financijski plan je projekcija planiranih prihoda i planiranih rashoda i tijekom godine se u

većoj ili manjoj mjeri ta projekcija i ostvari. Nakon što smo usvojili ovaj plan stigao je napatok za dio sredstava koja nam se doznaju iz AP Vojvodine, a riječ je o 1.652.000 dinara, koja moraju biti utrošena na razvojne aktivnosti onih institucija i ustanova čiji je osnivač HNV. To su samo dvije naše institucije – Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata i NIU *Hrvatska riječ*. Predlažemo da se ovdje izvrši realokacija za dio aktivnosti koje imaju razvojni karakter. Planirano je da se *Hrvatskoj riječi* prebaci 550.000 dinara, a Zavodu 1.102.000 dinara. Prijedlog je da se dio koji se odnosi na razvojni karakter hrvatskih udruga, a riječ je o 400.000 dinara, bude financirano preko natječaja ZKVH-a«, kazao

je predsjednik IO HNV-a **Darko Sarić Lukendić**. Nakon rasprave većinom glasova usvojena je predložena izmjena financijskog plana. Vijećnici su dali negativno mišljenje na izbor **Mirjane Stevanović** iz Subotice za ravnateljicu OŠ *Matko Vuković* u Subotici. Ona nije dostavila dokaz o poznavanju hrvatskog jezika, niti je u svom programu predvidjela aktivnosti usmjerene na unapređenje nastave na hrvatskom jeziku, što je bila dužna uraditi. Vijećnici su se uzdržali od davanja mišljenja na izbor **Miroslave Paravine** za izbor ravnateljice OŠ *Ivo Lola Ribar* iz Plavne.

NATJEČAJI

Hrvatsko nacionalno vijeće donijelo je odluku o raspisivanju Natječaja za dodjelu sredstava udrugama hrvatske nacionalne manjine u 2015. godini u području kulture. Ukupan iznos sredstava po ovom natječaju je 1,4 milijuna dinara. »Ovoga puta raspisujemo natječaj na 1,4 milijuna dinara, jer nam je iznos manji za 600.000 dinara. Razvojna djelatnost zato je izostala iz ovog natječaja, ali će to biti u natječaju Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, o čemu smo razgovarali u okviru jedne od prethodnih točaka dnevnog reda«, kazao je Bačić.

Pretposljednja točka dnevnog reda bila je Odluka o prijedlogu za dodjelu sredstava po natječaju Pokrajinskog tajništva za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne zajednice. Stavljanje te točke na dnevni red bio je razlog što je još tijekom usvajanja dnevnog reda sjednicu napustio vijećnik **Mata Matarić**, koji je tražio da se o ovoj točki ne raspravlja. »Uvjeran sam da ovaj prijedlog odluke nije po Pravilniku o radu HNV-a i nije u skladu s proklamiranom demokratskom procedurom donošenja odluka, jer je ovo stiglo vama jutros, pa me interesira koji je to odbor od jutros do sada donio odluke i zašto te odluke nisu razmatrane. Ja iza sebe imam 300 člano-

va jedne udruge i ja se s njima moram konzultirati prije donošenja odluke. Imamo vremena 15 dana da damo svoj prijedlog na listu pokrajinskog tajništva«, kazao je Matarić.

Za hrvatsku zajednicu namijenjeno je 3,1 milijun dinara. U odnosu na dostavljen prijedlog izvršene su manje korekcije. Tako je na prijedlog vijećnika **Željka Pakledinca** HKUPD-u *Dukat Vajska* za organiziranje likovne kolonije umjesto 30.000 dinara predloženo 20.000, a UG *Bač* umjesto 30.000 dinara također 20.000 dinara uz naznaku da su to sredstva za manifestaciju *Tradicijsko čišljanje Hrvatica u regiji*. Razlika od 20.000 dinara preusmjerena je na *Matoš* iz Plavne, da bi se Manifestacija *7. dani A.G. Matoša i dr. Josipa Andrića* umjesto sa 70.000 podržala s 80.000 dinara, a redovita djelatnost umjesto s 30.000 s 40.000 dinara. Na prijedlog vijećnika **Ivana Karačića** obećana su sredstva udruzi u Golubincima, i to tako što je na prijedlog **Sarića Lukendića** 20.000 dinara predloženo Hrvatskoj nezavisnoj listi prebačeno udruzi HKPD *Tomislav* iz Golubinaca. »Sredstava je mnogo manje nego što su ambicije i aktivnosti kulturnih udruga i uvjeti u kojima rade kulturne udruge su neujednačeni. Teško je predložiti kome smanjiti, a kome povećati iznos. Podsjetio bih da ima više natječaja i upućujem sve naše udruge da sudjeluju na natječajima, kako bi sredstva za svoje aktivnosti osigurali iz više izvora«, kazao je Sarić Lukendić.

Na osobni zahtjev **Ivica Šimunović** razriješen je članstva u Povjerenstvu za financije i proračun, a za novu članicu povjerenstva imenovali su **Biljanu Đipanova**.

Vijećnici HNV-a na koncu sjednice izabrali su članove Povjerenstva za raspodjelu sredstava Veleposlanstva Republike Hrvatske u Beogradu kulturnim udrugama, a ispred HNV-a to će ponovno biti **Darko Sarić Lukendić** i **Katarina Čeliković**.

Zlata Vasiljević

KONFERENCIJA PROJEKTA AKTIVNI MLADI ZA AKTIVNA NACIONALNA VIJEĆA

Mladi traže svoje mjesto

Kod nacionalnih zajednica gdje su mladi u velikom broju, oni nemaju dovoljno omogućenog prostora naći vlastito mjesto u političkim strukturama, kaže Ušumović

Popularnost nacionalnih vijeća nacionalnih zajednica u Srbiji tema je kojom bi se trebalo pozabaviti, i to iz kuta samih vijeća. Jer, kako bi privukla mlade, i samim time bila atraktivna, potrebno je sagledati ovu temu s više stanovišta, ukazuju Urban-In i Beogradski centar za ljudska prava, koji su organizirali konferenciju na ovu temu početkom tjedna u Beogradu.

Zamjetno je da je u Vojvodini učinjen značajan pomak u uključivanju mladih u rad nacionalnih vijeća, što se za krajeve u južnijim dijelovima Srbije baš i ne bi moglo reći, prenosi **Ivan Ušumović**, član Izvršnog odbora Hrvatskog nacionalnog vijeća zadužen za informiranje, koji je predstavljao hrvatsku zajednicu na ovome skupu. Na visokim i značajnim pozicijama su ljudi koji su tamo bili i ranije, i oni su već vremesni i ne pripadaju mlađoj dobnoj skupini. To se dalo vidjeti i na ovoj konferenciji, veli Ušumović: »Tako i dalje imamo problem da nema dovoljno uključene mladeži. Većinom je riječ o starijim pripadnicima zajednice koji su u nacionalnim vijećima. I neprestano se čuje ona demagoška pripovijetka kako su mladi 'budućnost naše zajednice'«.

Mladih ljudi u nacionalnim zajednicama ima, ali je očito da su mogućnosti na granici pucanja. Ušumović kaže: »Nažalost, svjedoci smo određenog stupnja razočaranosti mladih. Veliki broj nacionalno-manjinskih zajednica suočeno je s time da im veliki broj obrazovane mladeži odlazi studirati u inozemstvo i ne vraća se u domovinu. Kod nacionalnih zajednica gdje su mladi u velikom broju, oni nemaju dovoljno omogućenog prostora naći vlastito mjesto u političkim strukturama.«

Čak je ovom prilikom rečeno i da su u pojedinim zajednicama mladi bili doslovno onemogućeni sudjelovati, izostala je logistička potpora od političkih subjekata, a nije im uspjelo niti organizirati se tijekom samoga procesa izbora, dodaje Ušumović.

Riječ je zapravo o završnoj konferenciji projekta *Aktivni mladi za aktivna nacionalna vijeća – Uloga mladih u stvaranju stabilnog okruženja za bolji i transparentniji rad nacionalnih vijeća kao sredstvo ostvarivanja manjinskih prava u Srbiji*. Za trajanje projekta predviđeno je 12 mjeseci, u razdoblju od svibnja prošle do istoga mjeseca ove godine.

Ciljevi projekta bili su povećanje sudjelovanja mladih u radu nacionalnih vijeća nacionalnih manjina, kao i njihovog utjecaja na proces donošenja odluka, u cilju povećanja razine i kakvoće ostvarenja manjinskih prava i integracije manjina u srbijansko društvo.

Projekt je ostvaren putem sastanaka sa zainteresiranim stranama i predstavnicima nacionalnih vijeća. Prikupljene su dodatne informacije i analizirane, a u pripremi su izvješća.

Tijekom projekta organizirani su Forumi nacionalnih vijeća nacionalnih manjina, održan je trening za mlade predstavnike odabranih manjina na temu monitoringa izbornog procesa.

S. J.

NORBERT ŠINKOVIĆ, NOVINAR

Moramo naučiti razgovarati i voditi raspravu argumentima

Razgovor vodio: Zvonko Sarić

*Smatram da je veliki problem, kada o manjinama govorite samo u specijaliziranim emisijama. Po mom mišljenju, bilo bi neophodno da se takve teme pojave u svim segmentima programa i da vidimo koji su zajednički problemi svih nas, kako ti problemi utječu na zajednice. Nažalost, ovakvih inicijativa u medijima je malo * Novinari i urednici trebaju razumjeti da mediji nisu protočni bojleri koji serviraju samo ono što auditorijum želi, već su tu da plasiraju teme o kojima bi zajednica trebala razmišljati*

Norbert Šinković prve ozbiljnije novinarske zadatke dobiva na Radiju Novi Sad, kao reporter, a od 2011. godine, postaje dopisnik *Radija Slobodna Europa*. Pored radijskog novinarstva ima iskustva i u radu u tiskanim medijima (*Blic*), kao i u radu na televiziji (Televizija Vojvodine). Dobitnik je više nagrada i priznanja, među ostalim i Specijalne diplome za najbolji radijski prilog za promoviranje tolerancije i interkulturalnosti, 2010. godine: *From A to B – TransEuropa Journalism Award*. S Norbertom Šinkovićem razgovarali smo o stereotipnim diskursima u medijima i manjku ovdašnjeg novinarskog, uzročno-posljedičnog razmatranja pitanja o marginaliziranim grupama.

HR: Jesu li ovdašnji mediji zrcala našeg društva? Postoje li vidovi diskriminacije i stereotipnog diskursa kada se piše o nacionalnim manjinama i manjinskim grupama?

Naši mediji su zapravo isti, kao i naše društvo: imamo mali broj medija koji se pokušavaju obraniti od stereotipa i žele njegovati profesionalne standarde. Oni jesu manjina u našoj medijskoj sferi. Isto tako, u našem društvu, mi vrlo često imamo slučajeve diskriminacije žena, osoba s invaliditetom, seksualnih manjina, itd. Podsjetit ću vas samo na tekstove, koji su, primjerice, objavljeni nakon posljednjih republičkih izbora. Na naslovnoj strani jednog dnevnog lista

imali smo rangiranje »najljepših zastupnica« u Skupštini Srbije. To jasno govori o tome kako »mi« promatramo žene: kao bića koja trebaju biti lijepa, a jesu li one kvalificirane i obrazovane, to nije bitno. Imate i slučaj *Parade ponosa*, kada umjesto da mediji educiraju građane, oni su samo podržali stereotipe. Primjerice, u novinama često čitate izraz »seksualno opredjeljenje«. Ovo sugerira da su pripadnici seksualnih manjina zapravo sami birali svoju orijentaciju, a priznat ćemo da je to apsurdno. Primjera ima mnogo. Ako je riječ o nacionalnim i etničkim grupama, iz ugla većinske zajednice, ove marginalizirane grupe uglavnom su predstavljene kao zajednice koje samo pjevaju, kuhaju ili sviraju.

Ja često kažem da je to taj »gulaš-čardaš-paprikaš« efekt.

HR: Kako se naše društvo može suprotstavljati pojavama diskriminacije i kakva je uloga novinara u tom procesu?

Prvo smatram da se obrazovni sustav mora mijenjati. Moramo shvatiti da se svijet mijenja, da moramo graditi inkluzivno društvo. Što to znači? Mi moramo naučiti razgovarati i voditi raspravu pomoću argumenata. Trebamo napustiti agresivne komunikacijske formate, koji još uvijek dominiraju, kako u javnom prostoru, tako i u našim privatnim životima. Zatim prihvatiti da je naša sloboda ograničena slobodom drugih. Ali sve

ovo podrazumijeva rad društva. I to je dugotrajan proces. Mi kao novinari, imamo posebnu ulogu u ovom procesu. Ja na žalost ponekad imam dojam da ne razumijemo kakvu težinu ima svaka naša napisana ili izgovorena riječ. Ako mi konstantno pišemo o »ustašama«, »četnicima«, »pederima«, »kučkama«, »ciganima«, to će i dalje utjecati na našu zajednicu, na razmišljanje u društvu. Zato mi novinari moramo češće čitati *Kodeks novinara*.

HR: Smatrate li da se na dovoljno produbljen način u svakodnevnoj medijskoj praksi piše o problemima nacionalnih manjina u Republici Srbiji?

Kao što sam ranije rekao, mislim da se izvještava kroz prizmu stereotipa. Imamo jednu lažnu sliku o manjinama, koja je zapravo samo odraz odnosa društva prema tim ljudima. Pogledajte, primjerice, kako se piše o Romima, o Albancima. Pripadnici romske zajednice skoro su uvijek u negativnom kontekstu predstavljeni, kao socijalni slučajevi. Albanci su skoro uvijek neprijatelji. Generalno mislim da u našim medijima nedostaju ljudi koju razumiju tematiku, koji znaju, za početak, kako izbjeći jezične stereotipe. Vi kada promatrate, primjerice, javne medijske servise, jasno je da u tim medijima ne postoji strategija za prezentiranje manjinskih grupa, iako je riječ o medijima koji najviše trebaju biti fokusirani na inkluziju. Također, smatram da je veliki problem, kada vi o manjinama govorite samo u specijaliziranim emisijama. Po mom mišljenju, bilo bi neophodno da se takve teme pojave u svim segmentima programa, i da vidimo koji su zajednički problemi svih nas, kako ti problemi utječu na zajednice. Nažalost, ovakvih inicijativa u medijima je malo.

HR: Kakva su Vaša novinarska iskustva glede rada na temama o životu, radu i problemima

manjinskih nacionalnih zajednica?

Pokušavam uhvatiti suštinu njihovih problema. Izbjegavam izvještavati o kulturnim manifestacijama, osim, ako to nije prikaz neke interesantne knjige ili nešto slično, jer mislim da je upravo kultura segment koji je u dovoljnoj mjeri prisutan u našim medijima, kada je riječ o nacionalnim manjinama, a ja bih volio ponuditi nešto drugo. Ja nekako drugačije promatram ove kategorije, prvenstveno, tražim građansku crtu, a ne etničku ili nacionalnu. Trudim se da istaknem pozitivne primjere inkluzije, ali isto tako i da ukažem na probleme na relaciji većina – manjina, ili unutar manjinske zajednice. To nije uvijek lako, ali upravo zato volim novinarstvo, jer je uvijek veliki izazov uhvatiti temu na jedinstven način. Osobno smatram da je veliki problem u tome što ljudi ne shvaćaju da smo svi mi na neki način pripadnici neke marginalizirane grupe. Kada bi to razumjeli, bilo bi jednostavnije razumjeti problem drugih, ako to naravno želimo. Također, mislim da u Srbiji postoji jedan diskurs isključivosti: vi danas možete biti pripadnik samo jedne etničke i nacionalne grupe. Višeslojni identitet se ne priznaje. Odbijanje nacionalnog koncepta za samoidentifikaciju, također se ne posmatra dobronamjerno. Vas zajednica u kojoj živite tjera da zauzmete svoju poziciju na već postojećoj etničkoj paleti. Kako smo došli do ove situacije? Tako, što smo u potpunosti marginalizirali građanski koncept. Vi u školama danas imate građanski odgoj kao fakultativni predmet. Pa, što je važnije, nego izgradnja građanskog društva u jednoj mladoj demokraciji? Ako mene pitate, ništa.

HR: Jesu li stereotipi pi neizbježni? Možemo li bez njih?

Da se razumijemo, stereotipi jesu bitni, da kažem, neophodni za percepciju svijeta. Mi preko stereotipa kategoriziramo i oslikavamo svijet u našoj glavi. Na

taj način pokušavamo razumjeti našu okolinu. Tako da su stereotipi zapravo neizbježni. Problem je u tome kada nismo svjesni da je riječ o pojednostavljenoj slici o drugima, ili da se ne moraju svi uklopiti u našu sliku. Mnogi »na silu« pokušavaju ugurati svaku pojavu u neki stereotip, jer prosto, teško im je prihvatiti činjenicu da se netko ili nešto ne uklapa u njihovo shvaćanje svijeta. Svi mi imamo naše stereotipe, pitanje je – jesmo li svjesni toga. Ako sve ovo imamo na umu, jasno je da imamo stereotipe i u medijskom izvještavanju o političkim događajima. Pa vi vidite kako se izvještava i o Europskoj uniji, gdje nam je ona predstavljena kao maćeha, koja konstantno traži nešto novo, a mi se ponašamo kao dijete, koje, eto, iako se ne slaže sa zahtjevima, ipak ispunjava »naredbu«. Ja mislim da je ta slika o Europskoj uniji često nerealna. Ili pogledajte sliku Rusije u našim medijima. Vi ne čujete artikuliranu kritiku Moskve zbog stanja u oblasti ljudskih prava u toj zemlji.

HR: Što mislite o tvrdnjama pojedinih novinara da se manjinske nacionalne zajednice samogetoiziraju?

U Srbiji je izgrađen jedan feudalni sustav na etničkoj osnovi. Političke elite, i manjinske i većinska, podržavaju takav koncept. Ovaj sustav podrazumijeva sljedeće: znamo mi da tamo negdje žive neki Hrvati, neki Mađari, neki Bošnjaci ili Srbi, ali oni se ne trebaju mijesati u naše poslove, ali ni obrnuto. To je nacionalistički koncept koji vlada, po mom mišljenju u svim nacionalnim zajednicama. Publicist **Teofil Pančić** je ovo nazvao procesom u kom su nacionalisti zapravo zavoljeli multikulturalizam: jer on samo konstatira postojanje drugih, ali nema dijaloga. I ja se slažem s tom njegovom tvrdnjom.

HR: Jesu li teme o nacionalnim manjinama neinteresantne za novinare,

osim ako nisu predmet kriminalističkog diskursa?

Sve je pitanje serviranja. Kada je riječ o manjinskim temama, urednici često kažu da to ne interesira njihov auditorij. Ja tvrdim da je sve pitanje pristupa, dat ću vam jedan primjer: činjenica je da otkad je dobivanje mađarskog državljanstva omogućeno, pripadnici te zajednice u Vojvodini masovno napuštaju ovo područje, a takvo što ne može ne interesirati, primjerice, građane Subotice, grada koji ostaje bez svojih sugrađana. Isto tako, naši novinari i urednici trebaju razumjeti da mediji nisu protočni bojleri koji serviraju samo ono što auditorij želi, već su tu da plasiraju teme o kojima bi zajednica trebala razmišljati.

HR: Nekada se znalo da je centralni dnevnik u »polu osam«, (19 sati i 30 minuta), a danas na televizijskim programima vijesti se emitiraju maltene non-stop, pa tako i na radijskim programima. Izbor je naravno na gledateljima, imaju daljinske birače programa, ali – postoji li možda određeno prezasićenje vijestima?

Prezasićenost na tržištu informacija postoji. Danas nas na svakom koraku bombardiraju raznim informacijama, koje mogu, ali i ne moraju biti bitne. Nažalost, ovo ne možemo izbjeći. Zato je jako bitno da građani, odnosno auditorij, bude medijski pismeni, da može procijeniti koji su relevantni izvori informiranja. Činjenica je i to da mi sve manje razgovaramo, da smo »podešeni« na 150 karaktera, koliko može stati u jednu SMS poruku ili tvit na društvenim mrežama. Ovo sužavanje prostora za dijalog se odražava i na ljudske odnose, ali i na percepciju svijeta. Sad ću se na kratko vratiti na jedan moj prethodni odgovor: mislim da je u ovom slučaju isto bitno obrazovanje. Da dobijemo medijski pismene građane, koji će čitati među redovima i koji će shvatiti okruženje u kojem živimo.

PREDSTAVLJANJE PROJEKTA NEPODOBNI GRAĐANI

Zatomljeni zločini nad Hrvatima u Vojvodini

Suočio sam se s tim da veliki broj građana o raznim događajima protjerivanja nema nikakvu informaciju. Ono što bi mogao biti uspjeh ovog projekta je da za nekoliko godina, kada budemo razgovarali s mladim ljudima, ali i onim starijima, oni nemaju nulu u glavi glede saznanja o protjerivanju građana hrvatske nacionalnosti iz Vojvodine devedesetih godina i da se ne nađu u totalnom čudu kada im netko kaže da se takvo protjerivanje događalo, kaže Željko Stanetić, direktor VGC-a i koordinator projekta Nepodobni građani

Projekt usmenih povijesti simboličnim nazivom *Nepodobni građani* o protjerivanju građana hrvatske nacionalnosti iz Vojvodine tijekom devedesetih godina 20. stoljeća, predstavljen je 12. svibnja u prostorijama Hrvatskog nacionalnog vijeća u Subotici. Ističući važnost ovog projekta za kulturu sjećanja, sudionike predstavljanja projekta je pozdravio dr. **Slaven Bačić**, predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća.

Dva desetljeća nakon strašnih događaja protjerivanja ovdašnjih Hrvata, stanovnici Vojvodine gotovo da i ne znaju za njih, oni blijeđe iz kolektivnog sjećanja. Putem zabilježenih priča žrtava o tim događajima, koje su uz ostala dokumenta objavljena na web platformi neispričanepriče.com Vojvođanski građanski centar pokušava te činjenice sačuvati od zaborava. Zarad neponavljanja, uspostavljanja i očuvanja kulture sjećanja, ta platforma predstavlja objedinjeno mjesto pamćenja na ljude i događaje iz vremena »nepodobnih građana«.

IZGRADNJA KULTURE SJEĆANJA

Predstavljajući projekt *Nepodobni građani*, **Željko Stanetić**, direktor Vojvođanskog građanskog centra i koordinator ovog projekta, zahvalio se oso-

bama koje su pristale svjedočiti. Predstavljajući osnovne crte projekta, Stanetić je rekao da se do kraja realizacije ovoga projekta planira prikupljanje razgovora sa stotinu različitih osoba, koje su žrtve ili svjedoci nemilih događaja protjerivanja.

»Trenutno smo na pola puta prikupljanja izjava od onih koji su protjerani i članova njihovih obitelji, svjedoka samih događaja, aktivista i aktivistica civilnog društva u Srbiji i Hrvatskoj, a zatim i sudske i arhivske medijske građe iz tog vremena do koje je bilo moguće doći.«

Stanetić je naveo da dolazi iz Rume, te da ni on nije do prije nekoliko godina znao za različite tragične događaje protjerivanja ovdašnjih Hrvata, a za neke takve događaje nije znao sve dok se nije počeo realizirati projekt *Nepodobni građani*.

»Primjerice, nisam znao da se na kilometar od moje osnov-

ne škole nalazio štab u kojemu su pravljene spiskovi za protjerivanje mojih susjeda, tj. drugih Rumljana. Bilo je to za mene gorko i neprijatno iznenađenje, ali sam se suočio s tim da veliki broj građana o raznim događajima protjerivanja nema nikakvu informaciju. Ono što bi mogao biti uspjeh ovog projekta je da za nekoliko godina, kada budemo razgovarali s mladim ljudima, ali i onim starijima, oni nemaju nulu u glavi glede saznanja o protjerivanju građana hrvatske nacionalnosti iz Vojvodine i da se ne nađu u totalnom čudu kada im netko kaže da se takvo protjerivanje događalo. Ovim projektom htjeli smo utjecati na izgradnju kulture sjećanja, a ovi materijali bi trebali biti pogodni i za druge istraživače, jer je veoma malo sakupljenih, dokumentiranih informacija o protjerivanju Hrvata iz ovog podneblja«, rekao je Stanetić.

»Problem prešućivanja je dvostruke prirode. Kad prešućujete, vi podižete šansu zlu da se ponovi. S druge strane, prešućivanje je ovdje politički projekt. Vlastita nacija se prikazuje kao žrtva, a nikada kao počinitelj. Suočavanje s prošlošću jest bolno. Nitko ne voli stati ispred zrcala i priznati da je u određenom trenutku bio skot, moralna mizerija, hulja. Zašto bi se suočavali s prošlošću, kada se ne može promijeniti? Zato, jer je cilj takvog suočavanja da ojača naše moralne, političke i intelektualne aparate, kako bi zlo na vrijeme spoznali i kako bi se njemu na vrijeme suprotstavili«, rekao je Pavel Domonji nakon predstavljanja projekta.

ETNIČKI MOTIVIRANO NASILJE

O projektu i tragičnim događajima protjerivanja Hrvata iz Vojvodine devedesetih godina, govorio je i **Tomislav Žigmanov**, ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, koji je rekao kako su zacijelo tih godina ovdašnji Hrvati bili nepodobni građani i naglasio da su oni bili pripadnici jedine nacionalne manjine u Vojvodini, koji su bili objekti etnički motiviranog nasilja.

»Stalno treba govoriti da je tada 25 ljudi ubijeno, da su na više stotina imanja bačene eksplozivne naprave, da su dvije katoličke crkve do temelja srušene, a na više desetina sakralnih

objekata, koji se vežu uz katoličku crkvu, su bačene bombe ili su pak bili objekti pucnjeva iz vatrenog oružja. Treba govoriti i da je više desetina građana hrvatske nacionalnosti bilo pretučeno i da je između 35.000 – 40.000 Hrvata iz Vojvodine, ne svojom voljom, napustilo, nažalost, trajno ovaj prostor. To su činjenice, negativne pojave, koje su ostale zatomljene, i to ne samo kad je u pitanju srbijanska javnost, nego i ona u Republici Hrvatskoj. Također, ti događaji su totalno zatomljeni dio i u službenim hrvatsko-srpskim odnosima.«

Žigmanov je naveo kako je politika suočavanja s prošlošću u Srbiji – politika koja je poči-

su postupci koji se očekuju od pravosudnih tijela Republike Hrvatske, a za te zločine još nitko u Srbiji nije odgovarao«, rekao je Žigmanov.

ZASTRAŠIVANJA, NASILJE, UBOJSTVA, PROTJERIVANJA...

Najvažnije mjesto u istraživačkom radu na projektu *Nepodobni građani* imaju svjedočenja ljudi o događajima u Vojvodini, prvenstveno u Srijemu, tijekom devedesetih godina prošlog stoljeća. Riječ je o svjedocima koji žive u Republici Srbiji, ali i o svjedocima koji su u tim ratnim vremenima bili prinuđeni tražiti svoj dom u Hrvatskoj.

Stručna suradnica ovoga projekta i svjedokinja, **Ivana Andrić Penava**, je rekla da se u cijelu tu priču uključila na poziv ravnatelja ZKVH-a Žigmanova i kolega iz VGC-a, kao povjesničarka koja se i inače bavi poviješću srijemskih Hrvata, te kao aktivna članica Zajednice protjeranih Hrvata iz Srijema, Bačke i Banata, čije je sjedište u Zagrebu.

»Moja je primarna zadaća bila pronaći ljude u Hrvatskoj koji su vjerodostojni svjedoci onoga što se događalo u Vojvodini tijekom devedesetih i koji bi bili voljni reći nešto o tome. S kolegama sam sudjelovala u prikupljanju njihovih izjava. U potrazi za vjerodostojnim svjedocima od velike pomoći je bila postojeća literatura na temu progona vojvođanskih Hrvata tijekom devedesetih, poput knjige **Marka Kljajića** *Kako je umirao moj narod* i knjige dr. **Milana Bičanića** *Srijem – Krvavo krilo Hrvatske*. U radu su mi pomagali i članovi i predsjednici Zavičajnih klubova protjeranih Hrvata iz Srijema, Bačke i Banata«, kaže Andrić Penava i navodi da je s kolegama iz VGC-a u Hrvatskoj razgovarala s oko dvadeset svjedoka, protjeranih iz raznih srijemskih mjesta – Kukujevac, Gibarca, Morovića, Beške, Petrovaradina, Srijemske Kamenice, Čerevića, Beočina, Rume. Navela je i kako

je od strane svjedoka koji sada žive u Hrvatskoj, projekt dobro prihvaćen i da je prepoznat kao šansa da se otvoreno progovori o temi o kojoj se šuti već dva desetljeća, iako postoje svjedoci i brojni dokazi koji potvrđuju da su Hrvati iz Vojvodine u spomenutom razdoblju bili izloženi zastrašivanju, raznim oblicima nasilja, ubijanju i protjerivanju sa svojih ognjišta.

»Kao i drugim svjedocima tog nemilog vremena, ni meni nije bilo jednostavno odlučiti se na takav korak i prizvati

»Strah kod ljudi da govore o protjerivanju i zločinima, bez obzira na njihovu potrebu da svjedoče, jako je prisutan i to se prvenstveno odnosi na osobe koje su ostale živjeti u Vojvodini. A zbog čega? Ne postoji ni jedan riješen slučaj etničkog nasilja iz tog perioda, a Šešelji je na neakvoj 'slobodi', ovdje je u Srbiji. Ne mogu razumjeti da država Srbija tolerira činjenicu da ovdje živi veliki broj građana, koji se plaše da pričaju o događajima protjerivanja koji su se dogodili prije 20 godina«, kaže Željko Stanetić.

u sjećanje događaje koji su iz korijena izmijenili naše živote. Posebno je bilo teško svjedočiti onim ljudima, koji su na svojoj koži doživjeli razne oblike zlostavljanja ili čiji su članovi obitelji izgubili život. Meni je osobno najteže palo svjedočanstvo o slučaju iz Morovića, točnije, o braći **Abjanović**, kojima se ni danas, unatoč naporima najuže obitelji, nije ušlo u trag, a nitko nije niti odgovarao za to što im se dogodilo«, kaže Ivana Andrić Penava.

Istraživačica na projektu, **Jelena Dukarić** je navela kako je prva faza istraživanja bilo glede medija, istraživala se arhivska građa tiskanih medija iz tog vremena i naglasila kako je cilj projekta prije svega da se ova priča uputi mladim ljudima koji moraju znati i za te događaje nasilja nad Hrvatima u Vojvodini.

»Obračali smo pažnju na one medije koji su bili režimski i na medije koji to nisu bili. Dobra je prilika sada vidjeti kako je izgledalo kada mediji ostrašćeno izvješćuju, ali i kako su pisali oni mediji, koji su imali hrabrosti pisati objektivno. I ja sam malo znala istinu o tim događajima,

dok se nisam uključila u ovaj projekt«, rekla je Dukarić, nakon čega je predstavila web platformu *Nepodobni građani*.

ONO, O ČEMU SE NE GOVORI

»U razmatranju ove teme neophodno je sagledati ulogu države u svemu tome. Sve je počelo tzv. antibirokratskom revolucijom 1988. godine. Sjetimo se srpskog saborovanja i sličnih događaja, nošenja moštiju cara **Lazara**, kroz tzv. srpske zemlje. Sve je to, posebno u

Vojvodini, kod građanskog sloja i pripadnika nacionalnih zajednica unosilo nelagodu u strah. Postavlja se pitanje – je li to što se događalo ratnih devedesetih godina s prijetnjama i protjerivanjem nesrpskog stanovništva bio dio projekta o stvaranju Velike Srbije?« upitao je na koncu predstavljanja projekta, civilni aktivist **Đorđe Subotić**.

»Moj je stav da su Hrvati u Vojvodini žrtve besmislenih ratnih politika u kojoj 'Srbija nije bila'. Svo vrijeme se pojavljuju stereotipi, poput toga da su Hrvati iz Srijema dobrovoljno otišli iz svog zavičaja. Da ironija bude veća, podmeće im se da su bolje prošli, jer su dobili ljepše kuće i bolja imanja. Naravno, to nije točno! Imovina jest mijenjana, ali iz straha da se ne ostane bez čega, ali i zbog bojazni za goli život. Prije promjene imovine vršeni su strašni pritisci, tortura i prijetnje. O tome se ne govori. Država je prešutno gledala na to i ništa nije činila. Država Srbija treba donijeti deklaraciju kojom će se osuditi i priznati da su Hrvati u Vojvodini nedužne žrtve.«

Zvonko Sarić

Tomislav Žigmanov, Željko Stanetić, Ivana Andrić Penava i Jelena Dukarić

vala na nijekanju da je zločina na teritoriju Srbije bilo, te da je to službena politika gotovo svih srbijanskih vlasti devedesetih, pa i nakon listopadskih promjena 2002. godine.

»Prešućivanje je značajna karakteristika glede tih događaja. Ono što radi Vojvođanski građanski centar ovim projektom je važna stanica u suočavanju s prošlošću, kada su u pitanju stradanja Hrvata u Vojvodini. Ta stanica će u pozitivnom smislu izazvati posljedice od dugoročnog značaja. Istina o stradanju ovdašnjih Hrvata će biti raširenija, a hoće li elementi njihove tragičnosti imati pravosudna razrješenja, hoće li satisfakcija žrtava dobiti neku vrstu primjerenog oblika, nije na nama. To

Osjećate li se sigurno u svome okruženju?

STIPAN ANDRAŠIĆ,
umirovljenik, Sonta

Upravo poharan

Posljednjih godina krađe u selu i u povrt-njacima su učestale. Nakon mojega umi-rovljenja poljoprivredno gazdinstvo je pre-uzeo brat **Andrija**. U blizini sela uzgajamo povrće za tržnicu i to su nam, da tako kažem, najbrži novci do kojih dođemo. Svake godine dio naših proizvoda iz povrtnjaka odnesu nezvani gosti. Sve to uredno prijavljujemo policiji, oni najčešće naše prijave niti ne zabilježe, kažu da je šteta premala za prijavu. Lopovi to znaju pa su iz godine u godinu drskiji i nemilosrdniji. No, ovo što nam se desilo jučer (op. aut. razgovarali smo u subotu, 9. svibnja), prevazišlo je sve naše bojazni. U 11.45 sati otišli smo traktorom prskati jednu od njiva, kad smo se vratili nešto poslije sat i pol, imali smo što vidjeti. Vrata od ulice bila su razvaljena, kao i sva vrata od soba i od ostave. Odjeća je bila razbacana po podu, kreveti ispreturani, starinska škrinja i dijelovi pokućstva ispražnjeni i pretureni. Nezvani gosti su nam pokupili novce pripremljene za dio proljetnih radova, herbicide kupljene za naredne dane, a ostavu u kojoj su visile četiri velike suhe šunke i četiri velike pole slanine ispraznili su. Odmah smo pozvali policiju, bili su, sve su snimili, uz primjedbju glavnog među njima da ovo nije nikakvo čudo, jer je siromaštvo veliko. Nisu napravili ni zapisnik, a mislio sam da bih ga trebao potpisati, što sam mu i rekao. Šteta je za nas pogubna, teško ćemo ju nadoknaditi. A ovakvo ponašanje policije sigurno neće doprinijeti povećanju mojega povjerenja u njih i nekom mojem osjećaju sigurnosti.

I. A.

MARGA ORČIĆ,
kućanica, Subotica

Alarm kao zaštita

Dok sam živjela u selu osjećala sam se sigurno, ali od kako sam se preselila u Suboticu pojavio se u meni strah od provalnika. S obzirom na iskustva s provalama mojih novih susjeda, rodbine i prijatelja, s pravom mogu reći da je taj strah i opravdan. Živim u dijelu grada koji se zove Gat i u kojemu se provale događaju često – u većini slučajeva noću, ali bude ih i preko dana. Čak dva puta je netko provalio u kuću kod mojih roditelja, gdje ja sada živim sa sinom, a imamo i mi iskustva s krađom.

Ne tako davno, parkirala sam auto ispred kuće i iako mi je ulica osvijetljena, netko ga je obio! Od tad ga ne smijem ostaviti parkiranog na ulici niti jednu večer. Osim svojih osobnih iskustava s provalama, strah mi dodano potpiruje činjenica da često čujem od susjeda da im je netko pokušao obiti auto, ući u dvorište i pokrasti stvari iz kuće. Nažalost, ovi događaji su postali na neki način naša svakodnevica i čini mi se da iako se češće događaju noću, nije isključivo da ih nema i preko dana.

Potaknuta ovom situacijom, svim krađama za koje sam čula u posljednje vrijeme, ali i svojim iskustvom s provalnicima, odlučila sam postaviti video nadzor ispred kuće. Od kad sam to uradila osjećam se sigurnije jer mislim da se provalnici teže odlučuju za obijanje kuće kada vide kamere iznad kapije, a i znam da i ako me netko pokrade, moći ću mu lakše ući u trag.

Žalosno je to što naš grad nije siguran grad i što se kriminal u njemu povećava iz dana u dan.

J. D. B.

PETAR PAŠIĆ,
umirovljenik, Monoštor

Laknulo

Mi u Monoštoru bili smo prije nekoliko mjeseci suočeni s učestalim krađama. Toliko je to bilo uzelo maha da su o našem problemu izvještavali i mediji. Uglavnom su to bile krađe u kućama u kojima nitko ne živi ili kuće u kojima žive stariji. Nisu se tu zauzavali, jer krađe nije bila pošteđena ni crkva, ni lokalna kulturna udruga. Nismo se lagodno osjećali tada, jer malo, po malo pa ujutru se pronese glas po selu, a sve se odmah čuje, o tome što je i tko prošle noći opljačkan. Nitko u selu nije bio siguran da baš njegova kuća neće biti sljedeća na udaru drskih lopova.

Na sreću počinitelji su otkriveni i već je, koliko znam, krenuo i proces protiv njih, a svoje izjave tužiteljstvu dali su i oštećeni. Na žalost to su naši Monoštorci. I na žalost ukradeni novac nije vraćen. U posljednja dva mjeseca nisam čuo da je bilo krađa u selu i svima nam je zbog toga lakše. Nadam se da će tako i ostati i da selo neće ponovno strepiti od svakog mraka.

Mi koji imamo trgovine ili ugostiteljske objekte osigurani smo alarmnim sistemima, video nadzorom, upozorenjima da je objekt pod video nadzorom i mislim da je to ipak zaštita od nasrtljivaca, jer lopovi su ipak u strahu da ih kamere ne snime ili u »poslu« otkrije alam. Mogu reći da smo poslije nekoliko mjeseci nelagode i straha za imovinu odahnuli. Nadam se da će potrajati i nadam se da su svi oni koji su nekoliko mjeseci držali selo u strahu otkriveni i da će odgovarati za počinjena kaznena djela.

Z. V.

**RAZGOVOR POVODOM 13.
OBLJETNICE OD OSNUTKA:**
**IVAN KARAN,
RAVNATELJ NIU HRVATSKA RIJEČ**

Trinaesti rođendan u tuđim prostorijama

Skupština AP Vojvodine je na sjednici održanoj 8. svibnja 2002. godine donijela Odluku o Novinsko-izdavačkoj ustanovi *Hrvatska riječ* »radi osiguravanja i zadovoljavanja potreba građana i organizacija u AP Vojvodini, na informiranje na hrvatskom jeziku«. Povodom trinaeste obljetnice od osnutka ove ustanove razgovarali smo s njezinim ravnateljem **Ivanom Karanom**.

I trinaest godina od osnutka, NIU Hrvatska riječ radi u iznajmljenim prostorijama...

Mi smo ovu obljetnicu obilježili radno ali smatramo da je potrebno izaći u javnost s našim promišljanjima kako bi i *Hrvatska riječ* u dogladno vrijeme trebala raditi u vlastitim prostorijama. Od svojega osnutka NIU *Hrvatska riječ* radi u prostorijama na Otvorenom sveučilištu u Subotici. Dio prostorija je ranije dobivan besplatno a dio se plaćao, a od prošle se godine zakup prostorija i prateći troškovi plaćaju u cijelosti. Želimo pokrenuti jednu širu inicijativu u hrvatskoj zajednici da se u interesu same zajednice, pa tako i *Hrvatske riječi*, riješi pitanje pro-

storija za našu ustanovu na način na koji je to Hrvatsko nacionalno vijeće učinilo za svoje sjedište i za Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata. Tragom tih odličnih rješenja mogli bismo ići i mi. Nadam se da ćemo naići na razumijevanje kod našeg osnivača – HNV-a, ali i u cijeloj hrvatskoj zajednici kako bismo osigurali vlastite prostorije. HNV bi, kao i u slučaju Zavoda, mogao biti nositelj projekta, objekt bi mogao biti u vlasništvu Vijeća, a da ga mi koristimo ili da *Hrvatska riječ* bude vlasnik tog prostora. Osim od osnivača, u rješavanju ovog pitanja očekujemo pomoć matične i domicilne države, kao u slučaju ZKVH-a.

Sadašnji broj i kvadratura prostorija nisu adekvatni za kvalitetan rad, pogotovo prostorija u kojoj radi najveći broj novinara i tehničara. Ukoliko nam se osigura nekretnina s većim brojem i bolje raspoređenim prostorijama, tamo bi prostor za svoj rad i sjedište mogle naći i hrvatske udruge koje se bave informiranjem. Tamo bi se mogle pripremati i radijske i televizijske emisije na hrvatskom jeziku za medije u Subotici i šire. Siguran sam da bi to pridonijelo boljoj povezanosti, bržoj razmjeni informacija, te kvalitetnijem informiranju na hrvatskom jeziku.

Nedavno je redizajnirana internetska stranica tjednika Hrvatska riječ, u planu je projekt s Minority News-om. Kažite nam više o tome...

U cilju veće vidljivosti redizajniran je naš sajt, uz uvođenje dvije nove rubrike. Tu se objavljuju pojedine vijesti i najave koje se možda neće naći u tiskanom

izdanju našeg tjednika, ali su važne za informiranost pripadnika hrvatske zajednice. Uvedena je i opcija pretrage po pojmovima u našoj arhivi na sajtu. Tamo se može vidjeti u kojim se sve brojevima traženi podatak nalazi, što primjerice može biti od pomoći udrugama kod priloga dokumentaciji kada konkuriraju na natječaje.

Kako važnim smatramo i da se o događanjima u hrvatskoj zajednici, osim Hrvata, trebaju informirati i drugi građani u Republici Srbiji, u planu je projekt s *Minority News*-om. U pitanju je izrada tematskog podlistka o Hrvatima u Srbiji koji će čitateljima biti distribuiran u sklopu dnevnog lista *Danas*. Takvo je izdanje planirano i za druge manjinske zajednice. Nadam se da će ovaj naš projekt naići na razumijevanje kod Veleposlanstva Republike Hrvatske u Beogradu. Nadamo se također da ćemo naići na razumijevanje kod Veleposlanstva te dobiti ako ne veća, onda barem ista sredstva za naš projekt dostave podlistaka *Hrcko* i *Kužiš* djeci koja pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku ili izučavaju Hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture. Tom akcijom je obuhvaćeno oko tisuću djece u 16 mjesta u Vojvodini.

Kakva je čitanost tjednika Hrvatska riječ?

Izravnim načinom prodaje preko kioska i pretplatom, te indirektnim načinima otkupa putem projekata, naša je prodavanost došla na oko 1350 primjeraka tjedno. Prostor da se to poveća postoji, tj. da se remiten-

da, budući da nam je tiraža 1500, u potpunosti smanji. Inače, remitenda se ne baca već dijeli ispred crkava u Novom Sadu, Surčinu i Beogradu. Povećali smo obujam pisanja o događanjima vezanim za Hrvate u Srijemu, uposlivši stalnu dopisnicu, uz već naše postojeće suradnike iz tog dijela Vojvodine. U Banatu smo u više mjesta držali promocije. Iako smo mi pokrajinski list, nastojimo pisati i o Hrvatima izvan Vojvodine. No to ne ovisi samo o nama, već i o aktivnostima tamošnjih Hrvata, o tomu žele li se oni organizirati i eksponirati kao Hrvati. Glede tih krajeva, nažalost se događa da se rijetko netko od Hrvata želi pojaviti u našem listu. Takve vrste straha da netko ne želi da se o njemu piše ili da mu se objavi fotografija, imamo čak i u Subotici. Isto tako, pojedini pretplatnici traže da im se tjednik dostavi u papirnatom pakiranju kako se ne bi vidjelo što je unutra.

Jedna od aktualnih tema je i privatizacija medija sukladno novim zakonima koji se tiču informiranja. S tim u vezi, kakva je pozicija NIU Hrvatska riječ?

Pisani manjinski mediji, kakva je i *Hrvatska riječ*, u ovom procesu neće biti oštećeni, odnosno njihovo financiranje će biti kao i do sada u smislu redovitih dotacija od strane Pokrajinskog tajništva za kulturu i javno informiranje. Inače, mi smo se nakon sedam godina angažmana uspjeli izboriti da se u dotacijama iz pokrajine izjednačimo sa sličnim ustanovama drugih manjinskih zajednica. To je veliki uspjeh hrvatske zajednice i NIU *Hrvatska riječ*.

D. B. P.

Antifašizam u obrani ljudskih prava

Predstavnici Hrvatskog nacionalnog vijeća položili su 9. svibnja vijenac na spomenik žrtvama fašizma na istoimenom trgu u Subotici, odajući počast palim od ove pošasti Drugog svjetskog rata. Antifašizam niti danas ne gubi na značaju, niti to smije, jer predstavlja zid otpora spram svake vrste isključivosti, istaknuli su sudionici na obilježavanju ovoga dana, koji je u isto vrijeme i dan Europe i dan svršetka Drugog svjetskog rata.

Izložba projekata koje je financirala EU

Uz pomoć Europske unije u Sjevernobačkom okrugu su u posljednjih nekoliko godina realizirani projekti u vrijednosti od oko 5 milijuna eura. U razdoblju od 2014. do 2020. godine postoji mogućnost za višestruko povećanje istih, istaknuto je prilikom otvorenja izložbe projekata koje je financirala Europska unija, a koja je postavljena u predvorju Gradske kuće.

Otvarajući ovu izložbu gradonačelnik Subotice **Jenő Maglai** je rekao da će se u narednom razdoblju otvoriti mogućnosti za realizaciju puno ozbiljnijih projekata.

»Drago mi je da imamo jednu ovakvu izložbu gdje možemo pokazati koji su sve projekti bili realizirani u proteklom razdoblju putem prekogranične suradnje s Europskom unijom. Subotica je jedan od onih primjera koji se zaista ima čime pohvaliti. U budućem razdoblju ćemo imati veliki izazov jer će se otvoriti mnogo šira područja i prostor za realizaciju projekata i to ne samo ovih 'soft', već i onih ozbiljnijih. Ovi projekti se odnose na područja infrastrukture, zaštite životnog okoliša i druge, a o njima će u velikoj mjeri ovisiti koliko

ćemo biti uspješni i sposobni. To će u velikoj mjeri uvjetovati naše kapacitete razvoja, mogućnosti s kojima ćemo moći poboljšati kvalitetu života naših sugrađana«, rekao je gradonačelnik i dodao da velika većina građana Subotice podržava europske integracije i one političke tokove koji su sada na razini Republike zacrtani. Veću kvalitetu života i dobrobit cijeloj zajednici u Subotici i regiji će omogućiti slobodan protok ljudi i roba što je od izuzetnog značaja, a regionalna razvojna agencija *Panonreg* će biti zadužena za realizaciju kapitalnih projekata vezanih uz Suboticu i regiju«, kazao je gradonačelnik.

Silvija Patarčić iz Centra lokalne demokracije, koji je u suradnji s lokalnom samoupravom organizirao ovu izložbu istakla je kako se najviše projekata koji su se uz potporu Europske unije realizirali u Subotici odnosilo na prekograničnu suradnju s Mađarskom ali i s Hrvatskom.

Najava SuSajma 2015

Na 9. Međunarodnom i regionalnom sajmu *SuSajam 2015*, koji će se od 4. do 6. lipnja održati u subotičkoj dvorani sportova na oko 1.600 četvornih metara unutarnjeg i oko 200 četvornih

Ilinka Vukoja,
direktorica Subotičkih tržnica

metara vanjskog izložbenog prostora, predstaviti će se više od 230 izlagača iz sedam zemalja: Crne Gore, Mađarske, Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Rumunjske, Češke i Srbije. Partner ovogodišnjeg sajma je Gospodarska komora Republike Srpske.

Uništavanje ličinki komaraca

U Subotici je ovoga tjedna počelo uništavanje ličinki komaraca biološkim i kemijskim putem. Akciju provodi novosadska Ciklonizacija na sljedećim lokacijama:

Hajdukovu, Paliću, Bačkim Vinogradima, kao i u istočnim dijelovima grada, a dodatno je angažirana i jedna ekipa u zapadnom dijelu grada i u Bajmaku. Ovo je prva faza u suzbijanju komaraca, a u tijeku je podjela bioloških tableta po mjesnim zajednicama. Tretman iz zrakoplova biti će proveden tijekom ljetne sezone.

POVJERENSTVO ZA DODJELU ZVANJA I PRIZNANJA SKUPŠTINE GRADA sukladno članku 5. Odluke o ustanovljenju zvanja POČASNI GRAĐANIN, priznanja *Pro urbe* i priznanja *Dr. Ferenc Bodrogyári* (*Službeni list Općine Subotica*, br. 39/01, 23/07 i *Službeni list Grada Subotice*, br. 6/09, 12/09 i 12/15)

OBJAVLJUJE

JAVNI POZIV ZA PRIKUPLJANJE INICIJATIVA ZA DODJELU PRIZNANJA DR. FERENC BODROGYÁRI NA PODRUČJU GRADA SUBOTICE

Priznanje *Dr. Ferenc Bodrogyári* se dodjeljuje istaknutim kulturnim stvarateljima (ne starijim od 40 godina), u području književnosti, likovne, glazbene umjetnosti, kazališne i filmske umjetnosti, koji su svojim djelima i činjenjima pridonijeli razvitku kulturnog života grada ili dali doprinos na polju kulture u tuzemstvu i inozemstvu, uzimajući u obzir zapažena ostvarenja u prethodnoj kalendarskoj godini.

Tekst Javnoga poziva nalazi se na sajtu grada: www.subotica.rs u odjeljku natječaji i oglasi.

Predsjednik Povjerenstva, Tomislav Žigmanov, v. r.

U SUBOTICI PREDSTAVLJENA KNJIGA *HORVACKI BAČKA 1901-1939* DRAŽENA PRČIĆA

Roman neklasičnog žanra

U svojem četrnaestom romanu Dražen Prčić je zašao u jednu novu sferu. U pitanju je roman neklasičnog žanra, to nije ni klasičan povijesni roman, nije niti obiteljska drama, već mješavina tri priče, odnosno tri teme, kazao je ravnatelj Povijesnog arhiva Subotice Stevan Mačković

Najnoviji, četrnaesti po redu roman subotičkog pisca i novinara **Dražena Prčića** *Horvacki Bačka 1901-1939* predstavljen je u ponedjeljak, 11. svibnja, u Velikoj vijećnici Gradske kuće u Subotici. Riječ je o romanu koji donosi priču o osnivaču i igraču prve postave nogometnog kluba *Bačka* **Martinu Horvackom** (ujedno i autorovom pradjedu), uz svojevrсни *hommage* spomenutom klubu i *bačkistima* te lokalpatriotski podtekst kojim je Prčić nastojao opisati pojedine događaje u Subotici u prva četrdesetljeća 20. stoljeća.

SUBOTIČKA PRIČA

»U knjizi sam želio podsjetiti na jedan svijet bez kojeg nas danas ne bi bilo. Suština ove knjige je da ljudi moraju imati nešto što vole, čuvaju i njeguju. A *Bačka* je u jednom dijelu svog postojanja bila simbol Subotice«, kazao je Prčić ovom prigodom.

Godine 1936. i 1939. za autora bile su posebno ključne zbog važnih događanja u gradu. »Godine 1936., među ostalim, održana je proslava 250 godina dolaska Hrvata Bunjevaca na ove prostore, prolazak Olimpijskog plamena kroz Suboticu, a bilo je i puno drugih događanja. Godina 1939. je uzeta zato što je to godina u kojoj je *Bačka* nastupila u najvišem rangu natjecanja, u tadašnjoj prvoj ligi u zapadnoj skupini, koja se zvala Hrvatsko-slovenska liga«, kaže Prčić.

Na promociji je bila nazočna i 92-godišnja **Ana Mučalov**, kćer Martina Horvackog koja je i sama jedan od likova Prčićeva romana.

Stevan Mačković i Dražen Prčić

POVIJESNI ELEMENTI

O knjizi, s posebnim osvrtom na njezine aspekte koji se bave poviješću, govorio je ravnatelj Povijesnog arhiva Subotice **Stevan Mačković**.

»U svojem četrnaestom romanu Dražen Prčić je zašao u jednu novu sferu. U pitanju je roman neklasičnog žanra, to nije ni klasičan povijesni roman, nije niti obiteljska drama, već mješavina tri priče, odnosno tri teme. Kako nam naslov ukazuje, u romanu se govori o Martinu Horvackom i njegovoj obitelji, govori se o nogometnom i atletskom klubu *Bačka*, a ima i

povijesnih elemenata koje je autor na svoj način pokušao dočarati«, kazao je Mačković.

Govoreći o povijesnim događajima i osobama u romanu *Horvacki Bačka 1901-1939* Mačković je istaknuo kako se u njemu pojavljuju sportaš **Nikola Matković**, gradonačelnici **Ivan**

Ivko i Ivandekić i **Marko Jurić**...

»Mislim da će svi oni koji uzmu ovu knjigu u ruke moći na jedan poseban način doživjeti međuratno razdoblje u Subotici i upoznati se s elementima koji se najčešće sreću u nekim drugim, ozbiljnim historiografskim radovima. Svakako je to zanimljiv pokušaj da se to povijesno razdoblje sagleda i na ovakav način«, naveo je Mačković.

U okviru promocije prikazan je i dokumentarni film **Šandora Lifke** iz 1926. godine o proslavi 25. obljetnice postojanja NK *Bačka*. U glazbenom dijelu programa nastupio je Subotički tamburaški orkestar pod ravnanjem **Marijane Marki** koji je među ostalim izveo i himnu *Bačke-Pivaj Bačka veselo* koju je otpjevao **Antun Letić Nune**.

D. B. P.

PLEMSTVO WILSON U MIHOLJCU I VALPOVU

Dražen Prčić će idućeg tjedna predstaviti svoj roman *Plemstvo Wilson* u dva mjesta u Hrvatskoj u četvrtak 21. svibnja u dvorcu Mailath u Donjem Miholjcu, a dan kasnije, u petak 22. svibnja, gostovat će u Gradskoj knjižnici u Valpovu. Obje promocije počinju u 19 sati.

Nastup STO u punoj vijećnici

VRIJEME, LJUDI, DOGAĐAJI

Pripremaju: Lazar Merковиć i Milovan Miković

KRONOLOGIJA od 15. do 21. svibnja

15. SVIBNJA 1691.

Grof **Leopold Herbstein**, izdao je pismeno uvjerenje da su bački kapetani **Đuro Vidaković** i **Luka Sučić**, u Srijemskoj županiji te u okolici Beograda i Temišvara, nanijeli teške gubitke i poraze Turcima. Štoviše, zarobili su i pogubili i jednog turskog pašu.

15. SVIBNJA 1750.

Na toranj prve Gradske kuće, koja je bila je bila na mjestu današnje – postavljen je sat.

15. SVIBNJA 1859.

Rođen je **Pavao Kujundžić**, svećenik i kulturni djelatnik, pokretač Bunjevačko-šokačke *Danice*. Okupljao je sve rodoljubljem zadojene kulturne poslenike Bačke. Gorljivo se bori za uvođenje materinskog jezika u škole. Umro je 10. listopada 1915.

15. SVIBNJA 1948.

Rođen je **Slavko Matković**, istaknuti pjesnik srednje generacije poratnog *Subotičkog književnog kruga*, prozaist, multimedijalni umjetnik i djelatnik subotičke Gradske knjižnice. Bio je zagovornik avangardnih stremljenja i osnivač umjetničke grupe *Bosch + Bosch*. Objavio je desetak knjiga pjesama i grafičkih svezaka. Bio je vrsni prevoditelj s mađarskog jezika. Umro je, prerano, u punoj stvaralačkoj zrelosti, 2. studenoga 1994. godine.

15. SVIBNJA 2005.

U knjižari *Danilo Kiš* pisci, urednici i kulturni djelatnici, iz Subotice i zemlje, obilježili su pola stoljeća kontinuiranog izlaženja književnog časopisa *Rukovet*.

16. SVIBNJA 1862.

Okončano je prvo, jednomesečno gostovanje Srpskog narodnog pozorišta iz Novog Sada, tijekom kojega je na subotičkoj kazališnoj sceni prikazano 14 predstava, uglavnom domaćih spisatelja. Prije toga, utemeljen je Kazališni odbor grada, činili su ga viđeni Subotičani: barun **Josip Rudić**, **Stevan Manojlović**, **Ambrozije Boza Šarčević** i dr.

16. SVIBNJA 1934.

Subotički mađarski dnevnik *Napló* objavio je vijest prema kojoj je Gradski senat, jednoglasno prihvatio, plan postavljanja ulične električne rasvjete u gradu i na periferiji.

16. SVIBNJA 1944.

Naredbom okupacijskih vlasti, u Subotici započinje masovni izgon Židova, iz njihovih stanova i kuća, u geto pored teretne željezničke postaje i carine. Nekoliko tjedana kasnije, tri i pol, do četiri tisuće Židova deportirano je iz geta u njemačke koncentracijske logore, gdje su većinom ubijeni ili su pomrli.

17. SVIBNJA 1945.

Prihvatanjem zadnje velike skupine zarobljenika kod Bleiburga u Austriji, u noći između 16. na 17. svibnja okončan je ratni put Osme vojvodanske udarne brigade. Krajem veljače 1947. rasformirana je 51. Divizija, a u njenom sklopu i Osmo vojvodanska udarna brigada. Tijekom 245 ratnih dana, prevalivši tisuću i pol kilometara, pod borbom, izgubila je 1.116 boraca, a ranjeno ih je oko tri tisuće.

18. SVIBNJA 1529.

U jednom pismu upućenom iz Kaločkog kaptola, navodi se

kako je vlastelin **Bálint Török**, vlastelin Subotice, ponovno stavio na stranu **Jánosa Zápolye** te sa svojim vazalima i pod ruku s Turcima, pustoši posjede pristaša austrijskog kralja **Ferdinanda Habsburškog**.

18. SVIBNJA 1914.

Zakupivši cijeli kat jednog hotela u Port Saidu (Egipat), na svoj pedeseti rođendan, pod nerazjašnjenim okolnostima, ubio se **Oskar Vojnić**, subotički veleposjednik, svjetski putnik, lovac, sakupljač i pisatelj. Pojedini artefakti njegove bogate zbirke umjetničkih i etno-predmeta te trofeja čuvaju se u muzejima u Subotici i Budimpešti. Govorio je više jezika, pisao na mađarskom i engleskom, objavljivao radove u vodećim europskim glasilima, a tiskano mu je desetak, mahom putopisnih djela.

19. SVIBNJA 1829.

Kompromisnom intervencijom Kraljevskog namjesničkog vijeća, glavni gradski sudac, **Josip Antunović**, vraćen je u Gradsko vijeće. Time je okončan višemesečni, žestok, sukob nastao zbog poreznih povlastica plemića, ali i netrpeljivosti između Antunovića i gradonačelnika **Šimuna Mukića**, i njihovih pristalica.

20. SVIBNJA 1696.

U najstariju matičnu knjigu krštenih, koju je prosinca 1687. ustrojio **Bartul Bariša Benjović**, nakon nekoliko godina opet je upisano ime novorođenčeta. Od 1687. do 1690. ova je matrikula uredno vođena, ali između 1691. i 1693. njene rubrike ostaju prazne, osim krštenja od 19. ožujka 1693.

20. SVIBNJA 1759.

Kaptolski zbor u Gyöngyösu odlučio da se rezidencija franjevacu u Subotici proglasi kanonski utemeljenim samostanom. Za prvog gvardijana izabran je **Danijel Zavodski**, nastavnik u Gramatikalnoj školi (gimnaziji), koju su 1747. na traženje gradskih čelnika utemeljili i vodili franjevci.

20. SVIBNJA 1795.

U Pešti je pogubljen **Dominik Ignacij Martinović**, hrvatski franjevac i svjetovni svećenik, filozof i znanstvenik, sveučilišni profesor filozofije i matematike, zagovornik **Newtonovih** i **Boškovićevih** teorija, pisac i jakobinac. Smaknut je na Krvavoj poljani, jer je htio provesti demokratsku revoluciju, tražeći ukidanje svih staleža, slobodu i jednaka prava za sve građane.

20. SVIBNJA 1988.

Nakon dugotrajnog prešućivanja **Balinta Vujkova** (1912. – 1987.), objavljen je 2. svezak književnog časopisa *Rukovet* za 1988. godinu, u cijelosti posvećen njegovu stvaralaštvu. Tiskani su radovi: **Josipa Buljovčića**, **Bele Durancija**, **Stipana Filakovića**, **Lazara Merковиća**, **Milovana Mikovića** i **Ivana Pančića**. Urednik **M. Miković**.

21. SVIBNJA 1888.

Municipalna skupština grada odlučila je da se budući park kod Željezničkog kolodvora nazove *Parkom Marije Terezije*. Sadnja drveća započela je s jeseni, a okončana u proljeće 1889. Na rubu parka, umjesto starog puta podignuta je *Prokešova palača*. Izgrađen je, također kolski put i željeznički nadvožnjak.

POGLED S DRUGE STRANE:

ZAVRŠEN PRVI NATJEČAJ ZA DODJELU BESPOVRATNIH
SREDSTAVA ZA KUPNJU SEOSKIH KUĆA

Radosne vijesti u domovima mladih supružnika

Dobra vijest prvo je stigla iz Đurđina: »...Sada su nam javili iz Novog Sada da su nam odobrili novac za kuću...«. Radostan SMS putem mobitela upućen je od obitelji **Dulić**, sudionika u natječaju za dodjelu bespovratnih sredstava bračnim parovima na teritoriju Vojvodine, za kupnju seoskih kuća s okućnicom. Tjednik *Hrvatska riječ* objavio je reportažu iz Đurđina u travnju, nakon što je povjerenstvo Pokrajinskog zavoda za ravnopravnost spolova obilazeći preko 80 vojvođanskih obitelji u gornjem dijelu rang-liste za dodjelu bespovratnih sredstava, boravilo u Subotici, odnosno u Đurđinu, Čantaviru, Bajmaku, Višnjevcu i Bačkim Vinogradima, u mjestima u kojima su za kupnju seoskih kuća mlade obitelji aplicirale na sredstva, a ispunjenim uvjetima i brojem bodova se svrstale u uži krug potencijalnih kandidata.

I evo, nekoliko tjedana kasnije priopćeni su i rezultati, nestrpljivo očekivani, jer je znatno više zainteresiranih za sredstva za kupnju seoske kuće, od stvarnih mogućnosti na temelju sume od 40 milijuna dinara izdvojene za ove namjene u vojvođanskom proračunu za prvi krug natječaja (natječaj je raspisan u studenom 2014).

OPREDIJELJENI ZA ŽIVOT U SELU

Istoga dana, 6. svibnja, kada su **Jasna** i **Zdenko Dulić** obaviješteni o dodjeli sredstava, u Novom Sadu je održana kon-

Zbog velike zainteresiranosti mlađih ljudi za ovaj oblik poticaja očuvanju sela, uskoro slijedi raspis i drugog natječaja za pokrajinska sredstva iste namjene

Đurđin, jedno od sela koje mladi biraju

ferencija za medije i javnost informirana o svim detaljima odluke za dodjelu bespovratnih sredstava za kupnju seoskih kuća, a može joj se pristupiti i na internet-stranicama pokrajinskog Tajništva za privredu, zapošljavanje i ravnopravnost spolova i Pokrajinskog zavoda za ravnopravnost spolova. Odluka sadrži popis od 39 sudionika natječaja kojima su odobrena sredstva za ukupan iznos od 38 milijuna dinara. Za preostala sredstva u iznosu od 2 milijuna dinara, kako je objavljeno, bit će donesena odluka u roku od 15 dana od dana donošenja prvog dijela odluke. Na natječaj su, inače, stigle čak 344 prijave, a Povjerenstvo Zavoda nakon što

je pregledalo sve prijave i bodovalo ih, od 3. ožujka krenulo je u obilazak preko 80 obitelji u vrhu te rang-liste, nakon čega je izrađen konačan spisak za kupovinu 39 kuća u vojvođanskim selima. Svakoj od 39 obitelji bespovratno se dodjeljuje između 850.000 i 1.000.000 dinara, što je u svakom slučaju ponaosob navedeno u javnoj odluci. Ugovori sa supružnicima se potpisuju u roku od 15 dana od donošenja odluke.

Po odredbi Pravilnika o uvjetima za dodjelu bespovratnih sredstava bračnim parovima na teritoriju Vojvodine, obitelji izabrane za dodjelu sredstava namjenski za kupnju kuće, ne mogu otuđiti nepokretnost u narednih 10 godina.

NAJVIŠE IZ BAČKE

Na konferenciji za medije priopćeni su još neki zanimljivi podaci: najveći broj prijava pristigao je iz Bačke, a najmanje ih je

iz Srijema. Najveći broj kandidata je sa srednjom stručnom spremom, preko 50 posto, dok ih je s visokim obrazovanjem 15 posto. Od ukupno 39 obitelji koje će dobiti bespovratna sredstva, 13 je pokazalo želju otići iz grada i živjeti na selu. Što se tiče brojnosti članova kućanstva, 14 parova je s troje ili četvero djece, dok je njih 18 s dvoje djece. U sljedećim selima će živjeti i kupiti kuću 39 obitelji s najvećim brojem bodova kojima se bespovratno dodjeljuju sredstva (do milijun dinara) iz vojvođanskog proračuna: Nikinci (općina Ruma),

Đurđin, Čantavir, Bajmak, Višnjevac i Bački Vinogradi (Subotica), Mileševo (Bečej), Obrovac, Gajdobra, Pivnice i Mladenovo (Bačka Palanka), Lok i Mošorin (Titel), Bezdan, Stapar i Lemeš (Sombor), Skorenovac (Kovin), Idoš, Novi Kozarci i Mokrin (Kikinda), Sanad i Ostojićevo (Čoka), Bački Gračac i Bački Brestovac (Odžaci), Novo Orahovo (Bačka Topola), Crvenka (Kula), Nadalj i Turija (Srbobran), Kupinik (Plandište), Ravno Selo i Zmajevu (Vrba), Kumane (Novi Bečej), Krajišnik (Sečanj), Novi Itebej (Žitište), Feketić (Mali Idoš), Melenci (Zrenjanin), Trešnjevci (Kanjiža), Rivica (Irig).

Katarina Korponaić

Republika Srbija
Autonomna Pokrajina Vojvodina
POKRAJINSKO TAJNIŠTVO ZA FINACIJE
Bulevar Mihajla Pupina 16, 21000 Novi Sad
T: +381 21 487 43 45 F: +381 21 456 581
psfkabinet@vojvodina.gov.rs
Klasa: 102-401-2293/2015-06-01 Datum: 6.svibnja 2015. godine

Temeljem članka 2. Odluke o dodjeli sredstava Pokrajinskog tajništva za financije u 2015. godini za sudjelovanje u sufinanciranju projekata koji se financiraju iz fondova Europske unije (*Službeni list APV*, broj 20/2015) Pokrajinsko tajništvo za financije raspisuje

JAVNI NATJEČAJ

ZA DODJELU SREDSTAVA POKRAJINSKOG TAJNIŠTVA ZA FINACIJE U 2015. GODINI ZA UDIO U SUFINANCIRANJU PROJEKATA KOJI SE FINANCIRAJU IZ FONDOVA EUROPSKE UNIJE

Temeljem Pokrajinske skupštinske odluke o proračunu Autonomne Pokrajine Vojvodine za 2015. godinu (*Službeni list APV*, broj: 53/2014 i 54/2014-ispravak), Financijskog plana Pokrajinskog tajništva za financije za 2015. godinu i Odluke o dodjeli sredstava Pokrajinskog tajništva za financije u 2015. godini za udio u sufinanciranju projekata koji se financiraju iz fondova Europske unije (u daljem tekstu: Odluka), Pokrajinsko tajništvo za financije (u daljem tekstu: Tajništvo) dodjeljuje bespovratna sredstva u ukupnom iznosu do 200.000.000,00 dinara (slovima: dvijestotinemilijunadinara i 00/100) za udio u sufinanciranju projekata na teritoriju Autonomne Pokrajine Vojvodine (u daljem tekstu: AP Vojvodina) koji se financiraju iz fondova Europske unije (u daljem tekstu: Projekt).

Dodjela sredstava po ovom Javnom natječaju vršit će se sukladno Odluci.

I.) PRAVO SUDJELOVANJA NA JAVNOM NATJEČAJU

Pravo sudjelovanja na Javnom natječaju ima subjekt čije je sjedište na teritoriju AP Vojvodine pod uvjetom da je ugovorna strana na Projektu, odnosno da je nositelj Projekta ili partner na Projektu i da nije izravni ili neizravni korisnik proračuna AP Vojvodine.

Iznimno, ukoliko se Projekt finansira u okviru prve komponente Instrumenta za pretprijetupnu pomoć Europske unije, pravo na dodjelu sredstava ima jedinica lokalne samouprave pod uvjetom da prije podnošenja Prijave pribavi mišljenje pokrajinskog tajništva nadležnog za područje na koje se Projekt odnosi da je za tu jedinicu lokalne samouprave utvrđena obveza osiguravanja proračunskih sredstava u 2015. godini, kao financiranje nacionalnog doprinosa u provođenju financijske pomoći Europske unije.

Subjekt može konkurirati isključivo za sredstva za financiranje Projekta koja mu nedostaju u vlastitom proračunu, a ne i proračunu drugog partnera na Projektu.

Jedan subjekt može konkurirati za više Projekata.

Za neizravne korisnike proračuna lokalne samouprave prijavu podnosi nadležna jedinica lokalne samouprave.

II.) DOKUMENTACIJA KOJA SE PODNOSI NA JAVNI NATJEČAJ

Popunjen obrazac Prijave na javni natječaj (u daljem tekstu: Prijava) potpisan i ovkren od strane odgovorne osobe;

Ovjereni prijevod ugovora na srpski jezik od strane ovlaštenog sudskog tumača, kojim se dokazuje da je subjekt koji konkuriira za sredstva ugovorna strana na Projektu, odnosno da je nositelj Projekta ili partner na Projektu, kao i ovjeren prijevod na srpski jezik proračuna Projekta i izvora financiranja prihvaćenih od strane regulatornog tijela, a za jedinice lokalne samouprave iz članka 3. stavak 2. Odluke mišljenje pokrajinskog tajništva nadležnog za područje na koje se Projekt odnosi, da je za tu jedinicu lokalne samouprave utvrđena obveza osiguravanja proračunskih sredstava u 2015. godini;

Preslika obrasca Ovjereni potpisi osoba ovlaštenih za zastupanje – OP obrazac;

Preslika rješenja o poreznom identifikacijskom broju (PIB-u);

Potvrda o izmirenim poreznim obvezama ne starija od 30 dana izdana od nadležne Porezne uprave pri Ministarstvu financija Republike Srbije;

Potvrda o izmirenim poreznim obvezama ne starija od 30 dana izdana od nadležne Lokalne porezne administracije.

Subjekt koji nije izravni ili neizravni korisnik proračuna lokalne samouprave, odnosno neizravni korisnik proračuna Republike Srbije podnosi i:

Ovjerenu presliku akta o osnutku;

Ovjerenu presliku potvrde o registraciji.

Jedinica lokalne samouprave iz članka 3. stavak 2. Odluke podnosi i:

Ovjerenu presliku akta o osnutku pravne osobe nadležne za realiziranje Projekta;

Ovjerenu presliku plana nabava u 2015. godini pravne osobe nadležne za realiziranje Projekta.

III.) NATJEČAJNI OBRASCI

Ovisno o obliku organiziranja subjekt podnosi Prijavu koja je ovjerena i potpisana od strane ovlaštene osobe na jednom od sljedećih obrazaca: Obrazac P1 – javna poduzeća i organizacije koje nisu neizravni korisnici proračuna Republike Srbije i proračuna lokalne vlasti; Obrazac P2 – jedinice lokalne samouprave, neizravni korisnici proračuna jedinica lokalne samouprave kao i neizravni korisnici proračuna Republike Srbije;

Obrazac P3 – ostali subjekti (udruge, regionalne razvojne agencije i dr.);

Obrazac P4 – gospodarska društva (privatna poduzeća);

Obrazac P5 – nevladine organizacije;

Obrazac P2-1 – jedinice lokalne samouprave za Projekt koji se financira u okviru prve komponente Instrumenta za pretpristupnu pomoć Europske unije.

Navedeni obrasci prijava i Odluka, mogu se preuzeti s internetske stranice Tajništva <http://www.psf.vojvodina.gov.rs/Konkurs.html> ili u prostorijama Tajništva, na adresi Novi Sad, Bulevar Mihajla Pupina 16, kat III., ured broj 1.

IV.) NAČIN PODNOŠENJA PRIJAVE NA JAVNI NATJEČAJ

Javni natječaj se objavljuje u „Službenom listu Autonomne Pokrajine Vojvodine“ i u dnevnim, odnosno tjednim novinama i to na srpskom jeziku i na jeziku nacionalne manjine - nacionalne zajednice koji je u službenoj uporabi u radu pokrajinskih tijela koji pokriva cijeli teritorij Autonomne Pokrajine Vojvodine, kao i na internetskoj stranici Tajništva.

Prijava se podnosi u pisanom obliku u jednom primjerku na adresu : Pokrajinsko tajništvo za financije, 21000 Novi Sad, Bulevar Mihajla Pupina 16, s naznakom: „Prijava na Javni natječaj“.

Rok za podnošenje Prijave počinje teći narednog dana od dana objave Javnog natječaja u „Službenom listu Autonomne Pokrajine Vojvodine“. Javni natječaj je otvoren do 31. listopada 2015. godine, odnosno do utroška sredstava predviđenih Javnim natječajem.

U slučaju da se sredstva utroše prije isteka roka iz prethodnog stavka Tajništva će dati obavijest na svojoj internetskoj stranici.

V.) SREDSTVA OSIGURAVANJA

Subjekt kojem sredstva budu dodijeljena, izuzev jedinice lokalne samouprave, dužan je da prilikom potpisivanja ugovora s Tajništvom priloži dvije blanco mjenice s mjeničnim očitovanjem upisanim u registar kod Narodne banke Srbije.

Ukoliko je odobreni iznos sredstava veći od 650.000,00 dinara, a subjekt ne pripada javnom sektoru, odnosno nije naveden u aktu Republike Srbije kojim su utvrđeni korisnici javnih sredstava, umjesto blanco mjenice podnosi jamstvo ili avaliranu mjenicu poslovne banke u vrijednosti iznosa dodijeljenih sredstava, a s rokom važnosti 30 dana od roka završetka Projekta.

VI.) DODJELA SREDSTAVA

Postupak Javnog natječaja provodi Povjerenstvo koje obrazuje pokrajinski tajnik za financije (u daljem tekstu: Tajnik).

Povjerenstvo razmatra Prijave u pogledu ispunjenosti uvjeta sukcesivno do zaključenja Javnog natječaja, odnosno do dodjele cjelokupnog iznosa sredstava predviđenih Javnim natječajem.

Povjerenstvo vrši vrijednovanje podnijetih Prijava sukladno članku 7. Odluke, na temelju sljedećih kriterija:

Značaj Projekta;

Osiguranost dijela sredstava koji je potreban na ime sufinanciranja Projekta;

Stupanj razvijenosti jedinice lokalne samouprave na čijem se teritoriju Projekt realizira;

Kontinuitet u realiziranju drugih Projekata;

Ocjena kvalitete podnijete dokumentacije.

Tajništvo neće dodijeliti sredstva u sljedećim slučajevima:

Ako je Prijavu podnio neovlašteni subjekt;

Ako je Prijavu podnio subjekt koji nije ugovorna strana na Projektu, odnosno nije nositelj Projekta ili partner na Projektu, izuzev Prijave podnijete od subjekta iz članka 3. stavak 2. Odluke;

Ako je Prijavu podnio subjekt koji ne konkuriра za sredstva za sufinanciranje vlastitog proračuna na Projektu;

Ako je Prijavu podnio subjekt koji nije ispunio prethodne ugovorne obveze prema Tajništvu;

Ako je Prijava subjekta nepravodobna;

Ako subjekt nije podnio Prijavu na utvrđenom obrascu.

Tajništvo zadržava pravo da od subjekta koji je podnio Prijavu, po potrebi zatraži dodatnu dokumentaciju i informacije.

Povjerenstvo priprema obrazloženi prijedlog za dodjelu sredstava po Javnom natječaju koji dostavlja Tajništvu.

O dodjeli sredstava Tajnik odlučuje rješenjem.

Rješenje Tajnika je konačno.

Sa subjektom Tajništvo sklapa ugovor o dodjeli sredstava kojim se reguliraju prava i obveze ugovornih strana.

Tajništvo će rezultate Javnog natječaja objaviti na svojoj internetskoj stranici.

Natječajna dokumentacija se ne vraća.

Sredstva će se dodjeljivati po redoslijedu primitka potpunih Prijava s ekonomskih klasifikacija sve do utroška iznosa sredstava planiranih za ove namjene.

Sve detaljnije informacije mogu se dobiti u prostorijama Tajništva, pozivom na brojeve telefona: 021/487-47-20, 021/487-47-26, 021/487-43-27 i 021/457-719, kao i elektroničkim putem na e-mail: dragan.buric@vojvodina.gov.rs i miodrag.zakic@vojvodina.gov.rs

POKRAJINSKI TAJNIK, Zoran Radoman

ODRŽAN SABOR HKUD-A VLADIMIR NAZOR IZ SOMBORA

Gostovanja, premijere, smotre, maraton...

Hrvatsko kulturno-umjetničko društvo *Vladimir Nazor* održalo je u nedjelju, 10. svibnja, redoviti godišnji Sabor, 79. po redu, na kome su predsjednik i pročelnici sekcija podnijeli izvješća o radu u proteklih godinu dana. Ono što je obilježilo rad ove udruge su brojne aktivnosti svih sekcija i financijska potpora koju je udruga za svoj rad dobila od Pokrajine. Na sabor su bili pozvani i svi oni koji su svojim potpisima podržali elektore koje je udruga imala na elektorskoj skupštini za izbor HNV-a, kako bi čuli kako radi udruga.

RAD SEKCIJA

Rad najbrojnije, folklorne sekcije u prošloj godini obilježili su brojni nastupi kako mlađe, tako i starije grupe, prije svega u Hrvatskoj. »Ove godine mlađa folklorna grupa plasirala se na zonsku smotru, a što se tiče starije grupe u pripremi je nova koreografija, a to će biti igre iz Vranja. Glede gostovanja 22. svibnja smo u Jagodnjaku, a 30. svibnja u Ludbregu, a trećeg lipnja sudjelovat ćemo u Somboru na snimanju emisije HRT-a *Lijepom našom*«, kazao je pročelnik **Bojan Jozić**. Prigodu za gostovanje imala je i dramska sekcija, kako u Hrvatskoj tako i u okolici. »Našoj sekciji priključilo se šestero novih članova i sada nas ima 16. Počele su probe na novoj predstavi, a to je komedija *Ujež Branislava Nušića*, koju je na hrvatski preveo vlč. **Marinko Stantić**. Premijera će biti za Međunarodnu smotru amaterskih dramskih društava koja će biti održana u listopadu«, kazao je pročelnik sekcije **Šima Raič**. Prema izvješću pročelni-

Rezultat našeg načina rada je i potpora koju dobivamo, prije svega od pokrajinskih tijela (milijun dinara), ali i grada Sombora«, kazao je Matarić

ka Tamburaške sekcije **Emila Antunića** mladi *Nazorovi* tamburaši vrlo su aktivni na probama, a iako rade tek godinu dana već su imali nekoliko nastupa. Pjevačka sekcija imala je 13 nastupa, a prema riječima pročelnice **Vesne Čuvardić** pjevači su se plasirali na zonsku smotru s izvornom pjesmom *S planine vitar duva*, čiju je izvornost pohvalio i natjecateljski žiri. Pročelnik sportske sekcije **Pavle Matarić** osvrćući se na rad sportske sekcije najavio je predstojeći *Maraton lađa na Neretvi* i stolnoteniski turnir *Stipan Bakić*. Rad likovne sekcije ograničen je na organiziranje likovne kolonije, a kako je najavio njen pročelnik **Janoš Raduka** – ovogodišnja kolonija 15. *Colorit* biti će održana 23. svibnja, a do sada je sudjelovanje potvrdilo 18 umjetnika. Literarna sekcija je prema riječima njenog pročelnika **Antuna Kovača** bila domaćin nekoliko književnih večeri, a njeni članovi odazvali su se i pozivima na gostovanja. Iz rada *Kluba ljubitelja biljaka*

izdvajamo organizirani posjet, 30. svibnja, 50. Međunarodnoj vrtnoj izložbi u Zagrebu *Florart*. Na Saboru je predstavljen i novi broj *Miroljuba*, kojem je ove godine, kako je istaknuo njegov urednik **Alojzije Firanj**, 18 godina kako izlazi.

ZAMJERKE HNV-U

Nakon što su pročelnici sekcija podnijeli izvješća o radu čula se i riječ predsjednika HKUD-a Mata Matarića. »Mi se ne zatvaramo u svoju etničku zajednicu, već se zalažemo za interkulturalnost. Poranili smo, kao mnogo puta do sada, ali vidjet ćete i mnoga naša druga društva morat će prihvatiti interkulturalnost. Rezultat takvog našeg načina rada je i potpora koju dobivamo, prije svega od pokrajinskih tijela (milijun dinara), ali i grada Sombora«, kazao je Matarić. On je najavio i snimanje emisije Hrvatske radio-televizije u Somboru *Mostovi kulture* uz potporu Grada Sombora. »Malo

se zna o našim ljudima u prostoru Podunavlja i ovo je način da se predstave i Hrvati s tog prostora. Također RTV je završila opremanje svog dopisništva u Somboru i nadamo se da će sada biti i više informacija s ovog prostora na kome živi 7.000 Hrvata«, kazao je Matarić. On se u svom izlaganju osvrnuo i na HNV, koji kako je istaknuo ne sudjeluje u realizaciji snimanja emisije HRT-a, niti je prihvatio da se znak HNV-a postavi na pozornicu. »Što znači da ne možemo od njih očekivati ni materijalnu ni moralnu potporu«, kazao je predsjednik HKUD-a *Vladimir Nazor*.

U svojoj diskusiji na rad HNV-a osvrnuo se i **Šima Raič** ističući da se sredstva na natjecanjima koje raspisuje pokrajinska tajništva u HNV-u raspoređuju ne prema značaju koje udruge imaju već prema nekim drugim kriterijima i da je to problem kojim bi se trebali pozabaviti i mediji na hrvatskom jeziku.

Z. Vasiljević

PRVA NOVINARSKA RADIONICA U SRIJEMU

Dati šansu mladima

Ured za mlade općine Indija, pokrenuo je natječaj za prvu novinarsku radionicu u Srijemu, namijenjenu mladima između 15 i 30 godina života koji žive na području općine Indija. Tijekom dva mjeseca trajanja radionice, mladi će imati mogućnost upoznati se s osnovnim alatima i elementima novinarstva. Sati novinarstva će se održavati svakog vikenda u prostorijama Ureda za mlade, a predavanja su koncipirana tako da se polaznici pripremaju za konkretne zadatke s kojima će se neki od njih susretati u praksi. Po završetku obuke, Ured za mlade općine Indija, ima plan otvoriti prvu novinarsku radionicu u tom srijemskom gradu, gdje će svi zainteresirani novinari imati šansu da kroz video izvještaje, radijske emisije i omladinski časopis, odraduju ozbiljne novinarske zadatke.

Kako navode u Uredu za mlade u Indiji, njihov cilj je da se kroz rad uredništva promovira zdrav način razmišljanja, intelektualno razvijanje i kvalitetno trošenje slobodnog vremena mladih ljudi. Također, na ovaj način se želi dati šansa svim mladim novinarima da kroz konkretne zadatke stiču radno iskustvo koje im može biti od velikog značaja u životu. »U dogovoru s predstavnicima lokalne samouprave, imamo obećanje da će se rad uredništva podići na visoku razinu tako što ćemo u radionice uključiti kao predavače, iskusne i obrazovane novinare. Plan je da se u časopisu koji bi izlazio kvartalno četiri puta godišnje, prezentirao bi sve što interesira mlade ljude: sport, kultura, umjetnost, a mladi će čim završe novinarski tečaj imati priliku na *Urban festu* raditi i predstave sve što su naučili u samoj radionici«, rekao je **Aleksandar Dragin** koordinator Ureda za mlade općine Indija. Ovakav tip novinarske radionice je prvi projekt takve vrste u Srijemu. Kako navode, već su kontaktirali i susjedne gradove u Srijemu i Urede za mlade, kako bi saznali jesu li zainteresirani pokrenuti nešto slično. Najprije je u planu da časopis izlazi na srpskom, a potom i na jezicima ostalih nacionalnih manjina.

»Otvoreni smo za suradnju sa svim nevladinim organizacijama, kulturnim ustanovama, manjinskim zajednicama, a kroz rad našeg uredništva želimo promovirati sve što je kvalitetno i zdravo za mlade ljude«, rekao nam je na kraju razgovora **Marko Todorović**, koordinator Ureda za mlade općina Indija, zadužen za kulturu.

Suzana Darabašić

TJEDAN U BAČKOJ

Stare priče – novi akteri

Pohodila je ovih dana Sombor ministrica **Zorana Mihajlović**. Dva su povoda za to. Prvo obilazak sigurne kuće u Somboru gdje se upoznala i s jedinstvenim projektom *Dobar vrt* u okviru koga štice sigurne kuće rade i uče se novim vještinama koje im mogu koristiti kada napuste sigurnu kuću. U tome, kao i u povezivanju svih institucija koje trebaju brinuti o zaštiti od nasilja, Sombor prednjači. Drugi razlog za posjet je razgovor s čelnicima somborske vlasti o infrastrukturnim projektima. Kako smo mi novinari čuli razgovaralo se između ostalog o proširenju graničnog prijelaza s Mađarskom kod Berega. Rekla bih stara priča novi akteri, jer o proširenju tog graničnog prijelaza priča se bezmalo četvrt stoljeća. I još smo tamo gdje smo bili tada, odnosno na samom početku. Osim želje Somboraca da u svojoj blizini imaju granični prijelaz koji će osim za putnički promet biti namijenjen i teretnom prometu, a argument koji se uvijek poteže u ovoj priči je i to što je ovo najkraća veza sa zapadnom Europom. Proširenje prijelaza Santovo – Bereg i za teretni promet proteklih godine nekada je imalo, a nekada ne, potporu državne vlasti. Tako je 2005. godine Komisija za granične prijelaze odbila inicijativu Sombora za prekategoriizaciju. Narednih godina stvari su se promijenile, pa se 2009. godine, kada su se u Somboru sastale delegacije Srbije i Mađarske, činilo da je otvaranje prijelaza kod Berega i za teretni promet pitanje dana, ali danas je sve isto – nepromijenjeno. Ova ideja ponovno je aktualizirana, a hoće li je konačno izgurati ova garnitura vlasti još je rano govoriti. Ali nije tu samo granični prijelaz, jer vozila koja sada dolaze prema Bregu od odvajanja s autoceste, kod Vrbasa, do granice prolaze kroz devet naseljenih mjesta, uključujući i Sombor, jer obilaznica nije u potpunosti završena, što znači da je proširenje prijelaza vezano, ili bi bar moralo biti, i s izgradnjom ceste. Tu je i nedovršena cesta od Bezdana preko Monoštora do Kupusine. A koliko sve to košta i kada će stići na red? I još jedna stara priča. Doduše ne četvrt stoljeća, ali sigurno barem 20 godina – otvorenje civilne zračne luke na nekadašnjem vojnom aerodromu u Somboru. Na naš upit Mihajlović je odgovorila da su vođeni razgovori oko toga da somborska zračna luka bude dio poduzeća *Aerodromi Srbije*. Kako je rekla to je »na stolu«.

U prijevodu hoće li ove stare priče biti okončane još je na dugom štapu. A iskreno od tih starih priča svi smo se već umorili. Čekamo da se nešto i uradi.

Z. Vasiljević

IVANA MATOŠ, PEJZAŽNA ARHITEKTICA

Pomoć zajednici iz koje potječem

*Treba se uzeti u obzir povijest i prirodne karakteristike objekta obnove, kao i namjena i način korištenja u budućnosti * Biljke predviđene projektom su efektne i ne zahtijevaju intenzivno i komplicirano održavanje*

Ivana Matoš, podrijetlom Bajmačanka, živi u Subotici i Novom Sadu, gdje je završila osnovni studij na odjelu pejzažne arhitekture Poljoprivrednoga fakulteta. Danas pohađa master studije na istome odjelu, priprema master tezu te se bavi poslovima u svojoj struci. Suradnica je pokreta *Bunjevački Put križa* na projektu obnove kalvarije u Bajmaku.

Suradnica ste pokreta *Bunjevački Put križa*, kojem je cilj obnova sakralne, pasionske baštine, posebice križeva kraj-

putaša u okolici Subotice. Kako je došlo do vaše suradnje i od čega se ona sastoji?

Ideja o obnovi križeva krajputaša u Subotici i okolici postoji već nekoliko godina. Mnoge križeve krajputaše su obnovili i održavaju vjernici na čijim se imanjima oni nalaze ili su ih podigli njihovi preci. Posljednje dvije godine počelo se s obnavljanjem križeva o kojima nitko nije brinuo.

Pisac knjige koja je pokrenula obnovu križeva krajputaša, Tomislav Žigmanov, velečasni iz

župe sv. Petra i Pavla iz Bajmaka, **Zsolt Bende**, i još neki župljani iz Subotice i Bajmaka, obratili su mi se s idejom obnove križnog puta, kalvarije, na ulazu u Bajmak. Moja suradnja s pokretom *Bunjevački Put križa* sastoji se od konzultacija u oblasti ozelenjavanja i uređenja prostora koji zauzima križni put, davanja idejnih rješenja i izrada 3D modela i plakata budućeg izgleda prostora.

Što za Vas osobno znači ta suradnja u poslovnom, ali i privatnom smislu?

U prošlosti sam radila idejne projekte koji su se bavili obnovom kulturno povijesne baštine i vjerskih objekata. Obnova križnog puta u Bajmaku bio bi prvi put da radim projekt za konkretno ovaj tip vjerskog objekta i površine, tako da se radujem izazovu osmišljavanja i ostvarenja novog rješenja za taj prostor. S obzirom na to da sam iz Bajmaka, ovaj projekat je jedan način da pružim nešto zajednici odakle potječem.

Koliko je izražena potreba za obnovom kalvarije u Bajmaku iz aspekta Vaše struke?

Bajmačka kalvarija se nalazi na samom ulazu u Bajmak, pored puta prema Subotici. Zbog svoje jedinstvenosti, vidljivosti i vjerskoga značaja, potreba za obnovom je ogromna i hitna.

Kalvarija je do prije par mjeseci, kada su počeli radovi na obnovi, bila u vrlo lošem stanju. Betonski križevi i postaje su propale, zbog neodržavanja, starosti, zbog činjenice da su na otvorenom i da su izloženi svakakvim vremenskim uvjetima, a neki i zbog ljudskog utjecaja. Postaje, križevi i kipove je potrebno u potpunosti renovirati. Cijeli je prostor bio zarastao u šipražje i drveće. Biljke su bile u toliko lošem stanju da nije postojala mogućnost njihove sanacije, tako da je bilo potrebno u potpunosti očistiti prostor, što će omogućiti lakši prilaz objektima. Ujedno se može iz temelja zasnovati novi kvalitetan biljni materijal.

Koliko se projekt obnove kalvarije razlikuje od njenog izvornog izgleda, kakve se sve intervencije projektom planiraju? Planira li se obnova kalvarije u jednoj ili u više faza?

Ne postoje pisani dokumenti, skice ili slike, koji bi nam dali do znanja kako je kalvarija izgledala kada je podignuta. Jedina veza s prošlošću su sjećanja i usmena predanja starijih stanovnika Bajmaka.

Obnova se planira u više faza. Prva faza krčenja i čišćenja prostora od biljnog materijala i šuta je gotova zahvaljujući dobrovoljnoj pomoći župljana. Postojeća dva uzvišenja, veći s križevima i manji s kipovima bliže ulasku u

kalvariju se zadržavaju i zatravnjuju. Sljedeća faza je već započeta, a to je obnova postaja, nakon koje ide obnova križeva i svih kipova i skulptura. Za ovu godinu je predviđeno postavljanje žičane ograde sa stupovima uz granice parcele, zajedno s kapijom i vratima na ulazu. Na kraju, kada su gotovi svi građevinski radovi, pristupa se pejzažnom uređenju, koje podrazumijeva zasnivanje travnatog pokrivača, sadnju listopadnih drvenastih vrsta, zimzelenog šiblja, puzavica i cvjetnica.

Zbog budućih posjetitelja, neophodno je odrediti mjesto za sjedenje u hladu. Predviđeno je stajalište za bicikle na ulazu, i jedan mali ekonomski prostor za odlaganje otpada, ograđen šibljem.

Koje su glavne smjernice kojih ste se držali pri izradi projekta?

Osnovni principi na kojima je zasnovano idejno rješenje su svedenost i jednostavnost, kako u formi i rasporedu, tako i u vrstama biljnoga materijala. Ideja je da prostor bude otvoren, da se naglase postaje i križevi i da ostanu vidljivi s ceste, ali i iz drugih pravaca.

Planira li se projektom u sam izgled kalvarije intervenirati suvremenom tehnologijom poput određene vrste osvjetljenja ili sl.?

Planira se da kalvarija po završetku obnove bude noću osvijetljena reflektorima, naročito renovirani križevi.

Na temelju čega ste vršili odabir biljnih vrsta kojima će se prema Vašem projektu vršiti ozelenjavanje kalvarije?

Ne koristi se veliki broj biljnih vrsta, shodno jednostavnosti cijele

zamisli. Biljke predviđene projektom su efektne i ne zahtijevaju intenzivno i komplicirano održavanje. To su uglavnom autohtone vrste, koje su česte u našem podneblju pa su stoga i dosta otporne na uvjete sredine. Prateći karakter prostora, neke biljke su odabrane zbog vjerskog simbolizma koje im je narod dodijelio, kao drvo gledičija (u narodu poznata kao *Isusova krunica*). Biljke će u sklopu kalvarije vršiti nekoliko bitnih uloga – funkciju ograđivanja prostora će vršiti puzavice na ogradi, stablo gledičije će naglašavati ulaz, dvije velike lipe će pružati hlad, po dva čempresa pored svake postaje će akcentirati svaku postaju pojedinačno, a ruže su tu da dodatno uljepšaju prostor.

Koliko je izrada jednog ovakvog projekta kompliciran posao? Na što sve jedan arhitekt mora obratiti pozornost kako bi projekt bio prihvaćen?

Jedan ovakav projekt iziskuje dosta vremena i truda. Treba se uzeti u obzir povijest i prirodne karakteristike objekta obnove, kao i namjena i način korištenja u budućnosti. Projekt treba zadovoljavati potrebe najvećeg broja korisnika, da je pristupačan, i u ovom slučaju, da je prikladno osmišljen. Izrada projekta i idejnog rješenja je samo jedan korak u cjelokupnoj obnovi. On osim osnovne funkcije davanja smjernica za radove, ima velikog udjela u približavanju stanovnika Bajmaka i Subotice ideji obnove. To je način da se pokaže kako taj prostor može izgledati i da se ljudi potaknu da daju podršku cijelom projektu.

I. D.

Gradska uprava Grada Subotica temeljem članka 24. i 29. Zakona o procjeni utjecaja na životni okoliš (*Sl. glasnik RS* br.135/04 i 36/09) objavljuje:

OBAVIJEST

Nositelj projekta JKP *VODOVOD I KANALIZACIJA*, Subotica, Trg Lazara Nešića 9/A podnio je ovom tijelu Zahtjev za davanje suglasnosti na Studij o procjeni utjecaja zatečenog stanja na OBJEKT ZA PRIPRAVU VODE ZA PIĆE U BAČKIM VINOGRADIMA na vodozahvatu naselja Bački Vinogradi.

Nakon sprovedenog postupka Gradska uprava, Tajništvo za poljoprivredu i zaštitu životnog okoliša, Odsjek za zaštitu životnog okoliša i održivi razvoja je dana 6. 5. 2015. godine donio Rješenje broj IV-08-501-44/2014, kojim je dana suglasnost na predmetni studij izrađen od strane AKVA PROJEKT Subotica, Masarikova broj 29.

U cilju obavijesti javnosti tekst rješenja može se preuzeti na sajtu Grada Subotice www.subotica.rs, odsjek Životni okoliš / Ogasna ploča, ili direktno na adresi http://www.subotica.rs/documents/pages/9037_1.pdf

TJEDAN U SRIJEMU

Milijuni za ujede pasa lotalica

Jedan od većih problema u gradovima Srijema jeste problem pasa lotalica. Zbog nedostatka azila i izostanka adekvatne zakonske regulative, najveći broj pasa lotalica biva »humano eutaniziran«, a dozvolu za ubijanje daju veterinari. Zbog sve većeg broja pasa na ulicama iz godine u godinu povećava se i broj naknada šteta nastalih uslijed njihovih ujeda, što predstavlja veliko opterećenje za općinske proračune. Takav slučaj je i u Srijemskoj Mitrovici, gdje je na posljednjem skupštinskom zasjedanju dan podatak da je u prethodnoj, kao i u ranijim godinama, zapaženo da se veliki broj predmeta u parničnom i vanparničnom postupku, odnosio na naknadu nematerijalne štete koju je Grad snosio zbog povreda nastalih uslijed ujeda pasa lotalica na javnim površinama. Tako je u 2011. godini bilo 114 podnesenih zahtjeva od strane građana, u 2012. 149, u 2013., 245 i 2014. godini čak 354. Najveći broj zahtjeva je riješen sporazumima o naknadi štete, kako bi grad izbjebao snošenje troškova parničnih postupaka. Zbog svih iznesenih činjenica, na posljednjem zasjedanju općinskog parlamenta Grada Srijemska Mitrovica, vijećnici su usvojili odluku o izmjeni odluke o držanju i zaštiti domaćih i egzotičnih životinja. Čelnici grada i odgovorni za rješavanje ovog problema u gradu Srijemskoj Mitrovici smatraju da bi do rješenja ovog problema moglo doći sprovođenjem programa kontrole i smanjenja napuštenih pasa i mačaka na teritoriju grada. Ovim programom, koji je usvojen 30. travnja 2014. godine, predviđeno je niz mjera koje se trebaju baviti ovim pitanjem, a sve u cilju smanjenja napuštenih životinja. Prema riječima **Zlatka Načeva**, člana Gradskog vijeća koji je zadužen za sprovođenje ovog programa, u ovogodišnjem gradskom proračunu predviđeno je dva milijuna dinara za vakcinaciju i čipovanje vlasničkih pasa i mačaka. Kako je rekao, trenutno se priprema dokumentacija za raspisivanje javne nabavke za izbor ponuđača (veterinarske stanice), koji bi radio vakcinaciju i čipovanje vlasničkih pasa i mačaka. To će prema njegovom mišljenju biti dovoljno novca da se na teritoriji cijelog grada čipuju i vakciniraju svi vlasnički psi i mačke. Kako se navodi, na ovaj način moći će se točno ustanoviti čiji je pas ujeo nekoga i tako će se uspostaviti lanac odgovornosti.

Slična situacija je i u ostalim gradovima Srijema gdje je također izražen problem pasa lotalica, kao i enormno velike isplate naknade šteta nastalih uslijed njihovih ujeda.

S. Darabašić

SKUPŠTINA DIONIČARA SMIJENILA ODBOR DIREKTORA *MLADOG BORCA* U SONTI

*Voljom Akcijskog fonda
Srbije smijenjeni ljudi
koji su svojim
radom i stručnošću
u vrlo nepovoljnim
uvjetima postigli
pozitivne rezultate*

Dobri rezultati pa otkaz

Na izvanrednoj sjednici skupštine dioničara Poljoprivredno-proizvodnog poduzeća u restrukturiranju *Mladi borac* ad Sonta, održanoj 11. svibnja u upravnoj zgradi poduzeća, na prijedlog bez obrazloženja zastupnika kapitala Agencije za privatizaciju Republike Srbije **Milenka Andrića** većinom glasova nazočnih razriješeni su članstva u Odboru direktora dosadašnji čelnici, izvršni direktor **Stevan Živković**, te neizvršni **Jovo Bokan** i **Ljiljana Stevanović**. U nastavku je imenovana nova garnitura, izvršni direktor **Rade Kosanović** i neizvršni **Sanja Bačić** i **Vladimir Vukosav**.

OD DOBROSTOJEĆEG PODUZEĆA DO KRAHA

PPP *Mladi borac* ad Sonta jedno je od poduzeća u restrukturiranju. Odlukom od 6. travnja 2009. godine za zastupnika kapitala postavljen je agronom **Željko Kiš** iz Apatina. Već na izvanrednoj sjednici Skupštine dioničara, održanoj 16. rujna 2010. godine, nazočnima je predstavljen novi zastupnik, **Mirosljub Cicmil** iz

Vrbasa, niz je nastavila **Ljiljana Stevanović**, za sada ga završava današnji zastupnik **Milenko Andrić**. Kroz proces privatizacije *Mladi borac* je, pučki rečeno, očerupan. Podsjetimo čitatelje, ovo poduzeće je u Agenciji za privredne registre upisano kao dioničko društvo s oko 78 postotaka državnog vlasništva, s 44 uposlenika, s posjedom od 305 hektara i još 1300 hektara zemlje u državnom vlasništvu koju obrađuje. Od 2006. do raskida ugovora s Agencijom za privatizaciju u ožujku 2009. godine vlasnik *Mladog borca* bio je kontroverzni biznismen **Mile Jerković**, a član Upravnog odbora odvjetnik **Radovan Štrbac**, koji je uhićen zbog sumnji da je za **Darka Šarića** kupovao poduzeća u Srbiji i na taj način prao novce od šverca narkotika. Štrbac je *Mladi borac* zakupio od Akcijskog fonda Srbije 2. srpnja 2009. godine tako što je isplatio sve dugove, a od tada uzima i cjelokupnu zaradu poduzeća. Prvo se posumnjalo, a kasnijom istragom i potvrdilo, da je sredstva za tu, a i druge slične transakcije dobio od Šarića, a ovo sončansko poduzeće je prvo

od onih na koja je primijenjena mjera privremenog oduzimanja imovine. Tako je *Mladi borac* svrstan među 500 poduzeća o kojima je skrb privremeno preuzela država. Na temelju Zakona o Agenciji za privatizaciju, Zakona o privatizaciji i Uredbe o postupku i načinu restrukturiranja subjekata privatizacije, Agencija za privatizaciju je 18. listopada 2010. godine donijela Odluku o restrukturiranju PPP *Mladi borac* Sonta. Poduzeće od tada posluje po principima jednodomnog upravljanja putem Skupštine dioničara i Odbora direktora, jednog izvršnog, koji je i zakonski zastupnik i dva neizvršna direktora. Od lipnja 2012. do lipnja 2013. godine predsjednik Odbora direktora bio je **Zoran Ščekić**, izvršni direktor **Stevan Živković** i neizvršni direktor **Jovo Bokan**. Poslije Ščekićeve ostavke na Skupštini dioničara u lipnju 2013. godine za predsjednika ovoga tijela izabran je **Jovo Bokan**, a za trećeg člana, po preporuci Agencije za privatizaciju, izabrana je **Dragana Pužić**. Zbog sukoba interesa, po Rješenju Agencije za borbu protiv korupcije **Dragana Pužić** je

ponudila ostavku u studenom iste godine. U Odbor direktora kooptirana je, opet po preporuci Agencije, zastupnica kapitala **Ljiljana Stevanović**.

SMIJENJENA DOBITNIČKA EKIPA

Kružnica je zatvorena na sjednici Skupštine dioničara od 11. svibnja. Skupštinu je otvorio i nazočnima predstavio novog zastupnika kapitala **Milenka Andrića** izvršni direktor **Stevan Živković**. U uvodnom dijelu su

SADA VEĆ BIVŠEG IZVRŠNOG DIREKTORA, STEVANA ŽIVKOVIĆA, NAJVIŠE BRINE SUDBINA RADNIKA

»Na ovu poziciju došao sam 2009. godine i tada je *Mladi borac* obrađivao oko 1.400 hektara zemlje, 306 u svojem i oko 1.100 u državnom vlasništvu. Od 2011. godine izgubili smo pravo prečega zakupa, a 626 hektara najkvalitetnije oranice po istom tom pravu, država je po međudržavnom sporazumu ustupila Arapima u dugogodišnji zakup. U to vrijeme imali smo 36 uposlenika i radili smo sve, kako bismo ih zadržali. Najveća sredstva uložili smo u revitalizaciju sustava za navodnjavanje, no, vrijeme je pokazalo da smo radili u korist svoje štete. Od 2013. godine, iako smo imali iznadprosječne prinose, zbog nepovoljne situacije na tržištu nismo mogli servisirati zakup, o tome smo obavijestili sve nadležne, međutim, prvi put se desilo da nismo dobili niti jedan odgovor na naše brojne dopise. Ubrzo smo neizravno doznali da je predmetno zemljište ustupljeno poduzeću *Al Dahra* iz UAE. Došli smo u situaciju da nam je ostalo 25 uposlenika na 300 hektara koje obrađujemo. To je neizvedivo, pa je veći dio radnika na plaćenom dopustu, a iskreno, vrlo sam zabrinut što će s njima biti u budućnosti, jer adekvatni socijalni program ne postoji. Ukoliko bismo željeli biti rentabilni, za obradu naših površina potrebno nam je svega 7-8 radnika.«

Živković i računopolagač **Stipan Pejak** predložili nazočnim dioničarima rezultate poslovanja u 2014. godini, istaknuvši da je poduzeće nakon duljeg vremena i pored puno nepovoljnih uvjeta, poslovalo s dobitkom, što je najbolja potvrda da za ovo poduzeće ima perspektive. Predsjedavanje sjednicom preuzeo je novoizabrani predsjednik Skupštine dioničara Milenko Andrić i na veliko iznenađenje

nazočnih malih dioničara, bez ikakvog obrazloženja iznio prijedlog Agencije za privatizaciju za razrješenje postojećih članova Odbora direktora i imenovanje novih. Prijedlog je usvojen većinom glasova, iako su nazočni mali dioničari konstatirali da je u pitanju obična farsa i glasovali protiv ovakvih odluka. »Nije mi jasno zbog čega se smjenjuje ekipa koja je u ovako teškim uvjetima poslovala s dobitkom i postavlja nova. Ne samo ja, nego i ostali mali dioničari glasovali smo protiv, no, što to vrijedi, kad zastupnik kapitala ima 79 postotaka glasova, pa je odluka u njegovim rukama. Samo se pitam je li greška ekipe koja je do sada vodila poduzeće u dobrom poslovanju. Možda su trebali *Mladi borac* devastirati do kraja, pa da ga netko može kupiti u besćenje. Mi jedino želimo prodati dionice koje posjedujemo, ali nitko nije zainteresiran za otkup, pa ćemo, kako mi se čini, imati doživotno zadovoljstvo biti suvlasnici *Mladog borca*«, kaže jedan od malih dioničara.

Skupština dioničara

UDAR NA BURZU RADA U ZAPADNOBAČKOM OKRUGU

Bez posla 600 radnika, ali tu nije kraj

Poslije otvaranja stečaja u Tvornici akumulatora u Somboru bez posla je ostalo oko 600 radnika. Koliko će njih zbog obavljanja neophodnog posla biti vraćeno u tvornicu još se ne zna, ali je sigurno da će velika većina završiti na burzi rada. Hoće li se oni ikada vratiti u tvornicu krajnje je neizvjesno jer ova, nekada najuspješnija somborska kompanija, samo na ime poreznog duga duguje 36 milijuna eura. Radnici na burzu odlaze bez 19 mjeseci radnog staža, koje im nije uplatilo poduzeće i bez zdravstvenog osiguranja koje zbog toga nisu imali. Propast tvornice počela je s poslovnim problemima **Miroslava Bogićevića** i Koncerna *Farmakom MB* u okviru koga je radila i tvornica akumulatora. Nekada uspješno poduzeće, koje se 90-tih godina odvojio od rudnika *Trepča* na Kosovu i Metohiji, u blokadi je više od dvije godine i na čelu je liste najvećih poreznih dužnika u državi.

Dodatni udar na burzu rada očekuje se i iz poduzeća koja su u postupku privatizacije, a naročiti iz onih koja su u restrukturiranju. »U postupku privatizacije u Zapadnobačkom okrugu je dvadesetak poduzeća. U tim poduzećima ima oko 2.000 radnika, a najviše ih je u Kemijskoj tvornici *Hipol* iz Odžaka, Tvornici obuće *Boreli* i poduzeću *Severtrans* iz Sombora. Čak 1.500 radnika je iz somborskih poduzeća«, kaže ravnatelj Somborske filijale Nacionalne službe za zapošljavanje **Sekula Tanjević**. Koliko će ovih radnika u privatizaciji ostati bez posla još se ne može procijeniti, ali su u tijeku pripreme socijalnog programa za radnike *Severtransa*, poljoprivredna poduzeća *Graničar* iz Gakova i *Aleksa Šantić* iz Aleksa Šantića«. Sve ovisi o tome kako će i hoće li uopće ta poduzeća biti prodana. Sudbina radnika u poduzećima u restrukturiranju, a takvih je u Zapadnobačkom okrugu devet, mogla bi se vrlo brzo znati, jer ta poduzeća od prvog lipnja neće imati zaštitu države i na naplatu će stići sva državna i komercijalna potraživanja. Kod nekih od tih poduzeća dugovanja premašuju čak i vrijednost imovine. Većina njih period restrukturiranja, koji ih je štitio od povjeritelja, nije iskoristila za oporavak poduzeća, već su se samo gomilali novi dugovi. I na koncu, većina tih poduzeća u stanje u kome su danas dovedeni su zbog loših privatizacija.

Z. V.

Hip hop

Grupa londonskih akademika je u svojoj nedavnoj studiji o glazbenim trendovima i njihovom utjecaju došla do zaključka da su glazbu u većoj mjeri revolucionarizirali hip hop umjetnici negoli *Beatlesi* i *Stonesi*. Naime, prema rezultatima tog istraživanja, hip hop je imao najviše utjecaja na popularnu glazbu od prvog ulaska na liste 1991., potpuno izmijenivši glazbenu klimu.

Hip hop glazba je nastala iz hip hop pokreta, koji se razvio među Afroamerikancima, Jamajčanima i Portorikancima u Bronxu, kvartu New Yorka, tijekom ranih 1970-ih i otad se proširio po cijelom svijetu, a dobro je zaživio i kod nas u regiji.

Hip hop se može promatrati iz raznih aspekata, a posebno zanimljiva je njegova uporaba u kontekstu problematiziranja društvenog položaja u slučaju pojedinih etničkih/rasnih manjina. Priča je, kako smo već naznačili, započeta među nebijelačkom populacijom u Americi, a simbolički potencijal rep narativa prepoznala je kasnije i mladež različitih imigrantskih skupina širom svijeta (Turci u Nemačkoj, pripadnici naroda Zapadne i Sjeverne Afrike u predgrađima francuskih gradova...). U Srbiji danas imamo razvijenu hip hop scenu, a javljaju se i reperi iz redova nacionalnih manjina. U tom smislu, ističe se romska hip hop scena (*Gipsy mafia* iz Zrenjanina, *Muha Blackstazy* iz Novog Sada, *Roma sijam* iz Zemuna...) a zanimljiva je i pojava subotičke skupine *SenkiHáza* koja, sudeći po njihovim izjavama u jednom intervjuu, utire put razvoju hip hop scene u vojvođanskim Mađara.

Također je zanimljiv i jezični aspekt ovog glazbenog žanra. U pitanju je veoma otvorena forma koja ostavlja prostora za neknjiževne oblike jezika, samim time i dijalekte. Tako se primjerice u Dalmaciji *repa* i na ikavici (*TBF, Dječaci...*). Interesantan podatak je da se govorom u tekstovima skupine *Dječaci* bavila dr. sc. **Dijana Ćurković** s Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje u Zagrebu koja je ovdašnjoj javnosti poznata po znanstvenom kolokviju kojega je prošle godine održala u Zavodu za kulturu vojvođanskih Hrvata.

Hip hop je jednostavno, ali moćno glazbeno oružje. Stoga ne bi čudilo ako bi se u budućnosti pojavili i neki reperi koji poruke odašilju na ikavici bunjevačkih ili šokačkih Hrvata. Ima tu prostora i za uvođenje elemenata narodne glazbe, što je, baštini vojvođanskih Hrvata najbližim primjerom, već pokazao hrvatski reper **Shorty** ukrstivši u svojem hitu *Dodji u Vinkovce* beatove i tamburaše. Zašto ne?

D. B. P.

LIKOVNI DOGAĐAJ U TAVANKUTU

Susret slikara na etnosalašu

Hrvatska likovna udruga *Cro art* iz Subotice organizirala je 9. i 10. svibnja likovnu koloniju na Etnosalašu *Balažević* u Tavankutu. Bila je to prigoda da ova udruga ugosti slikare iz Vinkovaca, čiji je boravak uslijedio kao uzvratni posjet udruzi *Cro art*. Paralelno sa radom likovnjaka na salašu, u Tavankutu su se odvijale i sportske aktivnosti – nogometna utakmica i šahovski turnir (opširnije na stranicama sporta).

Gosti su posjetili Galeriju Prve kolonije naive u tehničkoj slame, crkvu Srca Isusova i stalni postav slika od slame u župnom dvoru, a imali su prilike pogledati i dokumentarni film *Od zrna do slike* **Branka Ištvančića**.

»Ovoga puta sport i kultura idu ruku pod ruku. Udruga *Cro art* u svojem godišnjem planu ima suradnju sa sličnim udrugama u Republici Hrvatskoj. Riječ je o suradnji koju smo započeli prošle godine s Hrvatskim društvom likovnih umjetnika iz Vinkovaca, s tamošnjim šahistima i s Građanskim društvom *Moji Vinkovci*. Oni su bili naši domaćin prošle godine u Vinkovima, uz logističku potporu i pokroviteljstvo Tehničkog učilišta Vinkovci. Vinkovčani i Subotičani se nadaju da će se ova prijateljska druženja nastaviti i sljedeće godine. Za mjesto susreta izabrali smo Tavankut zato što je ovo selo otišlo daleko u građenju svoje turističke priče. Na Etnosalašu *Balažević* slikari su našli mir i inspiraciju za svoj rad, što je rezultiralo uspješnim radovima«, izjavio je **Josip Horvat**, predsjednik HLU *Cro art*.

I. D.

HGU FBP uspješan u Osijeku

OSIJEK – Hrvatska glazbena udruga *Festival bunjevački pisma* (FBP) iz Subotice imala je uspješan nastup na 38. Međunarodnom festivalu hrvatske tamburaške glazbe održanom u Osijeku od 8. do 10. svibnja. Tamburaški orkestar HGU FBP bio je najbolji u juniorskoj kategoriji te osvojio Zlatnu plaketu *Tambura Paje Kolarića*.

Priznanje Zlatna palica za najboljeg dirigenta pripalo je dirigentici ovog orkestra prof. **Miri Temunović**.

Matoš ide na zonsko

PLAVNA – Dječja folklorna skupina HKUPD-a *Matoš* Plavne plasirala se na zonsku smotru folkloru koja se održava sutra (16. svibnja) u Čelarevu. Matoševi folklorci su na općinskoj smotri prikazali pokladni običaj *Male tute* pod vodstvom **Evice Bartulov** i u scenografiji **Kate Pelajić**.

Z. P.

Međunarodni okrugli stol Urbani Šokci 10

SOMBOR/OSIJEK/DRENOVCI – Međunarodni okrugli stol *Urbani Šokci 10* biti će održan od 15. do 17. svibnja u Somboru, Osijeku i Drenovcima. Organizatori su udruge *Šokačka grana* iz Osijeka i *Urbani Šokci* iz Sombora, a ove godine tema je voda. Somborska sesija okruglog stola će biti održana danas (petak 15. svibnja) na dječjem odjelu Gradske knjižnice *Karlo Bijelicki*. Početak je u 11 sati.

Sudjeluju i izlagači iz Vojvodine: **Tomislav Žigmanov** (*Hidronimi u Leksikonu podunavskih Hrvata*), **Katarina Čeliković** (*Tematiziranje vode u bunjevačkim narodnim pjesmama*), **Zvonimir Pelajić** (*Šokačko pamćenje vode u kutu lijeve obale Dunava*), **Marija Šeremešić** (*Voda u običajima Bunjevaca – somborskih salaša – polivači*) i **Zvonko Tadijan** (*Sonta i poplave Dunava*). U sklopu okruglog stola, bit će priređena i izložba fotografija **Martina Šeremešića** te poetsko-glazbeni program u produkciji UG *Urbani Šokci*.

Z. V.

Promocija knjige Školjka koja govori u Subotici

SUBOTICA – NIU *Hrvatska riječ* organizira predstavljanje proznog djela *Školjka koja govori* **Miroslava Pendelja** koje će biti održano večeras (petak, 15. svibnja) u čitaonici Gradske knjižnice u Subotici.

O knjizi govore: **Zvonko Sarić**, v. d. urednika naklade NIU *Hrvatska riječ* i **Marina Balažev**, profesorica književnosti. Početak je u 19 sati.

Noć muzeja u Tavankutu

TAVANKUT – Galerija Prve kolonije naive u tehnici slame i HKPD *Matija Gubec* iz Tavankuta po sedmi put organiziraju program povodom *Noći muzeja*, koji će biti priređen u subotu 16. svibnja u trajanju od 18 sati do ponoći. Od 18 sati u Galeriji će se moći pogledati stalni postav slika od slame (izbor iz zbirke HKPD *Matija Gubec* Tavankut). U 20 sati planirano je otvorenje izložbe *Kalupi za truckovanje-pečati vještih ruku Bunjevaka* (kalupi za truckovanje i šlingani motivi iz zbirke narodne nošnje HKPD *Matija Gubec* Tavankut). U 21 sat predviđen je zabavni program na Etno-salašu *Balažević*.

I. D.

Promocija knjige Izgubljeno srce u Lemešu

LEMEŠ – HBKUD *Lemeš* organizira promociju knjige *Izgubljeno srce* **Katarine Čeliković** (NIU *Hrvatska riječ*, 2014.) koja će biti održana u nedjelju 17. svibnja u dvorani Mjesne zajednice u Lemešu. U sklopu promocije nastupit će i ansambl *Musica viva* te **Kristina Kremenj**, solistica na tamburi. Početak je u 19.30 sati.

ZKL na festivalu u Subotici

SUBOTICA – U sklopu Međunarodnog festivala kazališta za djecu, u četvrtak, 21. svibnja, u Subotici gostuje Zagrebačko kazalište lutaka (ZKL) s predstavom *Maca papučarica*. Predstava će biti igrana na sceni Dječjeg kazališta s početkom u 10 sati. Komad je raden po djelu **Ele Peroci**, a redatelj predstave je **Dražen Ferencina**.

Ovogodišnje, 22. izdanje festivala u Subotici počinje u nedjelju 17. svibnja, a na njemu će do 22. svibnja biti prikazano 18 scenskih ostvarenja iz 15 zemalja svijeta. Bit će priređeni i prateći programi: izložbe, radionice, filmski program, nastupi na središnjem gradskom trgu... Svi programi su besplatni za posjetitelje.

Nova knjiga Ladislava Heke

SUBOTICA – U sunakladi Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata i Znanstvenoga zavoda Hrvata u Mađarskoj početkom mjeseca svibnja objavljena je povijesno-pravna znanstvena monografija segedinskoga Hrvata i sveučilišnoga docenta dr. sc. **Ladislava Heke** pod naslovom *Dalmatini (Bunjevci) u slobodnim kraljevskim gradovima Segedinu i Subotici*.

Knjiga je obima 263 stranice. Uvodni dio naslovljen je *Hrvati u Ugarskoj* (str. 11-39), prvo poglavlje posvećeno je povijesti Dalmatina-Bunjevaca u slobodnom kraljevskom gradu Segedinu (str. 43-132), u drugom poglavlju prikazuje se povijest Dalmatina-Bunjevaca u slobodnom kraljevskom gradu Subotici (str. 135-258), te slijedi zaključak na kraju (str. 259). Glavna poglavlja podijeljena su na manja potpoglavlja čija je veličina određena temom koju obrađuju, a knjiga se završava odabranom bibliografijom važnijih radova (str. 260-263).

Urednik ove studije je pravni povjesničar iz Subotice dr. sc. **Slaven Bačić**.

KONCERT MARIJANSKIH PJESAMA NA TEKIJAMA

Svjedočanstvo zajedništva i vjere

Ovogodišnji koncert je jedan od niza događaja kojima se obilježava 300. obljetnica Tekijskog svetišta

U crkvi Svetišta Gospe Snježne na Tekijama u Petrovaradinu 9. svibnja održan je sada već tradicionalni peti po redu koncert marijanskih pjesama pod geslom *Hajdmo, hajdmo...*, uz financijsku potporu Grada Novog Sada – Gradske uprave za kulturu. Ovim koncertom Srijemska biskupija je molitvom i pjesmom počastila Mariju majku Božju i omogućila još jedan susret Srijemske crkve sa susjednim Mjesnim crkvama u ovom svetištu i još jednom posvjedočila uskršno zajedništvo i vjeru, da su uskršli Krist i njegova i naša Majka s nama u ovim našim vremenima i u ovim našim krajevima.

Ovogodišnji koncert marijanskih pjesama je još jedan doprinos u nizu događaja koji obilježavaju Godinu velikog jubileja – 300. obljetnice Tekijskog svetišta. U tom ozračju protekao je i ovaj koncert marijanskih pjesama.

SUSRET PUN RADOSTI

Prije koncerta slavljen je svečana misa koju je predvodio

prelat i začasni kanonik mons. **Eduard Španović**, generalni vikar Srijemske biskupije i dekan srijemskomitrovačkog dekanata, u zajedništvu s upraviteljem svetišta preč. **Stjepanom Barišićem**, i preč. **Markom Loš** župnikom župe svetog Roka u Petrovaradinu i vlč. **Ivicom Živkovićem** župnikom iz Hrtkovaca. Misno slavlje je bilo popraćeno pjevanjem mješovitog zbora Kulturno umjetničke udruge *Kristal Sladorana* iz Županje.

Mons. Eduard Španović je kazao kako je »susret dviju majki, dviju žena susret Boga i čovjeka«. »Bio je to susret pun radosti, susret tolike sreće da je Marija povikala iz sve glasa: Veliča duša moja Gospodina. Takva radost doživljava se u susretu s Gospodinom. No takvu susretu prethodi naše osobno dopuštenje Bogu da uđe u dubinu moga srca, da me Bog preobrazi u Krista, da preobrazi moje riječi i djela. Kada sam u tom svjetlu, tada mogu prepoznati i druge i s drugima se susretati i hvaliti i slaviti Boga.«

Generalni vikar je nastavio: »Ali da se zaista možemo susre-

sti s drugima moramo prijeći ljudske razlike, predrasude, kategorije, granice koje sužavaju naše horizonte i naša srca. Čovjek uskih horizonta bira samo sebi slične i zatvara se za druge, za različite. Ali čovjek širokih horizonta i široka srca, koji se može uživljavati u različite temperature i naravi, može se sužiti s većim brojem ljudi, više komunicirati, više darivati i više primati. Zato smo se ovdje okupili da nešto darujemo i da nešto primimo, neka to bude na sve veću Slavu Božju!«

OJ TEKIJSKA GOSPO SVETA

Koncert je organiziralo Svetište Gospe Snježne na Tekijama uz sudjelovanje pjevača, svirača, orguljaša, zborova, koji su se predstavili marijanskim pjesmama: *Kao Marija, U srcu Majke Marije, Ljiljane bijeli, Marija, Marija: narodna pjesma transilvanijskih Mađara, Nebeski cvete, Marijina uspavanka: poljska tradicionalna pjesma, Marija, Procvjetala ruža, Veliči dušo moja mog Gospodina, O presvitla o blažena - izvorna pučka, Preslavna*

Božja mati - izvorna pučka, Zdravo budi Marijo, Ave Maria, Dixit Maria, Zdravo Marijo, O, pruži mile ruke, Nek ori, kao vrhunac svega za kraj koncerta svi zborovi zapjevali su Tekijsku himnu *Oj Tekijska Gospo sveta*.

Sudjelovali su: Zbor crkve Uzvišenja Svetog Križa iz Rume, koji vodi orguljašica **Katarina Atanacković**; Mješoviti zbor *Juventus* – Temerin koji predvodi **Zsuzsanna Csernyák**; Kulturno-umjetničko društvo *Sveti Mihovil* – Poljana s otoka Ugljana (Hrvatska); Kulturno-umjetnička udruga *Kristal sladorana* – Županja, pod vodstvom dirigentice **Suzane Juzbašić** i orguljaša **Branimira Oršolića** i Dječji orkestar *FloriArt* – Novi Sad. Program su vodili **Dejana Jelečanin** i **Petar Pifat**.

Upoznajući se kroz molitvu i pjesmu sa sudionicima, prisutni su se upoznali i o znamenitosti i životu Tekija i crkvene glazbe u ovom kraju. Završetak susreta protekao je u zajedništvu razgovora i veselja uz prigodni domjenak.

Tomislav Mađarević

GOSTUJUĆA IZLOŽBA MUZEJA SLAVONIJE IZ OSIJEKA

*Postav čine različiti uporabni i ukrasni predmeti od stakla (vaze, vrčevi, flakoni, čaše...) koji datiraju iz 19. i 20. stoljeća **
Zastupljene su gotovo sve vrste stakla i tehnike izvedbe

ekspozicija je i veliki dekorativni vitraj iz osječke slastičarne *Kraus*, izrađen u Budimpešti početkom 20. stoljeća.

UTEMELJITELJ ZBIRKE
RODOM SUBOTIČANIN

Stakleni sjaj obasjao subotički muzej

U subotičkom Gradskom muzeju je prošloga petka, 8. svibnja, otvorena gostujuća izložba Muzeja Slavonije iz Osijeka naslovljena *Stakleni sjaj*, a kojom se ovdašnjoj publici predstavlja zbirka stakla toga muzeja vezana za razdoblje 19. i 20. stoljeća. Ekspozicija – različiti uporabni i ukrasni predmeti od stakla (vaze, vrčevi, flakoni, čaše...) dio su raznovrsnog fonda jedne od brojnih zbirki Odjela likovnih i primijenjene umjetnosti Muzeja Slavonije.

Izloženim su primjercima zastupljene gotovo sve vrste sta-

kla i tehnike izvedbe – bezbojno i obojeno staklo, prevučeno staklo, kristalno staklo, puhan, lijevano i prešano staklo, brušeno, gravirano i rezano, oslikano emajlnim pastoznim ili transparentnim bojama te ono najraznovrsnije ukrašeno. Obuhvaćeni su svi stilski pravci 19. stoljeća, brojni su i primjerci s prijelaza 19. u 20. stoljeće, iz razdoblja secesije te ostvarenja Art decoa.

EDUKATIVNO I ESTETSKO

Autorica izložbe, viša kustosica Muzeja Slavonije **Radmila**

Biondić je rekla kako je izložba *Stakleni sjaj* i edukativna i estetska te izrazila nadu da će Subotičani uživati u prikazanim predmetima. Ukazala je kako većina prikazanih ostvarenja pripada srednjoeuropskom kulturnom krugu – Češkoj, Austriji, Njemačkoj i Mađarskoj, u nešto manjoj mjeri zapadno-europskim zemljama, ili južnije, Italiji. Također, prisutni su i primjerci stakla slavonskih manufaktura, one u Zvečevu (koja se prvi puta spominje 1842. godine) u Ivanovom Polju te osječke staklane *St. Heim i sin*. Jedan od

»Posebnost ove zbirke je ta što je utemeljujuću kolekciju muzeju darovao jedan rođeni Subotičanin – **Ivan Govorković**, poznati osječki apotekar između dva svjetska rata. Smatramo lijepom pričom podijeliti tu zajedničku baštinu koja bi da su prilike možda bile drukčije bila u zbirci vašega muzeja«, kazao je ravnatelj Muzeja Slavonije **Grgur Marko Ivanković**. On je ukazao i na dobru suradnju dvaju muzeja podsjetivši i na izložbu o **Ivanu Sariću** subotičkog Gradskog muzeja koja je 2011. gostovala u Osijeku.

Ravnatelj Gradskog muzeja Subotica **István Hulló** pozdravio je nazočne te izrazio zadovoljstvo što subotička publika ima priliku vidjeti ovako organizacijski zahtjevnju izložbu. Izložbu je ispred Gradskog muzeja Subotica koordinirala kustosica **Ljubica Vuković Dulić**.

D. B. P.

Izložba *Stakleni sjaj* bit će dio programa predstojeće *Noći muzeja* (subota, 16. svibnja), a moći će se pogledati do 15. lipnja. Do njezina zatvaranja, bit će organizirana i stručna vođenja kroz izložbu.

Republika Srbija
Autonomna Pokrajina Vojvodina
Pokrajinsko tajništvo za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine - nacionalne zajednice
Bulevar Mihajla Pupina 16, 21000 Novi Sad
T: +381 21 487 43 93; 487 42 13 F: +381 21 456 217; 557 074
ounz@vojvodina.gov.rs
Klasa: 128-90-794/2015 Dana: 13. svibnja 2015. godine

Temeljem članka 6. Pokrajinske skupštinske odluke o dodjeli proračunskih sredstava tijelima i organizacijama u čijem radu su u službenoj uporabi jezici i pisma nacionalnih manjina – nacionalnih zajednica (*Službeni list APV*, broj 14/2015), Pokrajinsko tajništvo za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine - nacionalne zajednice **raspisuje**

NATJEČAJ

**za dodjelu proračunskih sredstava tijelima i organizacijama u Autonomnoj Pokrajini Vojvodini
u čijem radu su u službenoj uporabi jezici i pisma nacionalnih manjina – nacionalnih zajednica za 2015. godinu**

Sredstva u iznosu od 9.500.000,00 dinara dodijelit će se za financiranje, odnosno udio u financiranju aktivnosti čiji je cilj unapređivanje ostvarivanja prava na službenu uporabu jezika i pisama nacionalnih manjina - nacionalnih zajednica u Autonomnoj Pokrajini Vojvodini.

Pravo sudjelovati na natječaju imaju:

tijela jedinica lokalne samouprave s teritorija Autonomne Pokrajine Vojvodine, u kojima je statutom grada, odnosno općine utvrđena službena uporaba jezika i pisama nacionalnih manjina - nacionalnih zajednica na cijelom teritoriju jedinice lokalne samouprave ili u naseljenim mjestima na njihovom teritoriju; mjesne zajednice na teritoriju gradova i općina iz prethodnog reda;
druga tijela, organizacije, službe i ustanove, korisnici proračunskih sredstava, koji imaju sjedište na teritoriju lokalne samouprave ili koji obavljaju djelatnost na teritoriju lokalne samouprave, iz reda jedan.

Sredstva se dodjeljuju za financiranje, odnosno udio u financiranju:

osposobljavanja zaposlenika u tijelima i organizacijama, da se koriste jezikom nacionalne manjine – nacionalne zajednice koji je u službenoj uporabi, naročito zaposlenika na radnim mjestima na kojima se ostvaruje kontakt sa strankama (sudjelovanjem na natječajima, seminarima i drugim načinima organiziranim u tu svrhu) i za razvitak sustava elektroničke uprave za rad u uvjetima višejezičnosti.

troškova izrade i postavljanja ploča s nazivom tijela i organizacija, nazivom naseljenih mjesta i drugih geografskih naziva na putnim pravcima, nazivom ulica i trgova, kao i drugih obavijesti i upozorenja za javnost ispisanih i na jezicima nacionalnih manjina – nacionalnih zajednica koji su u službenoj uporabi u općini, gradu ili naseljenom mjestu i za tiskanje dvojezičnih ili višejezičkih obrazaca, službenih glasila i drugih javnih publikacija.

Visina sredstava za dodjelu utvrđuje se na temelju sljedećih kriterija:

broj jezika i pisama nacionalnih manjina – nacionalnih zajednica koji su u službenoj uporabi na cijelom teritoriju općine, grada ili naseljenog mjesta;
procentualni udio pripadnika nacionalnih manjina – nacionalnih zajednica čiji su jezici i pisma u službenoj uporabi u ukupnom broju stanovništva prema zvaničnim podacima Republičkog zavoda za statistiku, na temelju posljednjeg popisa stanovništva;
ukupni materijalni troškovi potrebni za realiziranje aktivnosti;
postojanje drugih izvora financiranja aktivnosti;
kontinuitet u financiranju aktivnosti od strane Tajništva, odnosno traže li se sredstva prvi put.

Rok za podnošenje prijava na natječaj je do 15. lipnja 2015. godine.

Prijave na natječaj se podnose isključivo na natječajnim obrascima Tajništva. Kompletan natječajna dokumentacija može se preuzeti u prostorijama Tajništva ili na internetskoj adresi: www.ounz.vojvodina.gov.rs.

Prijave na natječaj se podnose na srpskom jeziku ili na jeziku nacionalne manjine – nacionalne zajednice koji je u službenoj uporabi u tijelima Autonomne Pokrajine Vojvodine.

Prijave se podnose osobno, predajom pisarnici pokrajinskih tijela uprave u Novom Sadu (zgrada Pokrajinske vlade) ili se upućuju poštom na adresu: Pokrajinsko tajništvo za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine - nacionalne zajednice, Bulevar Mihajla Pupina 16, 21000 Novi Sad.

Prijave na natječaj se dostavljaju u dva primjerka s dvije izjave ovjerene i potpisane od strane ovlaštene osobe podnositelja prijave, ukoliko se podnosi prijava na natječaj po jednoj osnovi, ukoliko se istodobno podnosi prijava na natječaj po drugoj osnovi, prijave se dostavljaju ukupno u četiri primjerka, s četiri ovjerene izjave.

Neće se uzeti u razmatranje nepravodobne ili nepotpune prijave, kod kojih nedostatak nije otklonjen po ukazivanju, kao ni prijave koje se ne odnose na natječajem predviđene namjene ili su podnijete od strane neovlaštenih osoba.

Korisnik je dužan koristiti sredstva isključivo za namjene za koje su ona dodijeljena, a neutrošena sredstva vratiti proračunu Autonomne Pokrajine Vojvodine. Korisnik je u obvezi na odgovarajući način istaknuti da je u financiranju sudjelovalo i Tajništvo. Korisnik je dužan najkasnije do isteka kalendarske godine podnijeti Tajništvu izvješće o utrošku dodijeljenih sredstava s odgovarajućom dokumentacijom. U slučaju sumnje da dodijeljena sredstva u pojedinim slučajevima nisu namjenski korištena, Tajništvo će pokrenuti postupak pred pokrajinskim tijelom uprave nadležnim za proračunsku inspekciju, radi kontrole zakonitog i namjenskog korištenja sredstava. Ukoliko se utvrdi da se dodijeljena sredstva u pojedinim slučajevima nisu namjenski koristila, prijave tih korisnika sredstava neće se ubuduće uzimati u razmatranje prilikom njihovog sudjelovanja na natječaju.

Postupak natječaja provodi povjerenstvo za razmatranje prijava koje obrazuje pokrajinski tajnik. Povjerenstvo nakon razmatranja prikupljenih prijava sačinjava obrazloženi prijedlog za dodjelu sredstava po natječaju i dostavlja ga pokrajinskom tajniku.

O dodjeli sredstava korisnika po provedenom postupku odlučuje pokrajinski tajnik rješenjem, koje je konačno. **Rješenje o dodjeli sredstava će se objaviti na internetskoj stranici Tajništva.**

POKRAJINSKI TAJNIK, Mihály Nyilas

SEMINAR ZA VJEROUČITELJE SUBOTIČKE BISKUPIJE I BAČKE EPARHIJE U SOMBORU

Vjeronauk i liturgija

Nije cilj vjeronauka natjerati učenike na liturgijsko slavlje nego ih osobnim primjerom osposobiti za osjećaj korisnosti u društvu, osposobiti ih za djela Božja, potaknuti ih na zahvalnost za dar osobnog života i života ljudi koje vole, kazao je vlč. Đurica Pardon.

Vjeronaučitelji iz Subotičke biskupije i Bačke eparhije, njih četrdesetak, sudjelovalo je na seminaru za vjeronaučitelje koji je u župi Presvetog Trojstva u Somboru održan prošle subote. Seminar je organiziralo Ministarstvo prosvjete – Komisija za vjersku nastavu uz financijsku potporu njemačke Fondacije Konrad Adenauer.

Snežana Pavlović iz Ministarstva prosvjete, znanosti i tehnološkog razvoja i dopredsjednica Komisije za vjersku nastavu kazala je da bi za kvalitetniji rad bilo značajno sprovesti znanstveno-pedagoška istraživanja o efektima vjerske nastave u proteklih 15 godina. »Morali bismo malo objektivnije izvještavati o rezultatima rada naših nastavnika. Svi zajedno moramo raditi na podizanju kvalitete vjerske nastave i na efektima vjerske nastave. Glede radnog statusa vjeronaučitelja pažljivo se razmatraju argumenti za i protiv. Idemo na to da rješenja prije svega budu kvalitetna i u najboljem interesu nastavnika i učenika. Iskreno se nadam da će oni koji odlučuju o tome imati punu informaciju o važnosti donošenja jednog stabilnijeg rješenja za nastavnike koji izvode nastavu u školi«, kazala je Pavlović.

ISKUSTVA IZ HRVATSKE

Iskustva Hrvatske koja je vjeronauk u škole uvela prije 25 godina predočio je svećenik Đurica Pardon, magistar biblijske i dogmatske teologije. On je govorio i o zadaći vjeronauka u školama. »Vjeronauk, kao školski predmet, je ograničen, ali istovremeno to su i otvorena vrata. Uvođenjem vjeronauka u škole u Hrvatskoj dogodila se bitna razlikovna dimenzija između vjeronauka i općeg pojma vjerske pouke. Vjeronauk u školi omogućio je crkvi nazočnost na novom polju dodira s ljudima, s djecom i mladima, u isto vrijeme dimenzija vjerske pouke je ograničena i omeđena naravima školske djelatnosti. Škola tako kao sustav i školski predmet ograničava vjersku pouku. Vjeronauk u školi je ograničen na upoznavanje i ponudu. No, oni koji dobro znaju ograničenja znati će što mogu učiniti u školi, a tada će taj temelj koji učenici steknu u školi biti temelj za dalje«, kazao je vlč. Pardon. Prema njegovim riječima u Hrvatskoj se mogu čuti i izjave da uvođenje vjeronauka u škole nije ispunilo svoje poslanje, jer djece i mladih nema u crkvi. Vlč. Pardon je to ilustrirao istraživanjem koje

je rađeno među studentima Filozofsko-teološkog instituta Družbe Isusove u Zagrebu. »Od 180 ispitanih studenata 52 posto ide na misu svake nedjelje, 15 posto na misu ide nekoliko puta godišnje, 20 posto barem jednom mjesečno, dok nikada na misu ne ide 20 posto ispitanika. Ja bih rekao poražavajući rezultat. Gdje je zakazao vjeronauk u školi u odnosu na liturgiju? Zašto djece nema u crkvi? Zašto mladi ne idu u crkvu? Gdje je prekinuta veza? Ja bih rekao da je prekinuta veza u očekivanjima vjeronaučitelja i crkve da će vjeronauk u školi obaviti ono što treba da obave drugi odgojni čimbenici – obitelj i župna zajednica«, kazao je Pardon.

RIJEČ VJEROUČITELJA

Slađana Marković, vjeronaučiteljica pravoslavnog vjeronauka u Srednjoj ekonomskoj školi u Somboru, kao izazov vidi to što vjeronaučitelji u svakom trenutku na osobnom primjeru moraju svjedočiti ono što žele približiti djeci. Vera Dulić predaje katolički vjeronauk u Đurđinu i poziv vjeronaučitelja doživljava kako veoma zahtjevan. »To je specifičan predmet, izborni je i ne ocjenjuje se, tako da je na nama da

ga približimo djeci, kako bi ostali ustrajni u svom odabiru ovog izbornog predmeta. To nije običan predmet, jer obitelj, škola i crkva su ono što vjeronauk treba objediniti«, kazala je Dulić.

»Vjeronauk je sredstvo upoznavanja učenika s onim što se događa u crkvenoj zajednici tako da prvotni cilj vjeronauka nije dovesti djecu u crkvu već upoznati djecu s onim što se događa u crkvi, kako bi kroz svoj svakodnevni život, čineći dobra djela, shvatili da je to njihova prvotna služba. Shvaćajući svoju prvotnu službu kao službu Bogu doći će u crkvu zahvaliti Bogu zato što su to mogli činiti. Tako da liturgija i vjeronauk u školi su povezani, ali ne u smislu da se djeca s vjeronauka prisiljavaju ići u crkvu. Suprotno, da ih se pouči u prepoznavanju svega što čine i rade kao službe čovjeku i Bogu«, kazao je vlč. Pardon, koji je i vjeronaučitelj.

Vjeronaučiteljica i katehistica Rozmari Mik iz Sombora pokazala je prigodnom izložbom na koji način se djeca na vjeronauku mogu potaći i motivirati da i sami aktivno sudjeluju na satovima vjeronauka, to pokazuju u crkvenoj zajednici i na koncu svojim bližnjima tumače što su oni to uradili.

Z. Vasiljević

Dan mladih Subotičke biskupije

U subotu, 9. svibnja, u drevnom Baču održan je Dan mladih Subotičke biskupije. Oko 150 mladih iz različitih gradova i sela Subotičke biskupije okupilo se najprije u Domu kulture. Sve prisutne pozdravio je u ime organizatora, vlč. **Dražen Dulić**, povjerenik za mlade. On je

predstavio i gosta ovogodišnjeg Dana mladih, p. **Areka**, sudetskog kapelana iz Osijeka, koji je održao i prigodno predavanje u kojem je mladima govorio o pravim vrednotama za koje se trebaju opredijeliti slijedeći Isusov put ljubavi. O svom obraćenju i duhovnom životu zajednice

studenta u Osijeku svjedočio je student **Marko**.

Poslije predavanja srednjoškolski i studenti su razgovarali u skupinama predvođeni animatorima a krizmanici, kojih je ove godine bilo najviše, posjetili su franjevačku crkvu i samostan, gradsku kalvariju i glasovitu bračku tvrđavu. Nakon ručka na prostoru kod Tvrđave bilo je druženje i rekreacija. Susret je završio svetom misom u župnoj crkvi sv. Pavla koju je predvodio

p. Arek u zajedništvu s domaćim župnikom **Josipom Štefkovićem** i svećenicima koji su došli s mladima na susret. Na kraju mise, župnik Josip je zahvalio mladima i svećenicima što su i ove godine za svoj susret odabrali Bač, a vlč. Dražen je zahvalio župniku i ljubaznim domaćinima na srdačnosti i gostoprimstvu te napose p. Areku što je mlade oduševio za Krista i život po evanđelju.

mons. dr. **Andrija Anišić**

U susret blagdanu Sv. Ivana Nepomuka

Sutra, 16. svibnja, obilježava se blagdan **Sv. Ivana Nepomuka**, zaštitnika ispovjednika i zaštitnika dobrog glasa. Ovaj svetac zaziva se i u pomoć protiv poplava, a zaštitnik je i Češke države.

Sv. Ivan rodio se u Pomuku, zapadnom dijelu Češke države u XIV. stoljeću. Bio je svećenik i generalni vikar nadbiskupa **Jenštejna**. Bilo je to u rujnu 1389. kad se razmahala borba između nadbiskupa i despotskog kralja **Vjenceslava IV.**, koji je nasilno želio prisvojiti crkvena dobra i postati potpuni gospodar Crkve u Češkoj. Kada je protiv kraljeve volje Ivan potvrdio izbor novog opata, razljućeni ga je kralj skupa s drugim svećenicima dao mučiti. Svi su oni bili podvrgnuti mučenju u kojem je sudjelovao sam kralj s bakljom u ruci. Ipak su pušteni na slobodu pošto su prije morali prisegnuti da će o svojoj torturi šutjeti. Iznimka je bila s Ivanom Nepomukom. On se kralju, valjda zbog svoga velikog ugleda, činio najopasnijim. Zato ga je kralj u noći s glasovitog mosta **Karla IV.** dao baciti u Vltavu i tako je Ivan poginuo kao mučenik. Tijelo mu je pronađeno te sahranjeno najprije u crkvi svetog Križa uz rijeku, a kasnije preneseno u katedralu sv. Vida u Pragu.

Papa **Benedikt XIII.** proglasio je 19. ožujka 1729. u Lateranskoj bazilici Ivana Nepomuka svecem i to mučenikom ispovjedne tajne.

VIJESTI

U Svetišću Majke Božje –
Bunarić

31. svibnja (nedjelja) –
Presveto Trojstvo: sveta misa
u 18 sati

6. lipnja (subota) – Prva subo-
ta: sveta misa u 18 sati

13. lipnja (subota) – Prečisto
Srce Marijino: sveta misa u
9.30 sati

Blagoslov novog
studija Radio Marije

Blagoslov novog studija
Radio Marije, redakcije na
hrvatskome jeziku u Subotici
bit će 21. svibnja u novim
prostorijama na adresi Matije
Gupca 10 u Subotici.

Blagoslovu će nazočiti subo-
tički, zrenjaninski, srijemski
te Nadbiskup beogradski
i metropolit, kao i biskup
egzarh Grkokatoličke crkve u
Republici Srbiji.

RADIO MARIJA

NOVI SAD
SUBOTICA
SOMBOR
VRDNIK
NIŠ
LESKOVAC

90,0 MHz
90,7 MHz
95,7 MHz
88,4 MHz
102,7 MHz
107,4 MHz

Piše: dipl. theol. Ana Hodak

Sedma vazmena nedjelja
stavlja pred nas Isusovu
molitvu za svoje učenike.
To je molitva Ocu da ih čuva,
ali iz koje se daje nazrijeti što ih
čeka u svijetu ako ostanu vjerni
Kristu.

NEPRIJATELJSTVO SVIJETA

U svojoj molitvi koju nam
donosi evanđelje sedme vazme-
ne nedjelje (usp. Iv 17, 11b-19)
Isus moli Oca da sačuva njegove
učenike u svijetu koji on napušta,
a u kojem oni ostaju da navije-
štaju Radosnu vijest. On dobro
poznaje taj svijet, pa zato i moli.
To je svijet koji je stvoren po
utjelovljenoj Riječi (Iv 1, 3), ali
je nije upoznao (Iv 1, 10) stoga i
ne prima Isusa, nego ga mrzi (Iv
7, 7). Svijet, kao što mrzi Isusa,
mrzi i njegove učenike (Iv 15, 18)
i to samo zato što nisu od ovog
svijeta (Iv 17, 14). I pored svega
toga Isus ostaje čvrst u namjeri
da taj svijet spasi, da mu donese
svjetlo (Iv 3, 16-19). To je razlog
iz kojeg i učenike ostavlja u svi-
jetu kako bi nastavili djelo koje
je on započeo. Međutim, Isus je
svjestan opasnosti kojoj će oni
biti izloženi te moli za njih: »Ne
molim te da ih uzmeš sa svijeta,
nego da ih očuvaš od Zloga« (Iv
17, 15).

Pragmatičnim ljudima
modernog vremena nameće se
pitanje zašto Isus za svoje uče-
nike nije učinio nešto konkretno i
zašto nije obećao to trajno čini-
ti kako bi zaštitio svoje učenike
i u budućnosti, nego moli za
njih. No, Isus poznaje vrijednost i

Kristovi učenici
u svijetu

snagu molitve, zna da od nje bolje
i veće pomoći nema. I Ovakva
Isusova pomoć istovremeno nas
poučava da promijenimo pogled
i stav prema molitvi. O njezi-
noj snazi može svjedočiti jedino
pravi ustrajni molitelj. Molitva je,
kako već kao djeca naučimo, raz-
govor s Bogom, trenutak iz kojeg
crpimo snagu, u kojem nalazi-
mo zaštitu, u kojem osjećamo da
smo s Bogom povezani. Ustrajni
molitelj, koji u molitvu ulazi s
čvrstom vjerom i pouzdanjem,
od Boga može izmoliti usliša-
nje i u njemu pronaći zaštitu i
sigurnost. Stoga Isusova molitva
za učenike jeste nešto vrlo kon-
kretno. Ona nije samo zatražena
pomoć i zaštita za učenike, nego
je već i ostvarena.

Pitaju se mnogi kakvu je to
zaštitu izmolio Isus kada znamo
da su gotovo svi apostoli umrli
mučeničkom smrću. Nije najve-
će zlo koje čovjeka može snaći u
ovom svijetu gubitak ovozemalj-
skog života, jer ako netko umre
s vjerom u srcu k tomu još život
dade za Krista, on se umiranjem
na ovom svijetu rađa za život
vječni. Zlo koje vreba učenike je
pod pritiskom svijeta i pod utje-
cajem Zloga odreći se Kristova
imena, zato Isus moli: »Oče sveti,
sačuvaj ih u svom imenu koje si
mi dao: da budu jedno kao i mi«
(Iv 17, 11b).

KRŠĆANIN U
SUVRREMOM SVIJETU

U počecima kršćanstva
Crkva je bila progonjena, nepri-
jateljstvo prema Isusovim uče-
nicima izražavano je na najgore
načine: odbacivani su, muče-
ni i ubijani. I do danas se u
Crkvi slave brojni mučenici koji
su svoj život položili za Krista
poput sv. Stjepana, sv. Lovre, sv.

Dimitrija... Čini nam se kako
je neprijateljstvo svijeta prema
Kristovim učenicima dio prošlo-
sti. Nažalost, nije tako, ovaj svijet
je i danas neprijateljski nastrojen,
samo to neprijateljstvo izražava
na potpuno drugačiji način.
Do prije nekih tridesetak godina
kršćani su stavljeni na margine
društva. Na našim prostorima
vladao je režim neprijateljstva
prema Crkvi i Kristovim učeni-
cima. Kršćani su bili neprihvate-
ni, a ako su željeli napredak i
poštovanje među okolinom, tre-
bali su se odreći Kristova imena.
Ali, i to vrijeme je iza nas, no
neki drugi oblici neprijateljstva
i danas su prisutni. Moderna
kultura nije kršćanska. Odbacuje
kršćanski moral i kršćanske isti-
ne kako nešto što je staromodno,
pa se takvim smatra i onaj koji ih
želi provoditi u svome životu. U
modu dolaze neke druge religije
i neki oblici duhovnosti koji su
izvan kršćanstva.

Zli u različitim vremenima
na različite načine želi Kristove
učenike odvojiti od njihovog
Učitelja. Zato je Isusova moli-
tva i danas aktualna. Međutim,
ostat ćemo zaštićeni jedino ako
to sami želimo, jer Bog poštuje
našu slobodu. Ako stvarno želi-
mo ostati u njegovom imenu,
ako želimo međusobno ostati
jedno, ako želimo biti čvrsti svje-
doci evanđelja, On će nas zaštititi
od iskušenja ovog svijeta koja su
stalna opasnost da nas od Krista
udalje. Još Pavao je upozoravao
kršćane da se ne smiju prilagođa-
vati svijetu (usp. Rim 12, 1s), oni
moraju ostati drugačiji, moraju
ostati u njegovom imenu. Moraju
biti svjedoci Kristovi koji neće
dopustiti da svijet njih mijenja
i sebi prilagođava, nego će oni
mijenjati svijet, kao što su to čini-
li i prvi kršćani.

MINI INTERVJU: MARTA KOVAČIĆ, LJUBITELJICA CVIJEĆA

Cvijeće traži svakodnevnu pažnju

Proljeće je u punom zamahu i raznovrsno cvijeće je počelo cvjetati na sve strane. **Marta Kovačić** je velika ljubiteljica cvijeća i dio svog slobodnog vremena najradije provodi u svom vrtu među brojnim cvjetnim zasadima. Kako sama kaže, najradije bi po cijeli dan bila u vrtu, ali brojne poslovne i kućanske obveze često se ispriječe, no za cvijeće uvijek mora biti barem malo vremena.

Od kada ste se počeli ozbiljnije baviti cvijećem kao hobbijem?

Cvijećem sam se počela baviti 2008. godine kada smo suprug **Vlado** i ja napravili ovo naše dvorište, skinuvši gornji sloj pijeska i nasuli sloj crne zemlje. Zasadila sam prve sadnice i počela ih negovati.

Inače cvijeće sam oduvijek voljela, ali prije nisam imala praktičnih mogućnosti za ovakav način uzgoja.

Koje je Vaše najdraže cvijeće?

Volim sve vrste cvijeća, ali su mi hortenzije nekako najdraže. To je vrlo nježno i zahtjevno cvijeće koje traži adekvatnu negu.

Koliko cvijeće traži svakodnevne njege?

Potrebno je svakoga dana posvetiti mu određenu pažnju poput redovitog zalijevanja, ali isključivo u jutarnjim ili večernjim satima a nikako za vrijeme jakog sunca. Također, cvijeće se treba prihranjivati, pravovremeno reagirati na pojave određenog oboljenja ili štetočina, a ponekad mu se mora promijeniti i mjesto ukoliko se primijeti da mu dotadašnje ne odgovara.

Što za Vas znači bavljenje cvijećem?

Uz cvijeće se uvijek osjećam relaksirano i smireno, najradije bi cijeli dan provela u vrtu, ali nažalost uz brojne poslovne i kućanske obveze ponekad imam mnogo manje vremena nego što bih to željela.

Osjećaj oslobađanja od svih briga najbolja je preporuka za bavljenje cvijećem i preporučujem ga svima koji imaju sklonosti prema ovoj lijepoj aktivnosti.

Kakva je Vaša preporuka svima koji bi se željeli početi baviti cvijećem?

Cvijeće prije svega traži pažnju i brigu. Svakodnevnu. Svi koji se odluče za bavljenje cvijećem ubrzo će postati svjesni kako moraju svakoga dana brinuti o svojim biljkama. A cvijeće će svojom ljepotom uzvratiti.

KUTAK ZA IGRICE

MASTERMIND

OPIS IGRE

Logička igra u kojoj se zahtijevaju pažnja, koncentracija i logičko zaključivanje. Nekada je bila jako popularna. Sastoji se od ploče i raznobojnih čepića kojima se formiraju kodovi za pogađanje.

TIJEK IGRE

Jedan igrač zadaje kombinaciju raznobojnim čepićima, koju drugi igrač pokušava pogoditi u što manje poteza. Za svaku dobru boju dobiva bijeli čepić, a za svaku dobru boju i položaj dobiva crni čepić kao odgovor na svoj pokušaj.

KARAKTERISTIKE IGRE

- Jednostavna igra
- Vježba pažnju i logičko zaključivanje

ODLIČNA IGRA ZA NAJMLAĐE

Ukoliko svladaju osnovna pravila Masterminda najmlađi se kroz igru i zabavu mogu vježbati logičkom razmišljanju, a obilje kombinacija pruža mogućnost za korisno korištenje slobodnog vremena. Igra s 6 boja i četiri slobodna mjesta na kojima se nalazi zadana kombinacija daje mogućnost za 1296 različitih mogućih varijanti složenih boja.

Zaigrajte Mastermind sa svojim mališanima i nemojte se začuditi ako vas ubrzo budu počeli pobjeđivati.

TV PREPORUKA

HRT 1 17.SVIBNJA 19.55 SATI

Blagajnica hoće ići na more,

hrvatski film

Barica radi kao blagajnica na periferiji Zagreba i mašta o tome kako će svoju bolesnu kćer odvesti na more.

No, kad se konačno uspije izboriti za dopust, stvari se kompliciraju kad se u samoposluživanju zaposli nova dugonoga radnica.

Blagajnica hoće ići na more (2000.) debitantski je film jednog od najuspješnijih hrvatskih filmskih redatelja **Dalibora Matanića** (*Fine mrtve djevojke, Sto minuta slave, Volim te, Kino Lika*). U hrvatskim kinima film je vidjelo čak 60.000 gledatelja. Ova gorka i ironična socijalna satira s elementima melodrame, nastala u Dramskom programu Hrvatske televizije, nagrađena je s tri *Zlatne arene* u Puli, nagradom *Breza* za najboljeg debitanta, a međunarodna priznanja osvojila je na festivalima u Cottbusu i Sočiju.

Trajanje: 86 min.

Uloge: **Dora Polić, Ivan Brkić, Nina Viočić, Milan Štrljić, Vera Zima**

Scenarij: Dalibor Matanić

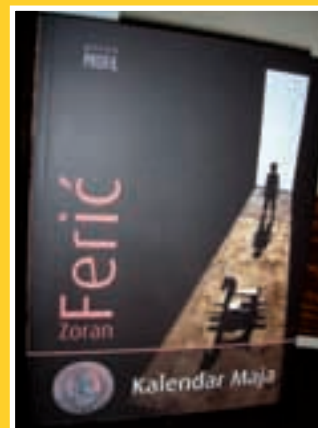
Redatelj: Dalibor Matanić

15. svibnja 2015.

VRIJEDI PROČITATI

Kalendar Maja

Roman odrastanja. Pratimo tri dječaka koja odrastaju u Zagrebu pedesetih i šezdesetih godina prošlog stoljeća. *Kalendar Maja* je i roman o ljubavi i njenim demonima, ljubavi koja dolazi u najrazličitijim javnim oblicima i intenzitetima. Čitamo priču o Tihomiru i Senki od gimnazijskih dana do starosti. To je i roman o seksu, o žudnji koja nas ispunjava i uništava. I roman o prolaznosti, o vremenu koje ne oblikuje samo sadašnjost nego mijenja i prošlost. Roman o starosti i slabosti. **Ferić** je napisao i roman o Zagrebu od polovice prošlog stoljeća do naših dana, izletima u Samobor i na Sljeme, lebdećim kućama u Šestinama i slamovima u Staroj Vlaškoj. Ali ovaj roman ima i svoju morską priču u kojoj Goli otok, Zrće ili Vir dobivaju sasvim novo lice. To je, dakle, roman koji se sastoji od više romana, a opet je sve u njemu utkano jedno u drugo.

Roman je dobio naslov prema jednoj sceni iz romana *Pod vulkanom Malcolm Lowryja* (čija filmska inačica nosi potpis **Johna Hustona**), koja nam govori o eliptičnosti i relativnosti vremena i u njega upisanih životnih sudbina. U Ferićevoj verziji to je priča koja žanrovski pokriva vrlo raznoliko područje, od obiteljske sage, bildungs, ljubavnog, erotskog, društvenog romana, a u tematskom smislu u sebi sadrži prepoznatljive ferićevske stalne motive bolesti i smrti te otkriva prisutnost onog unutarnjeg oka koje ima nepogrešivi senzibilitet za bizarno koje se obično krije tamo gdje ga najmanje očekujemo.

PJESMA ZA DUŠU:

Ja gledao sam sunce na istoku
kako se budi
i gledao sam oblake i jutro
u tisuću boja

ZBOG JEDNE
DIVNE CRNE ŽENE

Krunoslav Kićo Slabinac

Sklapao oči od bola
i skrivao suze
a ona je ostala tamo
daleko u noći

Ref.
Zbog jedne divne crne žene
zbog njene divne crne kose
zbog jednog pogleda tužnog u noći
zbog obećanja, da će mi doći
tužan i sam, čekam je ja

Daleko me nosila ptica srebrnih krila
u zemlju u kojoj je nekad i ona bila
toliko sam želio sreću i ljubav bez kraja
al' život me odnio dalje daleko od nje

Ref.
Zbog jedne divne crne žene
zbog njene divne crne kose
zbog jednog pogleda tužnog u noći
zbog obećanja, da će mi doći
tužan i sam, čekam je ja

Republika Srbija

Autonomna Pokrajina Vojvodina

Pokrajinsko tajništvo za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine – nacionalne zajednice

Bulevar Mihajla Pupina 16, 21000 Novi Sad

T: +381 21 487 45 05; F: +381 21 487 46 14 Ounz@vojvodina.gov.rs

Klasa: 128-451-1233/2015

Datum: 6.5.2015.

Temeljem članka 3. Pravilnika o dodjeli proračunskih sredstava Pokrajinskog tajništva za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine – nacionalne zajednice za financiranje i sufinanciranje projekta Pokrajinske vlade *Uvođenje dvojezične nastave na srpskom i engleskom jeziku u ustanove obrazovanja i odgoja na teritoriju AP Vojvodine* (Službeni list APV, br. 18/15), a u svezi s Pokrajinskom skupštinskom odlukom o proračunu Autonomne Pokrajine Vojvodine za 2015. godinu (Službeni list APV, br. 53/14 i 54/14 – ispr.),

Pokrajinsko tajništvo za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine – nacionalne zajednice (u daljem tekstu: Tajništvo) raspisuje

NATJEČAJ

za financiranje i sufinanciranje projekta Pokrajinske vlade *Uvođenje dvojezične nastave na srpskom i engleskom jeziku u ustanove obrazovanja i odgoja na teritoriju AP Vojvodine* u 2015. godini

Natječaj se raspisuje na iznos sredstava osiguranih Pokrajinskom skupštinskom odlukom o proračunu Autonomne Pokrajine Vojvodine za 2015. godinu (»Službeni list APV«, br. 53/14 i 54/14–ispr.) na posebnom razdjelu Tajništva za financiranje i sufinanciranje projekta Pokrajinske vlade *Uvođenje dvojezične nastave na srpskom i engleskom jeziku u ustanove obrazovanja i odgoja na teritoriju AP Vojvodine* u 2015. godini (u daljem tekstu: Projekt) u iznosu od **8.740.000,00 dinara** i to:

za osnovno obrazovanje

- programski troškovi u funkciji realiziranja Projekta (financiranje izvršitelja koji sudjeluju u projektu dvojezične nastave, troškova materijala za obrazovanje, stručnog usavršavanja zaposlenika – obuka nastavnog kadra u zemlji i inozemstvu, troškova nabave stručne literature, didaktičkog materijala i nastavnih sredstava didaktičko-metodičke literature kao i svih drugih troškova u funkciji realiziranja Projekta) **1.995.000,00 dinara**,
- nabava opreme u funkciji realiziranja Projekta **1.995.000,00 dinara**,

za srednje obrazovanje

- programski troškovi u funkciji realiziranja Projekta (financiranje izvršitelja koji sudjeluju u projektu dvojezične nastave, troškova materijala za obrazovanje, stručnog usavršavanja zaposlenika – obuka nastavnog kadra u zemlji i inozemstvu, troškova nabave stručne literature, didaktičkog materijala i nastavnih sredstava didaktičko-metodičke literature, godišnje članarine za licenciju Cambridge centra i članarine za međunarodnu maturu – IB kao i svih drugih troškova u funkciji realiziranja Projekta) **3.800.000,00 dinara**,
- nabava opreme u funkciji realiziranja Projekta **950.000,00 dinara**.

Korisnik je dužan da prigodom nabave usluga i opreme postupi sukladno odredbama Zakona o javnim nabavama (»Službeni glasnik RS«, br. 124/12 i 14/15).

Realiziranje finansijskih obveza vršit će se sukladno likvidnim mogućnostima proračuna Autonomne Pokrajine Vojvodine za 2015. godinu.

UVJETI NATJEČAJA

1. Podnositelji zahtjeva

Pravo na dodjelu sredstava imaju ustanove osnovnog i srednjeg obrazovanja koje sudjeluju u Projektu:

1. ustanove koje su utvrđene projektnom dokumentacijom kao ustanove u projektu,
 2. ustanove koje su se priključile Projektu na temelju odluke lokalne samouprave, a prema Sporazumu, Memorandumu ili Protokolu o suradnji između lokalne samouprave i AP Vojvodine,
 3. ustanove koje je Pokrajinska vlada svojom odlukom uključila u Projekt.
- ##### 2. Kriteriji raspodjele sredstava

Prigodom određivanja visine sredstava za programske troškove u funkciji realiziranja Projekta, primjenjuju se sljedeći kriteriji:

- broj nastavnika koji sudjeluju u dvojezičnoj nastavi,
- broj nastavnika koji se prvi put uključuju u dvojezičnu nastavu,
- broj učenika u dvojezičnoj nastavi,
- opravdanost u smislu daljeg razvijanja Projekta.

Prigodom određivanja visine sredstava za nabavu opreme u funkciji realiziranja Projekta, primjenjuju se sljedeći kriteriji:

- broj dvojezičnih odjela i broj nastavnih predmeta koji se predaju dvojezično.

NACIN PODNOŠENJA ZAHITJEVA

Zahtjevi za dodjelu sredstava podnose se na jedinstvenom natječanom obrascu Tajništva. Kompletan natječajna dokumentacija može se preuzeti od **8. 5. 2015. godine** na web adresi Tajništva www.puma.vojvodina.gov.rs

Zahtjevi se dostavljaju putem pošte na adresu: Pokrajinsko tajništvo za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine - nacionalne zajednice s naznakom *Natječaj za dvojezičnu nastavu*, Bulevar Mihajla Pupina 16, 21000 Novi Sad, ili se podnose osobno, predajom u pisarnici pokrajinskih tijela uprave u Novom Sadu (u prizemlju zgrade Pokrajinske vlade).

Uz prijavu na natječaj, podnosi se sljedeća dokumentacija:

- preslika potvrde o upisu u sudski registar osnovne odnosno srednje škole,
- preslika potvrde o poreznom identifikacijskom broju,
- preslika akta o uključanju u Projekt,
- nevezana ponuda-predračun za programske troškove, nabavu opreme (kalkulacija troškova).

Rok za podnošenje prijave na Natječaj je 20. svibnja 2015. godine.

Tajništvo zadržava pravo da od podnositelja zahtjeva, po potrebi, zatraži dodatnu dokumentaciju i informacije, odnosno da za dodjelu sredstava odredi ispunjenje potrebnih uvjeta.

Nepravodobne ili nepotpune prijave neće biti razmatrane.

Rezultati Natječaja će biti objavljeni na internetskoj prezentaciji Tajništva.

Zainteresirane osobe dodatne informacije u svezi Natječaja mogu dobiti u Tajništvu na telefon 021/487 45 05 i 487 42 62.

Pokrajinski tajnik, Mihály Nyilas

KLAPLJENJE

Vizije zabilježene fotoaparatom

»Fotografija momka i djevojke nastala je 2003. godine, a nastala je još starinskom, tradicionalnom analognom tehnikom. Također, za potrebe ovoga snimanja nisam kupio klasični film u boji, nego specijalni tzv. duhanski, u želji da postignem insceniranu starost fotografija«, pojasnio je na startu svoje priče o svojim fotografskim bravurama subotički fotograf **Ivan Ivković Ivandekić** mnogo poznatiji po svom zaštitnom brandu *Klapim*.

INSCENIRANA STAROST

Zbilja je bilo interesantno kada sam ljudima pokazivao seriju ovih fotografija, i gotovo svi su govorili u stilu: »Otkad je ova stara slika. Svi su bili uvjereni kako su fotosi stari nekoliko decenija, a oni u zbilji nisu imali više od nekoliko tjedana. Na fotografiji se nalaze **Tomislav Vukov** i **Mirjana Ivković Ivandekić** i oni su na moj poziv pristali pozirati. Serija fotografija koja je tada nastala predstavlja jednu moju viziju ljubavne tematike inspirirane nekim danas pomalo dalekim i nestvarnim prošlim vremenima. Fotografija je nastala u Mirgešu (Ljutovo), u proljeće već spomenute 2003. godine, a vrijeme nastajanja je bilo usklađeno s mogućnostima slobodnog vremena izabranih foto aktera.

Jer serija ovih fotografija ima veliku i duboku poveznicu s našom etno tradicijom, a

i Tomislav i Mirjana su i prije oblačili narodne nošnje te nisu imali problema uživjeti se u cijelu moju zamišljenu priču, zahvaljujući njima, zabilježenu u objektivu moga aparata.«

POTRAGA ZA SURADNICIMA

Brzina i dinamika suvremenog življenja i kontinuirana borba za egzistencijalni opstanak rezultirala je i sve manjim slobodnim vremenom kod mnogih ljudi. A pogotovo kada su u pitanju određene aktivnosti iz čistog amaterizma i voluntarizma.

Nekada mi je bilo mnogo lakše pronaći modele za stvaranja određenih tematskih setova fotografija, također i otklon vremena uvjetovao je nekim drugim životnim prilikama. Mnogi od mojih nekadašnjih fotografskih likova u ono vrijeme su bili momci i djevojke s mnogo manje egzistencijalno-obiteljskih obveza, a danas su mnogi od njih zasnovali svoje obitelji, dobili djecu i više nemaju toliko prostora i vremena za dugotrajnije i ozbiljnije fotografsko snimanje.

NASTANAK JEDNE TEMATSKJE FOTOGRAFIJE

Na pitanje koliko mu je potrebno za potpuno realiziranje cjelokupnog ciklusa nastanka jedne tematske umjetničke fotografije, Ivan zamišljeno odgovara:

»Sve ovisi. Primjerice za seriju fotografija koju sam radio s **Marijom Jaramazović** bilo mi je potrebno skoro tri godine od početne ideje do finalne realizacije. Nikako nam se nisu mogli poklopiti zajednički termini, ali smo na koncu i to uspjeli. I nastala je lijepa serija. Opet nekada to ide vrlo brzo. S modelima se dogovorim sve unaprijed, oni se pripreme i na mjesto fotografiranja dolaze potpuni spremni. No, sve ovisi od situacije do situacije«.

KALENDAR HRVATSKE RIJEČI

Ivan Ivković Ivandekić autor je prvog novogodišnjeg kalendara *Hrvatske riječi*, nastalog 2004. godine. Umjetničke fotografije mladih cura odnosno djevojaka, koje su se za potrebe snimanja obukle u narodnu nošnju ili neki njen dio i pozirale diljem naših, prepoznatljivih vojvođanskih pejzaža dugo su bile povod za brojne komentare.

Taj mi je kalendar jako drag i mogu kazati kako me je na određeni način afirmirao kod šire publike.

Rad na njegovom stvaranju i kreiranju je trajao nekoliko mjeseci, za potrebe fotografiranja sam išao i do Srijema, Sonte, fotografirajući i Šokce i Srijemce i Hrvate Bunjeve. U biti, možda će to čudno zazvučati, ali fotografirao sam gotovo neprimjetno, tamo i tu, ovdje i ondje, i na koncu su se iznjedrile lijepe, vrijedne fotografije koje su zauvijek ovjekovečene na stranicama kalendara *Hrvatske riječi*. Također, vrijednost tog kalendara očitovala se u činjenici kako ništa u svezi tih dvanaest fotografija nisam morao pojašnjavati. One su jednostavno, svaka za sebe, govorile više od bilo kojih riječi. Jer stara je istina da dobra fotografija govori više od tisuću riječi. I mnogo više, zaključio je priču o svojim fotografijama Ivan Ivković Ivandekić.

Dražen Prčić

NATRAG NA SET

Znalo se dogoditi da kada se vratimo natrag u grad spoznam kako sam primjerice zaboravio na fotografskom setu dio narodne nošnje i što ću morao sam se vraćati po to. Po mraku...

Sve i svašta da poleti dječja mašta u Vajskoj i Plavni

Nedeljka Šarčević s djecom iz Plavne

Pjesnikinja **Nedeljka Šarčević** u četvrtak, 7. svibnja, posjetila je osnovne škole u Vajskoj i Plavni i tom prigodom predstavila učenicima koji uče hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture, svoju najnoviju knjigu *Sve i svašta da poleti dječja mašta*.

Autorica je djeci pročitala niz zanimljivih stihova u čemu su aktivno sudjelovala i djeca koja su odgovarala pitalice i zagonetke, a pojedinci su postavljali pitanja na koja je pjesnikinja rado odgovarala. Na susretu je bilo vedro ozračje koje je kulminiralo spontanom plesom i zajedničkim pjevanjem te recitiranjem pojedinih učenika.

»Danas sam imala prigodu biti s pomiješanom skupinom djece, starije i mlađe dobi. Jako sam zadovoljna, a najdraže mi je to što su i djeca zadovoljna. Trudila sam se približiti im moje stihove. Razgovarali smo i o pitalicama i čitala sam ih a oni su sve znali odgovoriti ili dopuniti te je radost obostrana«, rekla je Nedeljka.

Knjiga *Sve i svašta da poleti dječja mašta* tiskana je u izdanju Hrvatske čitaonice, a u ime ove ustanove i Hrvatskog nacionalnog vijeća, predstavljanje je organizirao **Željko Pakledinac**, član IO HNV-a zadužen za službenu uporabu jezika i pisma.

Z. Pelajić

Radionica u knjižnici

Koliko je veliko srce naše gradske knjižnice osjetili su mališani vrtića *Marija Petković – Sunčica* u srijedu, 6. svibnja, na dvije radionice s istom temom koju je draga nam **Bernadica Ivanković** organizirala za malene.

Upoznati i zavoljeti knjigu, a dok još ni ne znaš čitati jako je važno, a knjižnica nam nudi veliki izbor knjiga na hrvatskom, knjiga koje zvukove puštaju, slike pokreću, mrdaju, zvrndaju i tko zna što još znaju... Bernadica je djeci pročitala bajku o *Zvezdici* osječke spisateljice **Dubravke Pajden Farkaš**, čiji san da postane sjajna se ostvario, ali je bio kratak pa je zvjezdica završila u moru. Djeca su na kraju dobila zanimljivu ribu na rasklapanje za bojanje te zadatak da prelistaju knjige koje s novom članskom kartom mogu iznajmiti skupa s roditeljima. Oduševljenje kod pojedine djece bilo je toliko veliko da su nagovorili roditelje da još to popodne idu pozajmiti i čitati knjige iz naše gradske knjižnice!

M. P.

HRCKO VIJESTI

Ča Bonina razgala

Djeca iz vrtića *Marija Petković – Sunčica* ponovno priređuju predstavu *Ča Bonina razgala*, koja će biti izvedena u ponedjeljak, 18. svibnja, u dvorani Hrvatskog kulturnog centra *Bunjevačko kolo* u Subotici. Početak je u 18 sati, a ulaznica je 100 dinara.

15. svibnja 2015.

PETAK **15.5.2015.**

06:55 Dobro jutro, Hrvatska
 07:00 Vijesti
 07:05 Dobro jutro, Hrvatska
 09:20 Hanna, slušaj svoje srce - telenovela
 10:10 Na vodenome putu : Sardinija - Čarobni otok u Sredozemlju, dokumentarna serija
 11:00 Dr. Oz , talk show
 12:00 Dnevnik 1
 12:25 Rame uz rame, telenovela
 13:10 Svaki dan dobar dan: Život na malom ekranu
 13:40 Labirint
 14:25 Riječ i život
 14:55 Pozitivno
 15:20 Kulturna baština
 15:35 Znanstveni krugovi
 16:00 Mučke, humoristična serija
 16:35 Hrvatska uživo
 17:43 I to je Hrvatska
 17:57 Iza ekrana
 18:30 Javna stvar
 19:00 Dnevnik
 20:00 Uz nas niste sami: Zajedno za osmijeh djeteta u bolnici
 22:05 Taoci, serija
 22:50 Dnevnik 3
 23:20 Noćna kavana
 00:10 Protuotrov, francuski film - Filmski maraton
 01:55 Hongkonška veza, njemački film - Filmski maraton
 03:25 Svaki dan dobar dan: Život na malom ekranu
 03:55 Reprizni program
 05:13 Riječ i život
 05:43 Hrvatska uživo
 06:48 Rame uz rame

05:55 Generalna špica - zastava, himna
 06:00 Juhuhu
 09:00 Medvjedići, dokumentarna serija
 09:07 David Attenborough: Čuda prirode, dokumentarna serija
 09:29 Braća, dokumentarna serija
 09:36 Vidrić, dokumentarna serija
 10:00 Action Man, crtana serija
 10:25 Puni krug
 10:40 Ni da ni ne: Golf na Srdi
 12:00 Zavalite svoj dom

12:40 Junak u kuhinji, dokumentarna serija
 13:10 Zakon i red: UK, serija
 14:00 Hongkonška veza, njemački film
 15:35 Preuredi pa prodaj!, dokumentarna serija
 16:00 Regionalni dnevnik
 16:28 Slatke tajne, dokumentarna serija
 16:55 Village folk
 17:06 Medvjedići, dokumentarna serija
 17:13 David Attenborough: Čuda prirode, dokumentarna serija
 17:35 Braća, dokumentarna serija
 17:42 Vidrić, dokumentarna serija
 18:00 Kod Sunca u šest
 19:00 Juhuhu
 20:05 Roditelji i djeca, serija
 21:00 Otkrivamo: Lennon, glazbeni dokumentarni film
 21:50 Nijemi svjedok, serija
 22:40 Nijemi svjedok, serija
 23:35 Zločinački umovi, serija
 00:20 Garaža
 00:50 Potjera za Skaseom, australski film
 02:30 Noćni glazbeni program

05:55 RTL Danas, informativna emisija
 06:35 Virus attack
 06:50 Chuggington
 07:20 Sve u šest, magazin
 07:50 Pet na pet, kviz
 09:00 Hitna služba, dramska serija
 10:15 Pomorska ophodnja, akcijska kriminalistička serija
 11:10 JAG
 12:25 Hitna služba, dramska serija
 13:25 Shopping kraljica, lifestyle emisija
 14:20 Vatre ivanjske, dramska serija
 15:25 Hitna - nova serija, dramska serija
 16:30 RTL Vijesti, informativna emisija
 17:00 Shopping kraljica, lifestyle emisija
 18:00 Sve u šest, magazin
 18:30 RTL Danas, informativna emisija
 19:10 RTL Vrijeme, informativna emisija
 19:15 Pet na pet, kviz
 20:00 Vatre ivanjske, dramska serija
 21:30 Djevuše - TV premijera, igrani film, komedija

23:05 Eurojackpot
 23:10 Djevuše - TV premijera, igrani film, akcijski
 23:55 Zora živih mrtvaca, igrani film, horor
 01:55 RTL Danas, informativna emisija

SUBOTA **16.5.2015.**

07:45 Ciklus klasičnog vesterna: Horizonti zapada, američki film
 09:05 Normalan život
 09:55 Kućni ljubimci
 10:30 Subotom ujutro
 11:58 Bleiburg: Komemoracija žrtvama Bleiburske tragedije i Križnoga puta
 14:50 Kamena pustinja, američki film
 16:55 David Beckham: Istraživanje nepoznatog, dokumentarni film
 17:40 Manjinski mozaik: U srcu te nosim
 18:00 Lijepom našom - 19:00 Dnevnik
 20:00 LOTO 7/39
 20:10 Zamjena, američki film
 22:30 Igra prijestolja, serija
 23:25 Dnevnik 3
 23:45 Pad crnog jastreba, američki film
 02:05 Horizonti zapada, američki film - Filmski maraton
 03:25 Reprizni program
 03:43 Duhovni izazovi
 04:13 Veterani mira
 04:58 Prizma - multinationalni magazin
 05:43 Lijepom našom - tuzemstvo

05:45 Generalna špica
 05:50 Biblija
 06:00 Juhuhu
 09:00 Laboratorij na kraju svemira : Usisavač za žutanjke
 09:10 Lapislazuli: Medvjede oko, njemački film
 11:30 Doktor Who
 12:10 Doktor Who
 12:55 Plesni izazov
 13:15 Plesni izazov
 13:40 Recepti Mary Berry
 14:10 Svijet vrtlara
 14:40 Najljepši vrtovi Australije
 15:05 Široka cesta, američki film

16:35 Subotom ujutro
 17:50 Dječja usta
 18:00 Sportska popuna
 18:10 Umag: Rukomet, finale kupa
 20:05 Top Gear - specijal: Vodič Jamesa Maya kroz narodne automobile, dokumentarna serija
 21:00 The Village, serija
 22:00 Braquo, serija

05:25 RTL Danas
 06:10 Legenda o Tarzanu, animirana serija
 07:00 Mala sirena, animirana serija
 07:45 Mijenjam ženu, dokumentarna sapunica
 08:55 Mijenjam ženu
 10:15 Cirkus, zabavna emisija
 12:40 Dynamo: Majstor
 13:40 Djevuše, igrani film
 15:55 X Factor Adria
 16:30 RTL Vijesti
 16:45 X Factor Adria, glazbeni show
 18:30 RTL Danas, informativna emisija
 19:10 RTL Vrijeme, informativna emisija
 19:15 Mr. Bean, humoristična serija
 20:00 Ledeno doba 3: Dinosauri dolaze, igrani film, animirani
 21:50 Plan B, igrani film, romantična komedija
 00:00 Vatrom na vatru, igrani film, akcijski
 01:55 Astro show, emisija uživo
 02:55 RTL Danas, informativna emisija
 03:35 Kraj programa

NEDJELJA **17.5.2015.**

06:50 Klasika mundi
 07:55 Zlatna kinoteka: Glavna tema u gradu, američki film
 10:00 Press klub
 10:50 Istrage gospođice Fisher
 12:00 Dnevnik 1
 12:30 Plodovi zemlje
 13:25 Rijeka: More
 14:00 Nedjeljom u dva
 15:05 Mir i dobro
 15:30 Gospodin Selfridge
 16:20 Vrtlara
 16:50 Kulturna baština
 17:05 Trikovi farmaceutske industrije

18:05 Mušketiri, serija
 19:00 Dnevnik
 20:05 Blagajnica hoće ići na more, hrvatski film
 21:30 Izvještaj izvlačenja Lota
 21:35 Voda, dokumentarni film
 22:30 Dnevnik 3
 22:50 Igra prijestolja, serija
 23:40 Damin gambit
 00:25 Zlatna kinoteka: Glavna tema u gradu, američki film
 02:25 Press klub
 03:10 Nedjeljom u dva
 04:10 Damin gambit
 04:50 Plodovi zemlje
 05:40 Rijeka: More
 06:10 Vrtlara

05:55 Generalna špica - zastava, himna
 06:00 Juhuhu
 09:00 Ninin kutak: Skulpture i magneti od oblutaka
 09:05 Čarobna ploča: Širimo vidike
 09:20 Grimmove bajke, crtana serija
 09:45 Zlatni klasici, crtana serija
 10:10 I to je to, crtana serija
 10:25 Pozitivno
 10:50 Biblija
 11:00 Filež u Gradišću - prijenos mise
 13:00 Tjedni pregled
 13:30 Dobar, bolji, najbolji... britanski slastičar, dokumentarna serija
 14:35 Igrani film - strani
 16:10 Magazin LP
 16:40 Olimp
 17:15 Umag: Rukomet, finale kupa
 19:00 Juhuhu
 20:00 Majmuni i njihove tajne, dokumentarna serija
 20:55 Robocop, američki film
 22:40 HNL - emisija
 23:30 Braquo, serija
 01:20 Noćni glazbeni program

06:05 RTL Danas
 06:50 Legenda o Tarzanu, animirana serija
 07:45 Mala sirena, animirana serija
 08:25 Mijenjam ženu, dokumentarna sapunica
 09:40 Mijenjam ženu, dokumentarna sapunica
 11:15 Mr. Bean, humoristična serija
 12:20 Pasja sudbina, igrani film,

U tri riječi - **SVJEŽE, DOMAĆE, ZDRAVO !**

ЈКП "Суботичке пијаци"
Szabadkai Piacok KKV
JKP "Subotičke tržnice"

www.supijace.co.rs

Uspjeh čine ljudi

Naša polisa...Vaša sigurnost

Tel: +381 (0) 24 555-867 • www.milenijum-osiguranje.rs

SVE NA JEDNOM MJESTU

- PRODAJA POGREBNE OPREME
- PRUŽANJE USLUGA PRIJEVOZA I CEREMONIJALA POKOPA
- KOMUNALNE USLUGE

JKP POGREBNO

SUBOTICA, TRG ŽRTAVA FAŠIZMA BROJ 1.

WWW.POGREBNO.RS

KONTAKT TELEFON
ZA DETALJNIJE INFORMACIJE
+381(24) 66 55 44
DEŽURSTVO 0-24 SATA

14.15 Plan B, igrani film
 16.25 Ledeno doba 3:
 Dinosauri dolaze,
 igrani film
 16.30 RTL Vijesti,
 informativna emisija
 16.40 Ledeno doba 3:
 Dinosauri dolaze,
 igrani film, animirani
 18.30 RTL Danas,
 informativna emisija
 19.10 RTL Vrijeme,
 informativna emisija
 19.15 Mr. Bean,
 humoristična serija
 20.00 10 najpoželjnijih frajera
 Hrvatske, zabavna emisija
 21.00 X Factor Adria,
 glazbeni show
 00.00 News Bar
 00.30 CSI: Miami,
 kriminalistička serija
 01.25 CSI: Miami,
 kriminalistička serija
 02.20 Astro show, emisija
 uživo
 03.20 RTL Danas,
 informativna emisija

PONEDJELJAK 18.5.2015.

06:55 Dobro jutro, Hrvatska
 07:00 Vijesti
 07:05 Dobro jutro, Hrvatska
 09:20 Hanna, slušaj svoje srce
 - telenovela
 10:10 Na vodenome putu
 : Poštanskim brodom
 po Bahamima,
 dokumentarna serija
 11:00 Dr. Oz, talk show
 12:00 Dnevnik 1
 12:25 Rame uz rame
 13:10 Treća dob
 13:40 Rijeka: More
 14:10 Jezik za svakoga
 14:25 Društvena mreža -
 medicina
 15:35 Glas domovine
 16:00 Mučke
 16:35 Hrvatska uživo
 17:35 Naši i vaši
 18:10 Potjera
 19:00 Dnevnik
 20:00 Španjolska trilogija
 21:00 Kuća od karata, serija
 22:00 Dnevnik 3
 22:30 Otvoreno
 23:20 Drugi format
 00:05 Kino Milenij -
 ciklus filmova Giuseppea
 Tornatorea:
 Najbolja ponuda,
 talijanski film
 02:10 Društvena mreža -
 medicina
 03:15 Glas domovine

03:40 Reprizni program
 04:55 Jezik za svakoga
 05:05 Hrvatska uživo
 05:55 Rame uz rame

05:55 Generalna špica -
 zastava, himna
 09:00 Dokumentarna
 serija za djecu
 10:00 Action Man,
 crtana serija
 10:25 Notica: Oboa
 10:40 Školski sat: Amerika -
 Borba za nezavisnost
 11:10 Briljanteen
 12:00 Zavalite svoj dom,
 dokumentarna serija
 12:40 Junak u kuhinji,
 dokumentarna serija
 13:10 Zakon i red: UK, serija
 14:00 Sjena iznad visoravni,
 američki film
 15:35 Preuredi pa prodaj!,
 dokumentarna serija
 16:00 Regionalni dnevnik
 16:30 Za stolom s Mimi,
 dokumentarna serija
 17:00 Dokumentarna serija
 za djecu
 18:00 Kod Sunca u šest
 20:05 Dr. Emily Owens, serija
 21:00 TV Bingo
 21:40 Maher za tehnologiju,
 dokumentarna serija
 22:10 Jedinj moj,
 američki film
 00:00 Fringe - Na rubu, serija
 00:50 Maher za tehnologiju,
 dokumentarna serija
 01:15 Noćni glazbeni program

06:10 RTL Danas,
 06:50 Virus attack,
 animirana serija
 07:10 Chuggington,
 animirana serija
 07:35 Sve u šest, magazin
 08:05 Pet na pet, kviz
 09:15 Hitna služba
 10:30 Pomorska ophodnja,
 akcijska kriminalistička
 serija
 11:30 JAG,
 kriminalistička drama
 12:40 Hitna služba,
 dramska serija
 13:45 Shopping kraljica,
 lifestyle emisija
 14:40 Pasja sudbina, igrani
 film, obiteljska komedija
 16.30 RTL Vijesti,
 informativna emisija
 17.00 Shopping kraljica,
 lifestyle emisija
 18.00 Sve u šest, magazin

18.30 RTL Danas,
 informativna emisija
 19.10 RTL Vrijeme,
 informativna emisija
 19.15 Pet na pet, kviz
 20.00 Kolo sreće, kviz
 21.00 Kriza,
 humoristična serija
 21.40 Kriza
 22.15 RTL Direkt
 22.45 Bez traga,
 policijska
 dramska serija
 23.45 Hitna - nova serija
 00.40 Kost
 01.40 Heroji iz strasti
 02.35 Astro show
 03.35 RTL Danas

UTORAK 19.5.2015.

06:55 Dobro jutro, Hrvatska
 07:00 Vijesti
 07:05 Dobro jutro, Hrvatska
 09:20 Hanna, slušaj svoje srce
 - telenovela
 10:10 Na vodenome putu :
 Camargue - Francuski
 divlji vodeni svijet,
 dokumentarna serija
 11:00 Dr. Oz, talk show
 12:00 Dnevnik 1
 12:25 Rame uz rame,
 telenovela
 13:10 Svaki dan dobar dan
 13:40 Poslovna zona
 14:10 Jezik za svakoga
 14:25 Društvena mreža
 15:35 Turistička klasa
 16:00 Mučke,
 humoristična
 serija
 16:35 Hrvatska uživo
 17:35 Naši i vaši,
 humoristična serija
 18:10 Potjera
 19:00 Dnevnik
 20:00 Piramida
 21:05 Kuća od karata, serija
 22:00 Dnevnik 3
 22:30 Paralele
 23:20 U potrazi za
 Shakespeareom,
 dokumentarna serija
 00:15 Poštar zvoni samo
 jedanput, snimka
 kazališne
 predstave
 01:35 Svaki dan dobar dan
 02:05 Društvena mreža
 03:10 Turistička klasa
 03:35 Reprizni program
 04:55 Jezik za svakoga
 05:05 Hrvatska uživo
 05:55 Rame uz rame,
 telenovela

05:55 Generalna špica -
 zastava, himna
 09:00 Dokumentarna serija
 za djecu
 10:00 Action Man,
 crtana serija
 10:25 Dječja usta
 10:37 Školski sat: Rakovi
 11:07 Još samo danas u vašem
 gradu, hrvatski
 dokumentarni
 film za djecu
 11:22 Ton i ton: Ruke i noge
 11:37 Kokice
 12:00 Zavalite svoj dom,
 dokumentarna serija
 12:40 Junak u kuhinji,
 dokumentarna serija
 13:10 Zakon i red: UK, serija
 14:00 Festival jagoda,
 američki film
 15:35 Preuredi pa prodaj!,
 dokumentarna serija
 16:00 Regionalni dnevnik
 16:30 Za stolom s Mimi,
 dokumentarna serija
 17:00 Dokumentarna
 serija za djecu
 18:00 Kod Sunca u šest
 19:00 Juhuhu
 20:05 Dr. Emily Owens, serija
 21:00 Graham Norton i gosti
 21:45 Village folk (R)
 22:00 Korak ispred,
 američki film
 23:45 Fringe - Na rubu, serija
 00:35 Noćni glazbeni program

05.50 RTL Danas,
 informativna emisija
 06.30 Virus attack,
 animirana serija
 06.50 Chuggington,
 animirana serija
 07.15 Sve u šest, magazin
 07.45 Pet na pet, kviz
 08.40 TV prodaja
 08.55 Hitna služba,
 dramska serija
 09.55 TV prodaja
 10.10 Pomorska ophodnja,
 akcijska kriminalistička
 serija
 11.05 JAG,
 kriminalistička drama
 12.05 TV prodaja
 12.20 Hitna služba,
 dramska serija
 13.20 Shopping kraljica,
 lifestyle emisija
 14.20 Kolo sreće, kviz
 15.20 Kriza,
 humoristična serija
 15.55 Kriza,
 humoristična serija

16.30 RTL Vijesti,
 informativna emisija
 17.00 Shopping kraljica,
 lifestyle emisija
 18.00 Sve u šest, magazin
 18.30 RTL Danas,
 informativna emisija
 19.10 RTL Vrijeme,
 informativna emisija
 19.15 Pet na pet, kviz
 20.00 Kolo sreće, kviz
 21.00 Kriza,
 humoristična serija
 21.40 Kriza,
 humoristična serija
 22.15 RTL Direkt,
 informativna emisija
 22.45 Bez traga
 23.45 Hitna - nova serija
 00.40 Kost
 01.35 Heroji iz strasti
 02.30 Astro show
 03.30 RTL Danas
 04.15 Kraj programa

SRIJEDA 20.5.2015.

06:55 Dobro jutro, Hrvatska
 07:00 Vijesti
 07:05 Dobro jutro, Hrvatska
 09:20 Hanna, slušaj
 svoje srce
 10:10 Na vodenome putu :
 Zelena obala
 Brazila - Rio i Costa
 Verde, dokumentarna
 serija
 11:00 Dr. Oz, talk show
 12:00 Dnevnik 1
 12:25 Rame uz rame
 13:10 Svaki dan dobar dan
 13:40 Potrošački kod
 14:10 Jezik za svakoga
 14:25 Društvena mreža -
 društvene teme
 15:35 Eko zona
 16:00 Mučke,
 humoristična serija
 16:35 Hrvatska uživo
 17:35 Naši i vaši
 18:10 Potjera
 19:00 Dnevnik
 20:05 Nedjelja 13.,
 dokumentarni film
 21:00 Kuća od karata, serija
 22:00 Dnevnik 3
 22:30 Otvoreno
 23:20 Kino Europa:
 Trilogia II: I skoni tou
 hronou
 01:25 Svaki dan dobar dan
 01:55 Društvena mreža -
 društvene teme
 03:00 Eko zona
 03:25 Reprizni program
 04:55 Jezik za svakoga
 05:05 Hrvatska uživo
 05:55 Rame uz rame

05:55 Generalna špica - zastava, himna
06:00 Juhuhu
10:00 Action Man
10:25 Čarobna ploča: Širimo vidike - Motivi i boje
10:40 Školski sat: Zdrava srijeda - Bjelančevine
11:10 Boli glava: Biosfera
11:25 Generacija Y: Snovi
12:00 Zavolite svoj dom, dokumentarna serija
12:40 Junak u kuhinji, dokumentarna serija
13:10 Zakon i red: UK
14:00 Neka glazba ne utihne, američki film
15:35 Preuredi pa prodaj!, dokumentarna serija
16:00 Regionalni dnevnik
16:30 Za stolom s Mimi, dokumentarna serija
17:00 Dokumentarna serija za djecu
18:00 Kod Sunca u šest
19:00 Juhuhu
20:00 Nogometni Kup Hrvatske: Dinamo - Split, prijenos
22:10 Miroljubivi ratnik, američki film
00:10 Fringe - Na rubu, serija
01:00 Noćni glazbeni program

05:50 RTL Danas, informativna emisija
06:30 Virus attack, animirana serija
06:50 Chuggington, animirana serija
07:15 Sve u šest, magazin
07:45 Pet na pet, kviz
08:55 Hitna služba
10:10 Pomorska ophodnja, akcijska kriminalistička serija
11:05 JAG, kriminalistička drama
12:20 Hitna služba
13:20 Shopping kraljica, lifestyle emisija
14:20 Kolo sreće, kviz
15:20 Kriza
16:30 RTL Vijesti
17:00 Shopping kraljica, lifestyle emisija
18:00 Sve u šest, magazin
18:30 RTL Danas, informativna emisija
19:10 RTL Vrijeme, informativna emisija
19:15 Pet na pet, kviz
20:00 Kolo sreće, kviz
21:00 Kriza, humoristična serija
22:15 RTL Direkt, informativna emisija
22:45 Bez traga, policijska dramska serija
23:45 Hitna - nova serija, dramska serija
00:35 Kost, kriminalistička serija
01:30 Heroji iz strasti, dramska serija
02:25 Astro show, emisija uživo

03:25 RTL Danas, informativna emisija

ČETVRTAK 21.5.2015.

06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
07:05 Dobro jutro, Hrvatska
09:05 Dobro jutro, Hrvatska
09:20 Hanna, slušaj svoje srce - telenovela
10:10 Na vodenome putu: Istočni frizirski otoci, dokumentarna serija
11:00 Dr. Oz, talk show
12:00 Dnevnik 1
12:25 Rame uz rame
13:10 Svaki dan dobar dan
13:40 Paralele - europski magazin
14:25 Društvena mreža - znanstveni četvrtak
15:30 Tetice, emisija pučke i predajne kulture
16:00 Mučke, humoristična serija
16:35 Hrvatska uživo
17:35 Naši i vaši
18:10 Potjera
19:00 Dnevnik
20:00 Večer na 8. katu
20:50 Downton Abbey, serija
22:00 Dnevnik 3
22:30 Labirint
23:20 Pola ure kulture
23:55 Svaki dan dobar dan
00:25 Društvena mreža - znanstveni četvrtak

01:30 Tetice, emisija pučke i predajne kulture
02:00 Reprizni program
04:55 Jezik za svakoga
05:05 Hrvatska uživo
05:55 Rame uz rame

09:00 Dokumentarna
10:00 Action Man
10:25 Laboratorij na kraju svemira: Usisavač za žutanjke
10:32 Navrh jezika: Brzina
10:42 Školski sat: Jedna vrlo krhka priča o staklu
11:12 Kokice
11:30 Indeks
12:00 Zavolite svoj dom
12:40 Junak u kuhinji
13:10 Zakon i red: UK
14:00 Ring By Spring, američki film
15:35 Preuredi pa prodaj!
16:00 Regionalni dnevnik
16:30 Za stolom s Mimi, dokumentarna serija
17:00 Dokumentarna serija
18:00 Kod Sunca u šest
19:00 Juhuhu
20:05 Dr. Emily Owens, serija
21:00 Večer s Joolsom Hollandom
22:00 Austin Powers: Tajanstveni tajni agent, američki film
23:40 Fringe - Na rubu, serija

05:50 RTL Danas
06:30 Virus attack
06:50 Chuggington
07:15 Sve u šest, magazin
07:45 Pet na pet, kviz
08:55 Hitna služba
10:10 Pomorska ophodnja
11:05 JAG
12:20 Hitna služba
13:20 Shopping kraljica, lifestyle emisija
14:20 Kolo sreće, kviz
15:20 Kriza, humoristična serija
15:55 Kriza, humoristična serija
16:30 RTL Vijesti, informativna emisija
17:00 Shopping kraljica, lifestyle emisija
18:00 Sve u šest, magazin
18:30 RTL Danas, informativna emisija
19:10 RTL Vrijeme, informativna emisija
19:15 Pet na pet, kviz
20:00 Kolo sreće, kviz
21:00 Kriza
21:40 Kriza
22:15 RTL Direkt, bez traga, policijska dramska serija
23:45 Hitna - nova serija, dramska serija
00:35 Kost, kriminalistička serija
01:35 Heroji iz strasti, dramska serija
02:30 Astro show, emisija uživo
03:30 RTL Danas, informativna emisija
04:15 Kraj programa

HRVATSKI PROGRAM NA RTV-U

Informativna emisija na hrvatskom jeziku *Dnevnik* emitira se od ponedjeljka do subote u terminu od 17.45 minuta na Drugom programu Radio-televizije Vojvodine. Emisija *Izravno* - razgovor na aktualne teme emitira se nedjeljom u 16 sati a emisija iz kulture *Svijetnik* nedjeljom od 16.30 sati.

Polusatna emisija na hrvatskom jeziku emitira se subotom s početkom u 21 sat na Radio Novom Sadu.

GLAS HRVATA

Radijska emisija *Glas Hrvata* u produkciji HKUD Vladimir Nazor iz Stanišića emitira se na valovima Radio Sombora nedjeljom od 17 do 19 sati.

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku *Zvuci bačke ravnice* emitira se četvrtkom od 18 do 20 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

GLAS DOMOVINE

Emisija o životu Hrvata izvan domovine pod nazivom *Glas domovine*, emitira se na HRT1 ponedjeljkom od 15.35 sati.

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

SHEMA ZA RADNE DANE:

18.00 - 19.00
Najava programa • Večernji dnevnik • Anemov prilog *Bolja Srbija* • Agencijske vijesti iz RH • Kronologija - Dogodio se na današnji dan • Jezični savjetnik *Govorimo hrvatski*

19.00 - 19.30

• Poetski predah • *Popularne melodije* - zabavna glazba (ponedjeljkom) • *Na valovima hrvatske glazbene tradicije* - narodna glazba (utorkom) • *Veliki majstori glazbe* - ozbiljna glazba (srijedom) • *Rock vremeplov* (četvrtkom) • *Minute za jazz* (petkom)

19.30 - 20.00

• *Europski magazin* - magazin Radija Deutsche Welle (ponedjeljkom) • *Kulturna povijest* (utorkom) • *Znanjem do zdravlja* (srijedom) • *Razmišljanje dopušteno* (četvrtkom) • *Tjedni vodič* (petkom)

20.00 - 20.30

• *U pauzi o poslu* (ponedjeljkom) • *Aktualije* (utorkom) • *Oliveni studio* (srijedom) • *Kultur café* - magazin iz kulture Radija Deutsche Welle (četvrtkom) • *Vodič za moderna vremena* - emisija Hrvatskoga radija (petkom)

20.30 - 21.00

• Narodna glazba • Blic vijesti i odjava programa

SHEMA ZA DANE VIKENDA:

Subota

• 18.00 Najava programa, Vijesti dana, zabavna glazba
• 18.15 Vojvodanski tjedan
• 18.30 Kronologija - Dogodio se na današnji dan
• 19.00 Vjerska emisija, duhovna glazba
• 20.00 Divni novi svijet
• 20.55 Odjava programa

Nedjelja

• 18.00 Najava programa, Vijesti dana
• 18.10 Nedjeljni mozaik (kronologija, zanimljivosti, zabavna glazba)
• 18.30 Kronologija - Dogodio se na današnji dan
• 19.30 Putnici kroz vrijeme - emisija za djecu Hrvatskoga radija
• 20.00 Hrvatska izvan domovine - emisija Pitomog radija iz Pitomače (RH)
• 20.55 Odjava programa

104, 4 Mhz

TOMA VRAPČENJAK, LJUBITELJ KNJIGA, GLAZBE I PUTOVANJA

Avanturist nomadskog duha

Mnogi bi u ovim sumornim i teškim vremenima, ipak trebali pronaći vremena za sebe i hobi koji bi im ispunio život, kaže Toma

volio školu, a knjige je obožavao još od malih nogu. Tu ljubav usadila mu je pokojna baka **Lenka**, a potom majka, koja je također voljela čitati. »Majka mi potječe iz Sota, mjesta gdje su uglavnom ljudi puno čitali. Kada mi je baka umrla, odmah sam uzeo sve knjige iz njene knjižnice koje je ona cijeli svoj život sebično čuvala. Za sebe mogu reći da sam knjižničar i svaki put kada mi se ukaže prilika, kupim poneku knjigu, a neke sam i dobio na dar. Najviše volim rusku književnost, **Dostojevskog**, mada volim i druge klasike. Dok sam bio mlađi više sam čitao, sada nemam toliko vremena, iako s vremena na vrijeme pročitam po neko književno djelo«, priča nam Toma.

Veći dio svojih knjiga, poklonio je Toma knjižnici u Vašici i nije mu problem nekome i pozajmiti neka od svojih djela. Nisu Tomi samo knjige velika ljubav. Toma je i glazbenik, a ljubav prema glazbi potječe još od malih nogu. S ponosom kaže da mu je i tu ljubav usadila majka. Osim knjiga, njegova soba ispunjena je instrumentima, uglavnom gitarama, akustič-

nim i električnim, pojačalima i mnogobrojnim kompakt diskovima. Uvijek se u njegovoj kući čuju tonovi rocka, bluza, klasične glazbe... »Još kao mlad, za razliku od mnogih u selu koji su slušali uglavnom narodnjake, bio sam jedan od rijetkih koji je slušao rock glazbu. Bilo je pokušaja da osnujem bend s prijateljima ali to je bilo kratkog vijeka. U početku roditelji nisu shvaćali tu moju sklonost ka glazbi i nisam imao mogućnosti kupiti si instrument. Tek kasnije kada sam počeo zarađivati, kupio sam gitaru, najprije jednu, potom drugu, treću i gotovo cijeli život pjevam i sviram samo za svoju dušu – džez, bluz, rock i klasičnu glazbu i uživam u tome«, kaže Toma.

KROZ RUSIJU

Gitara mu je veliki prijatelj i na putovanjima. U posljednjih nekoliko godina, ovaj svestrani čovjek obišao je i, moglo bi se reći, najljepša mjesta u Rusiji. S obzirom na to da voli ovu zemlju, poznaje dobro ruski jezik i književnost. Višegodišnji san da posjeti Rusiju konačno mu se i ostvario. Danas Toma

Već duže vrijeme sam imala želju predstaviti jednog od rijetkih ljudi, koji su cijeli svoj život posvetili stvarima koje vole, a **Toma Vrapčejak**, iz mjesta Vašice nadomak Šida, je jedan od takvih. Za Tomu bih rekla najprije da je veliki prijatelj, a potom čovjek koji je svoj dom ispunio stvarima koje voli. Osim putovanja, s kojih nosi prelijepa iskustva i uspomene, Tomina velika strast su knjige i glazba, no svoje slobodno vrijeme posvećuje i

drugim kreativnim poslovima. S obzirom na to da posjeduje strug zna ponekad napraviti i lijepe stvari od drveta poput svijećnjaka, lampi, a radi i posebnu tehniku makrama. Ovaj svestrani čovjek, koji za sebe voli reći da je nomadskog duha, posjeduje više talenata koji mu ispunjavaju život i čine ga ljepšim i bogatijim.

PISANA RIJEČ

U svojim sobama Toma čuva više stotina knjiga – kaže da nije

»Kada prođeš Karpate, postoji jedna oblast gdje imaš osjećaj da si došao u Hrvatsku. Sve ono čime se ti ljudi tamo bave, podsjećaju na Hrvatsku: slušaju sličnu glazbu, imaju istovjetne običaje, omiljen ručni rad im je vez, a čak postoji i selo Đakovo gdje ljudi govore dosta hrvatskih riječi, pa čak i mje-
sece na hrvatskom jeziku«, kaže Toma.

što zbog posla, što zbog sebe, putuje u druge države: Sloveniju, Hrvatsku, Bosnu i Hercegovinu, Austriju, Njemačku, ali mu je Rusija ostala u najljepšem sjećanju: »Kao što sam rekao, nomadskog sam duha, ne drži me mjesto i volim putovati. Moje prvo putovanje bilo je u Moskvu. Putovao sam u Sibir, Sankt Peterburg, obišao arhangelSKU oblast, Harkov, Kijev, a kada tu oblast prođeš ne možeš vidjeti niti jednog našeg čovjeka. Rusi su pametan narod, ali kao i svugdje, ima i dobrih i

loših ljudi. Mene vuku ti krajevi, a ponajviše Ukrajina. Možda tu i ima neke logike s obzirom na to da mi je carinik pri ulasku u Ukrajinu rekao da nosim ukrajinsko prezime.«

Toma nam je ispričao jednu zanimljivost za koju vjerujem da mnogi nisu čuli: »Kada prođeš Karpate, postoji jedna oblast gdje imaš osjećaj da si došao u Hrvatsku. Sve ono čime se ti ljudi tamo bave, podsjećaju na Hrvatsku: slušaju sličnu glazbu, imaju istovjetne običaje, omi-

ljen ručni rad im je vez, a čak postoji i selo Đakovo gdje ljudi govore dosta hrvatskih riječi, pa čak i mjeseci na hrvatskom jeziku. To me je baš iznenadilo«, priča Toma i kaže nam kako mu je jedino žao što nije posjetio Kazahstan, što mu je bila velika želja.

LIJEK ZA SRCE I DUŠU

S obzirom na to da živi u mjestu gdje su ljudi usmjereni uglavnom na neke druge poslove, uglavnom poljoprivredne, pitali smo ga kako ga ljudi u selu prihvaćaju i imaju li razumijevanja prema njegovim sklonostima. »Ne znam prihvaćaju li me ili ne, ali ja jednostavno isključivo radim stvari koje volim i koje mi ispunjavaju život. Sa svima sam dobar i svatko ima pravo na svoj život. Kada sam kod kuće, radim stvari koje doista volim – sviram, napravim neki predmet od drveta ili metala na strugu, radim i bravariju, tako da mi nikada nije dosadno. A kada nisam na putu i

kada mi dođu momenti da oplemenim srce i dušu, uzmem svoje gitare i sviram, i u tome najviše uživam. Mislim da bi mnogi, u ovim sumornim i teškim vremenima, trebali pronaći vremena za sebe i pronaći hobi koji bi im ispunio život«, rekao nam je na kraju razgovora naš prijatelj Toma.

Suzana Darabašić

Toma izrađuje predmete od drveta

Dio knjižnice

Privatna stomatološka ordinacija

Opće stomatološke i specijalističke ortodontske usluge

dr. Robert Horvát

www.poslovnabaza.com/drhorvatrobert

24000 SUBOTICA Dure Đakovića 7/a Tel.: 024/554-136

Tooth optika

SUBOTICA
024/ 551 045

Proletna akcija!

-50%
NA SVE dioptrijske okvire i
sunčane naočale!

-20%
SEZONSKOG POPUSTA na pojedina
multifokalna leća!

od 01.03.2015. do 31.05.2015.

POGLED S TRIBINA

Raketa

Današnji »pogled« je naslovljen nadimkom **Ivana Rakitića**, jednog od najboljih hrvatskih nogometaša današnjice. Plasmanom *Barcelone* u veliko finale ovogodišnje Lige prvaka, Hrvatska će imati predstavnika u utakmici nad utakmicama i barem 50 posto šanse da će se legendarni »ušati« pokal na koncu naći, ponovno, u rukama jednog hrvatskog nogometaša (posljednji dva puta je tako bilo – **Modrić** 2014., **Mandžukić** 2013.).

Zahvaljujući modernim raketama (figurativni naziv za svemirski brod) čovjek je stigao u nebeske visine, zahvaljujući raketi Rakitiću, Hrvatska se može pohvaliti kako ima nogometaša u nogometnim visinama. Nogometaša koji čini nezaobilaznu karijeru veznog reda koji logistički podržava najbolji napadački trio svih vremena, **Messi – Neymar – Suarez**.

I nogometaša koji je doživio golemu sportsku počast da kao kapetan *Seville* prošle godine podigne pokal pobjednika Lige Europe i na najljepši mogući način, potom, pređe u redove višestrukog prvaka Europe i ovogodišnjeg finaliste.

No, za one koji malo manje poznaju Ivana Rakitića evo malo osnovnih podataka o njegovom zbilja »raketnom nogometnom pogonu«:

Sa sedamnaest godina (2005. godine) debitirao za seniorsku momčad *Basela* u susretu Kupa Uefa protiv *Širokog Brijega*. Već u sljedećoj sezoni je odigrao 33 susreta i postigao 11 golova u Švicarskoj Superligi, vodeći momčad do četvrt finala Kupa Uefa. Prelazi u njemački *Schalke*, s kojim već u prvoj sezoni (2007.) osvaja treće mjesto u Bundesligi i plasman u četvrtfinale Lige prvaka. Četiri godine kasnije prešao je u redove *Seville*, s kojom je osvojio naslov pobjednika Lige Europe (2014.), a u finalu protiv *Benfice* proglašen je igračem utakmice. Petogodišnji ugovor s *Barcelonom* potpisao je 16. lipnja 2014. godine.

Hoće li se Ivan Rakitić 6. lipnja u Berlinu, u velikom finalu Lige prvaka ponovno dignuti u najviše nogometne visine?

Vrlo vjerojatno...

D. P.

NOGOMET

Hajduk drži treće mjesto

Tijesnom pobjedom protiv *Osijeka* (3:2) *Hajduk* je iskoristio težak poraz *Lokomotive* (pobjeda *Rijeke* 5:0) i s četiri boda prednosti učvrstio treću poziciju na tablici koja vodi u kvalifikacije za Ligu Europe.

KOŠARKA

Cibona kolo vodi

Poslije 11. odigranih kola košarkaši *Cibone* imaju najbolji skor pobjeda i poraza (9:2) i prvi su na tablici A-1 Lige za prvaka.

Drugo mjesto, uz susret manje zauzima *Cedevita* (8:2), treći je *Zadar* (7:4), dok četvrtu poziciju koja vodi u polufinalno doigravanje drži trenutno momčad *Zagreba* (7:4).

TENIS

Četiri hrvatska tenisača u TOP 100

Na najnovijoj ATP ranking ljestvici Hrvatska i dalje ima četiri tenisača. **Marin Čilić** je unatoč nekoliko poraza i dalje deseti, **Ivo Karlović** zauzima 26. poziciju, **Borna Ćorić** je broj 53, dok se **Ivan Dodig** nalazi na 96. mjestu.

NAMA JE DOVOLJNO
DA ZNATE ZA NAS

FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće
- Subotica, Karađorđev put 2,
- Telefon (danonoćno):
(024) 55-44-33

Raspored sprovoda i umrlice na
Internetu: www.funero.co.rs
e-mail: funero@funero.co.rs
Kod smrti umirovljenika umanjujemo račun
za iznos posmrtno pomoći koju daje PIO.

Prodaje se plac na obali jezera Palić, 2 motike. Informacije na telefon: 069 2887213.

Makarska – iznajmljujem sobe sa kupatilom, frižiderom, upotrebom kuhinje i parkingom za sezonu 2014. godine. Telefon za Srbiju: 060-6331910, telefon za Hrvatsku: 00385-21617909.

Zagreb, uži centar Černomerec, trosoban stan 60 m² zamjena za odgovarajuću nekretninu u Subotici, uz odgovarajuću doplatu – 62 000 eura. Tel.: 063/740-1895.

IZDAJEM dvo i četverokrevetne APARTMANE i SOBE u Lumbardi na otoku Korčuli. Svaki apartman i soba ima svoju TERASU i poseban ULAZ. Mogućnost ljetovanja VEĆIH GRUPA. Gostima je na raspolaganju veliki ROŠTILJ. Svi gosti imaju osiguran PARKING za automobile i plovila. Udaljenost od mora 150 m. Sve detalje možete vidjeti na www.apartmanikorca.com. email: marko.gusak@apartmanikorca.com Kontakt osoba: Marko Gusak, prof. 091/6012021 098/9622059.

Prodajem garažu od 18 m² u ulici Bore Stankovića 5. Prva s lijeve strane. Tel.: 064 1759512.

Prodaje se roljka za glačanje veša i drvena vaga s tegovima (mjeri do 500 kg). Tel.: 064 3910112

Izdaje se jednosoban namješten stan na Radijalcu. Tel.: 069 2887213.

Tročlana obitelj prima stare osobe na dvorbu za nekretninu ili penziju. Tel. 062 1941729.

Kupujem njivu – poljoprivredno zemljište u jednom komadu većem od 5 ha. Tel.: 064 1759512

Subotica, prodaje se solidna kuća sa zasebnom garažom i prostranim dvorištem. Infrastruktura. Legalizovano. Cena po dogovoru. Vlasnik. Tel.: 065-5053962.

Izdajemo apartmane u Novom Vinodolskom. www.apartmani-karasic.com.

Sombor – prodajem kompletno završenu termoizoliranu veću katnicu sa suteronom, garažom, ljetnom kuhinjom, svim komunalijama i CG u centru grada. Tel.: 025 5449220; 064 2808432.

Zagreb, u Srednjacima izdajem jednosobni stan, soba, kuhinja, kupatilo. gr. grijanje, telefon, renoviran, nov namještaj. Tel.: 024 547 204.

Prodaje se kuća u Petrovaradinu, Marina Držića 2a. Površina zemljišta je 100 m², stambena površina je 40 m². Tel.: 064 0125719.

Poklanjam crno-žute kratkodlake štence niskog rasta. Tel.: 024 528682 i 024 532570.

Podajemo obiteljsku katnu kuću 210 m² na placu od 670m² – garaža, kotlarnica, ljetna kuhinja i vinska komora sve opeka, plin, etažno grijanje, telefon, interfon, od autobusa 5 minuta. Subotica. Tel.: 024 546 061 ili 064 468788.

Prodajem Tv Samsung ekran ravan 82 cm, daljinski, namještaj visoki sjaj – regal 3,8, klupski stol, škrinja za jastuke i regal 2,v /2š. Tel.: 064 4681788.

Prodajem noviju trosobnu kuću na uglu, s placem od 524 m² u Novom naselju – Aleksandrovo. Tel.: 063-553-447.

Poklanja se žuta kera kratkodlaka, nižeg rasta i štene, može i odvojeno jer je već samostalno. Prodaje se njem. prikolica *Gobell* 10 t nosivosti. Tel.: 024 532-570.

Subotica centar – izdaje se uredski poslovni prostor, 4 prostorije, 130 m², tri telefonske linije, internet, parking prostor. Cijena po dogovoru. Tel.: 024/529-745, 063/518-218.

Hrvat, 25 godina, zaposlen, vlasnik velike kuće u turističkom gradu Slavenska Orahovica kod Osijeka, traži djevojku zanatliju (frizerku) za dopisivanje – brak. Uz pismo poslati fotografiju. Ivan Peček, Stjepana Radića 10, HR 33515 Orahovica Slavenska, Hrvatska.

Prodaju se koturaljke, stolovi, stolice, tepisi, trajno-žareći štednjak, bunjevačka ruva, marame na vrat, muško odijelo, šubara, čizme, leandri u boji, limun, nova el. kosilica. Tel.: 024 528 682.

Izdajem u najam 20 ari placa u progonu u centru Tavankuta, pogodno za plastenik ili organsku proizvodnju – ima bunar. Tel.: 064 5259245.

Prodaje se kuća – vikendica na zapadnoj obali jezera Palić. Tel.: 062 8687964.

Mijenjam ili prodajem veće leandere u boji i limun, koturaljke, novu električnu kosilicu, muške čakšire s prslukom, kožne čizme, koš, šešire, šubare, kaput i žensko bunjevačko ruvo (i sefiri), razne marame, sto i stolice, tepisi i ekskluzivna italijanska vjenčanica od čipke. Tel.: 024 532570.

Besplatni mali oglasi uz kupon iz Hrvatske riječi VAŽI DO 22. 5. 2015.

Poštovani čitatelji našeg i vašeg tjednika, i dalje nastavljamo objavljivati rubrike malih oglasa u kojoj ćete moći objavljivati sve ono što želite prodati, mijenjati, kupiti ili darovati. Jedini uvjet za objavu vašeg malog oglasa je priloženi kupon kojega objavljujemo u svakom broju *Hrvatske riječi*.

Duljina malog oglasa ne smije prelaziti više od 30 riječi.

Uredništvo

Hrvatska likovna udruga *CroArt* prodaje umjetničke slike, djela članova udruge. Zainteresirani se mogu javiti predsjedniku udruge. Tel.: +381 24 529 745; mobil: +381 63 518 218; e-mail: horvat.josip.su@gmail.com

HKC *Bunjevačko kolo*, Likovni odjel, vrši prodaju slika svojih članova. Slike se mogu vidjeti u prostorijama Centra, ul. Preradovićeve 4. radnim danom od 8 do 14 sati. Tel: 024/556-898 ili 555-589.

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:

Novinsko-izdavačka ustanova
Hrvatska riječ, Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica

UPRAVNI ODBOR:

Vesna Prčić (predsjednica)
Ivan Gregurić, Mato Groznica,
Slavica Mamužić, Zvonko Sarić,
Josip Stantić, Thomas Šujić,
Vesna Zelenika, Tomislav Žigmanov

DIREKTOR

Ivan Karan
e-mail: hrdirektor@tippnet.rs

GLAVNA I ODGOVORNA UREDNICA:
dr. sc. Jasminka Dulić (hurednik@tippnet.rs)

**POMOĆNIK I ZAMJENIK
GLAVNE I ODGOVORNE UREDNICE:**
Zvonko Sarić

REDAKCIJA:

Davor Bašić Palković
(urednik rubrike kultura i urednik *Kužiša*)
Slavica Mamužić (novinarka)
Dražen Prčić
(urednik rubrike sport i zabava)
Željka Vukov
(urednica društvene rubrike i urednica *Hrčka*)
Zlata Vasiljević (novinarka dopisništva Sombor)
Suzana Darabašić (novinarka dopisništva Srijem)

ŠEF DOPISNIŠTAVA I KOREKTOR:

Mirko Kopunović (mkopunovic@hrvatskarijec.rs)

TEHNIČKA REDAKCIJA:

Thomas Šujić (tehnički urednik) (tsujic@hrvatskarijec.rs)
Jelena Ademi (grafička urednica) (jademi@hrvatskarijec.rs)

FOTOGRAFIJE:

Nada Sudarević (nsudarevic@hrvatskarijec.rs)

UREDNIK WEB IZDANJA:

Dražen Prčić

ADMINISTRACIJA:

Branimir Kuntić (pravnik@hrvatskarijec.rs)

Ljubica Vujković-Lamić (tajnice@hrvatskarijec.rs)
Zdenka Sudarević (distribucija@hrvatskarijec.rs)

KOMERCIJALISTICA:

Mirjana Dropulja (komercijala@hrvatskarijec.rs)

TELEFON: ++381 24/55-33-55; ++381 24/55-15-78;
++381 24/53-51-55

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69

E-MAIL: hrvatskarijec@tippnet.rs
WEB: www.hrvatskarijec.rs

TISAK: Rotografika
doo Subotica

List je upisan u Registar javnih glasila
Agencije za privredne registre Republike Srbije
pod registarskim brojem: NV000315

COBISS SR-ID 109442828

CIP - Каталогизacija
у публикацији Библиотека
Матице српске, Нови Сад
32+659.3(497.113=163.42)

ČESTITAMO: VJENČANJE MARIJANE TIKVICKI I MARKA MARKOVIĆA

Rekli su DA!

Protekloga vikenda, 9. svibnja, brak su sklopili **Marijana Tikvicki** (26) iz Subotice i **Marko Marković** (29) iz Zagreba. Mladi bračni par upoznao se prije dvije godine u Zagrebu, u gradu gdje je Marijana otišla na studij nakon srednje škole. U Zagrebu, u matičnom uredu na Gornjem gradu građanski su se vjenčali na Valentinovo, a za svoje crkveno vjenčanje i svadbeno slavlje odabrali su Marijanin rodni grad, Suboticu.

Crkveni je obred održan tijekom svete mise u Marijaninoj rodnoj župi, crkvi sv. Jurja. Misu su predvodili vlč. **István Palatinus** i vlč. **Dragan Muharem**, koji je mladence i vjenčao. U svojoj je propovijedi vlč. Muharem

istaknuo kako je brak Božji poziv i da je to što su se Marijana i Marko odlučili za korak vjenčanja, Božji prst u njihovim životima. Također je mladencima poželio dug i ispunjen zajednički život i dodao kako je opraštanje jedno drugom nužno potrebno kako bi sve, pa i brak funkcionirao.

Nakon vjenčanja, mladenci su se u fijakeru odvezli do *Gabriel čuprije*, gdje je kako običaji nalažu, Marko prenio Marijanu preko mostića, a kum nazdravio vinom!

Svadbeno slavlje je nastavljeno u balskoj dvorani hotela *Galleria*, a goste je do ranih jutarnjih sati zabavljao subotički tamburaški ansambl *Hajo* i DJ iz Zagreba. Uz dobru glazbu, koje je bilo za svačiji ukus, ozračje je uzavrlo puno okupljenih mladih i vesele rodbine te se dobro raspoloženje oduljilo sve do nedjeljnog ranog jutra.

Iako je bilo gostiju s raznih strana, nije izostao ni običaj *okrećanja* mlade. Marijana je za tu prigodu obukla crveni piket svoje majke **Vite**, a kasnije se presvukla u drugu vjenčanicu te je bila mlada koja je uz zarazan osmijeh nosila i dvije vjenčаницe na svome vjenčanju!

J. D. B.

IZ IVKOVIĆ ŠORA

U kraj šora

Piše: Branko Ivković

Faljniš čeljadi, danas borme baš niko dosadno – digod bi išo, a ne znadem ni sam di. Tako mi već dosta ovog džedženja na salašu i to sam samcit... Ova moja uvijek digod utekne, j el kod čeri, jel u komšiluk, a ja ostanem sam.

Sprva mi to niko bilo i

interesantno, lipo na miru se strčem u podrum s bokalićom al kod drugog jal trećeg ne možem više bome ni trčat, al što vrime odmiče ni mi više mило bit sam na salašu, priviše mi mirno. Veli mi Pera da je bijo koji dan u gostima u varoši u ti veliki zgradama, sestra ga zamolila da joj prisiče batakovе od pivca za paprikaš. On uzo sataru i razmavo se, zamislite tri se komšije javilo da njim buka smeta! Aaav kaki je to svit, ta di će smetat kome kad se ilo pravi? Ta neće valdar metit tako cile kuvat, a ti u varoši nemađu ni taku veliku kastronu, sve njim kaže Pera niki sudi mali, ta cigurno manje i idu. Jeste vraga, velim mu, idu bolje neg mi, a i sve je u varoši jeptinije. Ode kod nas dučandžije ne znadu koliko bi iskale za zelen i paradičku, volidu bar dvared zaradit. Dok ne prispije u bašči moraš kupit, a kome smeta buka nek dođe kod nas u Ivković šor pa nek uživa u tišini, nama je već dosadila. Jedva čekamo ja i moji šorošani već sutra, biće posvećenje i misa svetog Ivana Nepomuka u kraj Ivković šora nuz mali tavankucki put pa će se nakupit fajn svita i sadašnji i bivši šorošana. To je onaj kip što ga podigo bač Lozije Gabrić, bačo u kraj njeve njive, a srušen je ležo u travi dvajst trist godina. Sad su ga zafaljujuć našem župniku i ovima što obnavljaje križove opet uzapravnili i opravili pa nas opet podsica na lipa vrimenta kad je šor bijo pun svita, a još nisu bile opravljene u varoši te zgradetine di svako svakom smeta. Smijem se da se zacinim, a Josi već dosadilo pa će: »Šta se cirikaš ko da si klepit mokrim sudoperom, kaži i nama pa da se i mi smijemo.« Kako se ne bi smijo čovče, pa šta misliš da tamo di ti rodbina stoji odjedared svi skuvadu grava. Kako bi se tek onda žalili na graju, a ne bi se oma ni provetrit dalo. »E makar kaki divan od matorog čovika«, veli Pere, »Braniša kako ti makar šta padne na pamet.« Ha eto, palo mi, ta ne mož čovik uvijek bit ni ozbiljan, dosadi i to. Jestel gledali paradu? Nek kaže ko šta oće, al borme bila lipa. I red je da se sačuva sićanje na tolike žrtve, nije lipo što nisu svi bili, nije to zbog jednog čovika, to je poklonjenje sirotim nastradanim čeljadima. Sve mi se manje i manje sviđa ta nika unija, sve gledadu kroz dinar. »Ako neš ovo, ne dam ti ono, te neću ti ni doć zbog tog i tog«, kugod dica u zabavištu, »ako mi ne daš traktorčić ja tebi ne dam limuzinu.« Ne vidim ja tu baš zdravo lipog, bar mi matori to nećemo doživit. Posli onog rata divanijo moj bačo bila prva petoljetka pa druga i eto bome lipog života, a sad posli dvajst godina sve gore i gore, već se i prite plenidbom, a ovi bankoši i svit tirađu iz njevi kuća. Kažu i za odvodnjavanje će ić plenit. Samo nek dođedu, višnjovac je za vrati. Ajd zbogom.

BAĆ IVIN ŠTODIR

Vada bolje zna politika neg struka

Bać Iva dobijo ništa natrukovan, pozivu ga na nikaku konferenciju u kombinat di je za života godina radijo njegov pokojni dada. Radijo tamo i kum Tunin dada, isto pokojni, pa zvali i njega. Sporazumili se da otidu biciglama, ni daleko, par kilometri o sela, a kum Tuna i nako nema dozvolu za tirat lemuzinu. Polago vada jedno dvajs put, pa istom onda vidijo da to ni za njega i digo ruke o belaja. Tako sad u kuće imadu tri lemuzine, al ka triba niku-da it, moru ga vozat jel dica, jel

njegova. Bać Iva ga uvik zno tentat što je kuma položila iz prve, a on, eto, ne može nikako stignit ni do drumu, ispospado se na papira. Veli mu kum Tuna da bi mogo baš i on tirat njevu lemuzinu, znade da ima položito. Ne bi on, ne volji se laćat tuđega kormana brez velike nužde. Kake je šugave sriće, još će ga kaki vitrnica lupit ni krivoga ni dužnoga, pa eto ti lipoga troška. Znade kaki su kumovi, oma bi za svu štetu teretili njega, bijo kriv jel ne. Ko nji bi se sapilo, u čiji je ruka bijo korman, taj je skrivijo, pa nek plati. Tako su se i krenili biciglama. Vitrić ji miluje, gledu sa benta njivu što je se kraj ne vidi, ta je o kombinata. Bać Iva se sitijo da su pri nikoliko godina tude posijali ranu za nikake kamile, kažu novi gazde će bit Arapi. Al kaki gazde, tako se i napravilo. Posijali su, al su na godinu zaorali, gazda ni o korova. Oma mu se krenilo ništa gorko na grlo. Sitijo se kake su te njive bile lipe i uredne dok su on i kum Tuna bili mali, pa isto tako na bicigla išli ko očeva. A gle vo danas. Više o po kombinata država dala nikakima drugima Arapima, ništa nisu ni pitali nikoga, dila ko da je to njeva očevina. Dali jim i jezero na koje se kadgoda dica o rabadžija išla kupat, a iz njega kroz nikake civi i poljivali njive. Dali jim i civi. A na njive korov, ko zna oće li to kadgoda kogod i radit. Samo ka je uzeto o noga koji oće i koji je tude radijo godina. Briga nikomu što će taj ostat brez posla i što će u selu ope bit nove sirotinje. Bać Iva se preznijo iz takoga štodira, stigli su do kombinata. Na vrati nikaki u tavno plave mundure, pritreso ji ko kake teroriste i morali ostavit legitimacije. Ni se bać Iva baš jako ni obradovo tomu pozivu, al potli vakoga dočeka došlo mu da lati biciglu i krene se natrag. A ne zna ni šta bi tamo pripovido, samo najveće je zlo što ni ćutit ne zna. Ništa ko da ga počelo čigljigat u trbuvi i pomalo dutnjat u ušima. Izdaleka mu ta konferencija smrdi na nikaku politiku, al ope, razum mu kaže da u paoršagu politike ne bi smilo bit. Ka su unišli ko direktor, tamo već nikaki dvoj iz općine, al bome i jedan mladi, lipušasti, kaže da je došo iz najveće varoši u ime države. Bać Iva mu pružijo ruku, vaj mu se lalokama smije, al oči gledu ladno. Posidali su i čekali da dojdu i drugi, pa da konferencija počme. Bać Ive stalo sve jače dutnjat u ušima.

Piše: Ivan Andrašić

MISLI POZNATIH

- **Ovidije:** Zemlja ne može stvoriti ništa gore od nezahvalnog čovjeka.
- **France:** U umjetnosti, kao i u ljubavi, instinkt je dovoljan
- **Twain:** Čovjek koji iznosi neku svoju ideju je čudak – sve dok se ne dokaže da je bio u pravu.

KVIZ

Sv. Leopold Mandić

Koje godine i gdje je rođen sv. **Leopold Mandić**?
 Kako je bilo njegovo kršteno ime?
 Koliko je bio visok?
 Gdje se školovao?
 Koje godine je zaređen za svećenika?
 Što je učinio na početku I. svjetskog rata?
 Po kojem proreknuciu je ostao zauvijek upamćen?
 Kada je sv. Leopold Mandić umro?
 A kada je proglašen svetim?

Papa Ivan Pavao II., proglasio ga je svetim 1983. godine.
 Umro je 30. srpnja 1942. godine u Padovi.
 Da će kapucinski samostan u Padovi biti razrušen od bombi.
 Odbio je primiti talijansko državljanstvo.
 1890. godine u Udinama.
 U Italiji.
 135 cm.
 Bogdan.
 Rodio se 12. svibnja 1866. godine u Boki Kotorskoj.

FOTO KUTAK

Mačkin heroj!

VICEVI

Krenuo Ivica u prvi razred i poslije prvog školskog dana, upita ga mama:
 - Što je sine, zašto si tako ljut?
 - Ma bilo je užasno, učiteljica ništa ne zna, sve nas je pitala!

Kaže Perica tati:

- Tata, na vratima je neki čovjek. Traži dobrovoljni prilog za bazen.
 - Dobro, daj mu čašu vode.

NOGOMET

Uvjerljiva Bačka

SUBOTICA – Četiri gola u mreži gostujuće *Doline* donijela su uvjerljivu pobjedu domaćoj *Bački 1901* (4:0) u derbiju vrh tablice. S novim bodovima crveno-bijeli su i dalje četvrti, a u subotu, 16. svibnja, slijedi gostovanje kod Radničkog u Somboru.

D. P.

Tavankut slavio protiv Preporoda

TAVANKUT – Prvenstvena nogometna utakmica 25. kola Bačke lige, odigrana je u Tavankutu u nedjelju, 10. svibnja, između NK *Tavankut* i NK *Preporod* iz Novog Žednika. Pobjeda (3:1) i važni bodovi, osigurani su dobrom igrom u drugom poluvremenu. Tavankučani se nalaze na desetom mjestu, a sljedeći susret igraju u subotu, 16. svibnja, u gostima protiv OFK *Vrbasa*.

I. D.

Neopravdan poraz

SONTA – U 19. kolu Međuopćinske lige Sombor – Apatin – Kula – Odžaci *Dinamo* je u Sonti neopravdano poražen od *Radničkog 1918* (1:0). Iako su postigli regularan zgoditak, odlukom arbitra bodovi su otputovali u Ratkovo.

I. A.

Izenađenje prvenstva u Monoštoru

MONOŠTOR – U 20. kolu Područne lige Sombor igrači *Dunava* su na stadionu u Doli priredili prvorazredno iznenađenje. U tvrdoj i do kraja neizvjesnoj utakmici nadigrali su neprikosnovenog lidera lige *Slogu* iz Čonoplje. Rezultatom 2:1 (1:1) osvojili su nova tri boda, vjerojatno spasonosna u borbi za ostanak u ovom stupnju natjecanja.

I. A.

Malonogometni turnir u Golubincima

GOLUBINCI – Povodom sv. Jurja zaštitnika župe u Golubincima HKPD *Tomislav* tradicionalno organizira malonogometni

turnir. Tako su se u subotu, 9. svibnja, okupile ekipe HKPD *Matija Gubec* iz Rume, Društvo Hrvatske Mladeži *Zemun*, Generalnog Konzulata i prijatelji konzulata Republike Hrvatske iz Subotice, Ekipe Općine Stara Pazova i ekipa domaćina HKPD *Tomislav*. Treće mjesto zauzela je ekipa domaćina, drugi su bili nogometaši HKPD *Matija Gubec*, dok je prvo mjesto pripalo momčadi Općine Stara Pazova. Za najboljeg igrača proglašen je **Boban Marković** iz ekipe Općine Stara Pazova.

Igor Gašparović dopredsjednik HKPD *Tomislav* na dodjeli pokala i zahvalnica zahvalio je svima koji su se odazvali sa svojim ekipama na već tradicionalni turnir. Zahvalio se Nogometnom Klubu *Jadran* koji je ustupio terene i prostorije sudionicima turnira.

I. R.

RUKOMET

Sončani i dalje bez pobjede

SONTA – Pedesetak gledatelja u hali OŠ *Ivan Goran Kovačić* u Sonti uživalo je u lijepoj nedjeljnoj rukometnoj večeri, iako su njihovi pupleni poraženi od RK *Graničara* iz Gakova rezultatom 22:31 (11:16). Sončani su i u ovoj utakmici bili nekompletni i unaprijed prežaljeni, ali su ipak favoriziranom protivniku pružili žestok otpor.

I. A.

HRVATSKI SPORTSKI SUSRETI U TAVANKUTU

Svi smo pobjednici

Slaveći petu godišnjicu postojanja sportskog udruženja *Zrinski*, u Tavankutu održan je sportski susret s nogometašima iz NK *Gibarac* iz Gibarca i šahovskim udruženjima iz *Osijeka*, *Vinkovaca* i *Đakova*. Tim povodom **Marinko Miković** predsjednik šahovske udruge HAŠK *Zrinski* je rekao: »Današnji događaj jest obilježavanje pet godina postojanja HAŠK *Zrinskog*. Ujedno to je i uzvratni posjet šahista iz *Đakova*, *Vinkovaca* i *Osijeka*, čiji smo bili gosti prošle godine. Na ovakvim okupljanjima gdje se Hrvati okupljaju, nikada ja bih rekao, nema pobjednika, svi smo pobjednici, nema poraženih«. Ipak rezultati igre su pokazali da ipak ima pobjednika, a to su bili *Đakovčani*. Drugo mjesto je pripalo *Osijeku*, treće *Zrinskom*, a četvrto *Vinkovcima*. HAŠK *Zrinskom* predstoji gostovanje u *Belišću*, zatim u *Donjem Miholjcu* dok u sedmom mjesecu dolaze u *Suboticu* šahisti iz istoimenog kluba *Zrinski* iz *Starog Latnika* kod *Slavonskog Broda* u *Suboticu*.«

Zvonko Horvat, predsjednik *Osječkog šahovskog saveza*, koji okuplja sve šahovske udruge grada *Osijeka* rekao je: »Ovdje nam je vrlo lijepo i prijateljski duh se osjeća. U Tavankutu sam prvi puta, lijepo je mjesto, vidim da su ovdje dobri ljudi i dobro je ozračje, veselo je, pjeva se i

Odmjeravanje nogometnih snaga

drago mi je da sam ovdje. Jako je bitno da se kontakti održe i druženje nastavi u nekoj drugoj sredini, ja se nadam da već na godinu to može biti u *Osijeku*.« **Petar Tikvicki** predsjednik nogometnog kluba *Zrinski* iz *Subotice* nam je ovom prigodom rekao: »Prošle sezone se nismo natjecali zbog financijske situacije. Nogometni klub *Zrinski* je na ovoj utakmici rezultatom 3:2, mada nije bitno tko je pobijedio, nego je bitno druženje i upoznavanje ovih, mladi ljudi. O problemima *Zrinskog* ne bih govorio, aktivirati i okupiti mlade ljude je najmanji problem, treba napraviti dobro ozračje i momci će doći. Kada smo osnivali *Zrinski*, znali smo da neće biti lako i svjesni smo ušli u taj rizik i izazov. Ove godine *Zrinski* se nije pripremao da izlazi na utakmice bez natjecanja ali se nadamo da će se i to promijeniti

i da će NK *Zrinski* opet ući u natjecanja.«

Miroslav Šišić trener je NK *Gibarac* iz Gibarca. Na pitanje je li bilo teško igrati u gostima odgovor je: »Nije. Iako mi nismo prvi puta u Tavankutu bili smo tu prije dvije tri godine, tada je rezultat bio 0:0, pa po rezultatima gledano ispada je jeste teško. *Gibarac*

je jedno malo mjesto, nekada je imalo tisuću stanovnika, a danas je manje. Dosta ljudi su poslovno raseljeni van Gibarca i jako se teško okupljamo za trening, ali uvijek kada se neka prijateljstva i poznanstva dogovore za nastup, uvijek se dogovorimo i nekako okupimo.«

Nakon svih natjecanja u prostorijama Društva *Matija Gubec*, nakon svih nadmetanja uslijedilo je druženje uz tamburašku glazbu TS *Klasovi*. Prije početka večere, podijeljena su priznanja i diplome pobjednicima i darovi udruženjima, a nazočnima se obratio **Slaven Bačić**, predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća, koji je istaknuo značaj postojanja Hrvatskog sportskog udruženja u Srbiji koji se povezuje s Hrvatima u Republici Hrvatskoj.

I. D.

Dueli na 64 šahovski polja

IZLOŽBA
»STAKLENI SJAJ«
MUZEJA SLAVONIJE
U ŠBOTICI

